

studentski list

Fakultet organizacije i informatike varaždin

#.5
TRAVNIJ 2007.

no: **8**

INTERVJU:
**BLAŽENKA
DIVJAK**

no: **D**

NATJECANJE:
**FOI
CORE**

no: **27**

ŽIVOT:
**EXTREMNO
PEGLANJE**

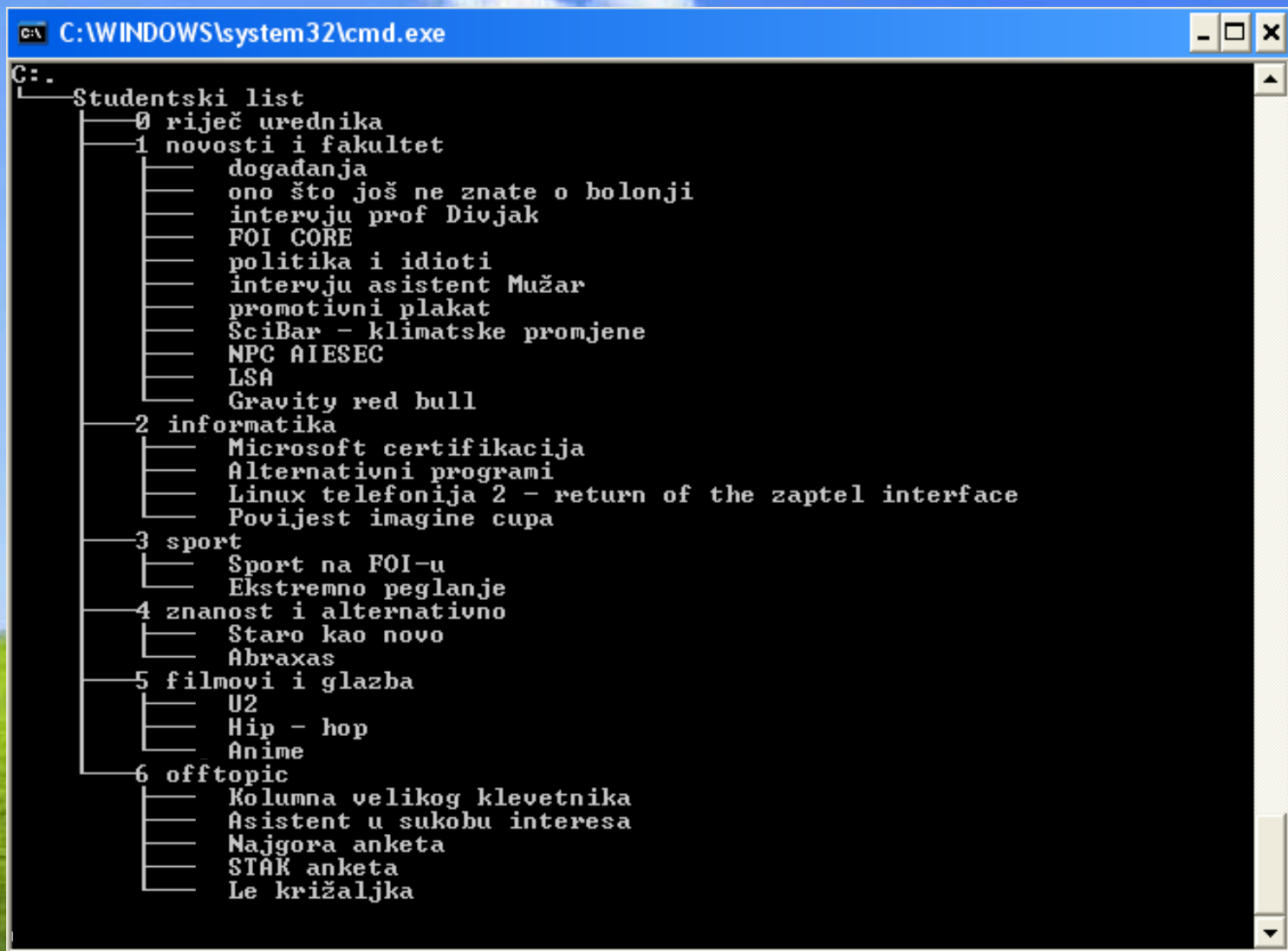
no: **12**

INTERVJU:
**ROBERT
MUŽAR**

SADRŽAJ


```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe
C:.\
├── Studentski list
│   ├── 0 riječ urednika
│   ├── 1 novosti i fakultet
│   │   ├── događanja
│   │   ├── ono što još ne znate o bolonji
│   │   ├── intervjui prof Divjak
│   │   ├── FOI CORE
│   │   ├── politika i idioti
│   │   ├── intervjui asistent Mužar
│   │   ├── promotivni plakat
│   │   ├── SciBar - klimatske promjene
│   │   ├── NPC AIESEC
│   │   ├── LSA
│   │   └── Gravity red bull
│   ├── 2 informatika
│   │   ├── Microsoft certifikacija
│   │   ├── Alternativni programi
│   │   ├── Linux telefonija 2 - return of the zaptel interface
│   │   └── Povijest imagine cupa
│   ├── 3 sport
│   │   ├── Sport na FOI-u
│   │   └── Ekstremno peglanje
│   ├── 4 znanost i alternativno
│   │   ├── Staro kao novo
│   │   └── Abraxas
│   ├── 5 filmovi i glazba
│   │   ├── U2
│   │   ├── Hip - hop
│   │   └── Anime
│   └── 6 offtopic
│       ├── Kolumna velikog klevetnika
│       ├── Asistent u sukobu interesa
│       ├── Najgora anketa
│       ├── STAK anketa
│       └── Le križaljka
```

RIJEČ UREDNIKA: GOODBYE AND FAREWELL

Skoro 5 mjeseci prošlo je od zadnjeg broja. STAK je promijenio vodstvo, predsjednik udruge je sada **Nikola Krajačić**, potpredsjednici su **Irena Husnjak** i **Janja Petričušić**. Primili smo nove članove i organizirali ih u timove, pa sada imamo **tim urednika** i **tim za DTP** (ovog puta su to pravi timovi, svaki broji više od 5 ljudi :)). Imamo i **marketing tim** za promociju i sponzorstva. Dakle, u ovih 5 mjeseci nije se puno radilo na časopisu, koliko se radilo na internoj reorganizaciji, koja je prošla jako dobro i time je moja zadaća gotova, prebacili smo odgovornosti i zadatke na mlade ljude, pomogli im da se organiziraju i dali im motivaciju za budućnost. Zahvalio bi se ovom prilikom svima koji su svoje zadatke odradili dobro s mnogo mašte i volje. Svojim su primjerom pokazali što znači studentska solidarnost i kreativnost te što je to studentski život općenito. Novi STAK najavljuje mnoge promjene, kao i očuvanje starih tradicija i aktivnosti. Najavljuju učestalije izdavanje Studentskog lista, Happy End feštu za kraj na Dravi, organizaciju edukacijskih prezentacija na fakultetu, ažurnije web stranice, aktivniju borbu za studente i njihova prava općenito i sl. Novi STAK najavljuje poboljšanje odnosa sa ostalim studentskim udrugama i udrugama općenito, AIESECOM i Studentskim zborom na prvom mjestu, kao i Vijećem mladih u Varaždinu, LSA organizacijom, e-studentom itd. Samo mogu reći da mi je iskustvo u STudentskoj AKTivnosti ispunilo posljednje dvije godine studija, pružilo mi jedinstveno iskustvo organiziranja, te osjećaj ostvarenja i zadovoljstva, dalo mi priliku da ostvarim mnoge kontakte koji su mi pomogli, kako u realizaciji studentskih projekata, tako i u osobnom životu, a isto

tako ostvario sam i jako dobra prijateljstva. Probao sam studirati neaktivno, a probao sam evo, i biti aktivan. U oba slučaja polagao sam ispite i imao sam bogat socijalni život, a često sam i radio sa strane. Samo studiranje mi je trajalo 5 godina zaključno sa ovom. Krajem 6 mjeseca odlazim sa iskustvom koje mi govori da je aktivan život u zajednici u kojoj živimo neizmjereno bogatiji i ljepši od pasivnog. Volio bi da svi studenti razumiju naše zalaganje i naše ciljeve koji su jednostavni. Pokušavamo učiniti studentski život u Varaždinu bogatijim i zanimljivijim, vrijednim pamćenja. Kako sebi, tako i drugima. To je naša jedina motivacija i jedini oblik "zarade" i satisfakcije. Bilo je slučajeva da nas studenti pitaju koliko novaca će dobiti kada napišu članak ili naprave nešto drugo. Naš odgovor je: „ako nešto kod nas radiš, radiš to radi sebe i drugih studenata, u ime studentske solidarnosti. Ostatak života ćeš i ovako provesti u utrci za novcem, zato što si odabrao takvu struku. Bar dok studiraš, osjećaj se kao student i ponašaj se kao jedan!“ Pozdravio bi sve STAKovce, sve studente koji me znaju i ne znaju, sve profesore i asistente koji su me namučili i koje sam ja namučio, čistačice na fakultetu, osoblje u menzama, i sve one koji čitaju ove redove teksta. Ako nas životne situacije opet spoje negdje i nekad, biti će to jedna sasvim druga priča.

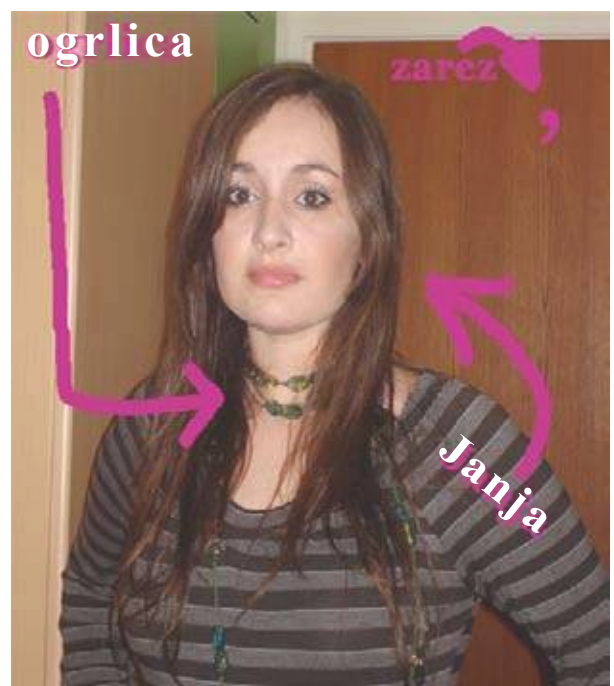
Prepuštam Vas, (zarez - op.dtp) **Janji Petričušić** :)

Darko

As is

$f(x)=\text{poljepsaj } x$

To be

„And you know that it's
Hot in the City, hot in the City tonight, tonight...“

Vrućina gradskog asfalta

(Zapravo „vrućina gradskih granitnih kockica“, ali nemojmo cjepidlačiti)

Dobrodošli u vrlo novu, ali, sigurni smo, i dugo očekivanu rubriku vašeg omiljenog lista! U ovom prostoru uvijek budni studentski reporteri obavještavat će vas o svemu što Varaždin nudi, a što bi moglo biti zanimljivo hip/happening/trendy/in mladim ljudima kao što ste vi. Kulturna događanja, partyji, koncerti... Ako je zanimljivo, mi ćemo vam reći vrijeme i mjesto.

Dakako, pošto je ovo tek prva rubrika, smatrajte nas u nekoj vrsti javne bete. Svakim novim brojem namjeravamo biti sve bolji i opširniji, a bilo kakvi prijedlozi i komentari su dobrodošli. Također je dobrodošla i pomoć – ako znate za neki događaj, mislite da drugi ne znaju, a smatrate da bi trebali, javite nam se! Što nas je više to smo pametniji (više-manje).

Ovdje je još važno napomenuti: STAK nije dnevni ni tjedni list, tako da ćemo se očito koncentrirati na događanja višeg profila; za eventualne tjedne partyje u vašem omiljenom kaficu jednostavno nema mjesta (a i teško ih je predvidjeti mjesec dana unaprijed).

Dakle...**Travanj**

Svijet kukaca u Entomološkom odjelu gradskog muzeja sponovno je otvoren, a otvorila se i nova muzeološka jedinica u sastavu Kulturnopovijesnog odjela (u Starom gradu). Obrazujte se! Galerija Zlati Ajngel do 29. travnja izlaže skulpture Ljubomira Stahova.

Asada, nešto posve drugačije: od 19. do 22. travnja u Ašljunčari Beli Kipi na Dravi se povodom dana planeta Zemlje održava četvrto europsko natjecanje u žabicama. Ako vas zanima bacanje kamenčića, navratite i pogledajte kako to rade profesionalci.

Od 19. travnja u kinu Gaj se prikazuju filmovi „Najluđi radio show“ i „Glazba i stihovi“, a u Kultu „Životi drugih“ i „Krv i čokolada“. U HNK-u 21. travnja LIBERTAS iz Dubrovnika ima koncert, a 22. travnja se otvara izložba „Varaždinska kazališna stoljeća“. 21. travnja također počinju subotnji programi na Trgu tradicijskih obrta (kraj Grgura Ninskog), koncertom Gradske glazbe grada Virovitice, a nastavljaju se 28. travnja koncertom grupe „Walter Neugebauer & friends“. U međuvremenu, Kult i Gaj od 26. travnja prikazuju „Mr. Bean na praznicima“, a Gaj prikazuje još i „300“.

Svibanj

Na gradskoj tržnici se 1. svibnja održava sajam Nantikviteta; možda je vrijeme da se konačno riješite vaše 486ice... Od 4. do 20. svibnja, pak, u galeriji Zlati Ajngel traje izložba slika Dalibora Jelavića. Nastavljaju se i subotnji programi na Trgu tradicijskih obrta, i to sa dva folklorna ansambla: ansambl „Žuna“ iz Bedekovčine 12. svibnja, i ansambl iz Bogojine u Sloveniji 19. svibnja. Njih slijedi koncert Ravensburger Harmonika-Orchestrera 26. svibnja. A tog istog dana na Trgu kralja Tomislava počinje i ovogodišnja biciklijada „Zeleni cilj“. Zdravi život!

::EOČ

Mate Sršen

Paintball party!

STAK u suradnji sa Accredo party se sastoji od turnira do mjesta događaja, koje od grada nam dragog ali, ako se prijavi više od osobi, pa zato povedite znate, a htjeli bi pobliže Datum održavanja je 19. na vikend prije ili obaviješteni. Prijave se prijavite do kraja bi vidjeli koliko ljudi je prijave. Eto :)

d.o.o. organizira paintball party! Paintball u paintballu (ma da?), roštilja, te prijevoza je Toto More, a udaljeno je 10ak minuta Varaždina. Cijena je 120,00 kuna po osobi, 30 ljudi, cijena se spušta na 100,00 kuna po sve koje znate i koje ne znate, i one koje ne upoznati.

svibnja 2007. godine, s mogućim pomakom poslije, ali o tome ćete svi biti pravovremeno se primaju na maja.mikulic@stak.hr, pa tjedna, kako bi mogli dogovoriti detalje, kako zainteresirano, a nakon toga će uslijediti prave

Ono **(IT)** što još ne znate o... **BOLONJI**

to se dogodi kada ne stavite naslov na članak :) (op.dtp)

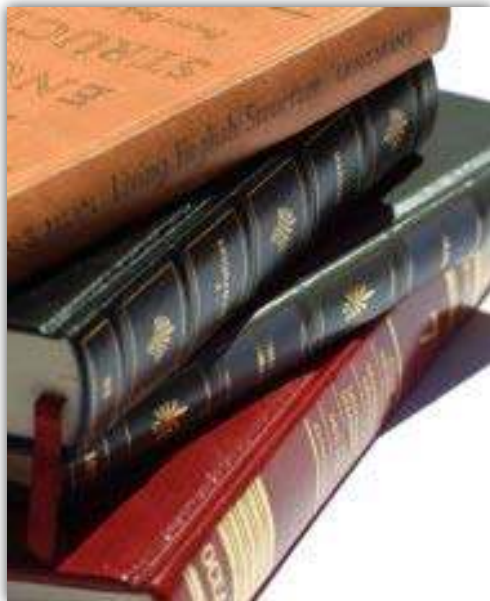
Stalno se priča o nekakvoj tamo Bolonji, o tome kako se na našem faksu Bolonja (ne) provodi, kako nešto „nije po Bolonji“ i slično, no razmislimo: Jesmo li se uopće potrudili više saznati o Bolonjskom procesu i njegovim smjernicama?

Ako, poput većine svojih kolega, niste previše pažnje obratili tom „detaljčiću,“ ovo je članak koji će rasvijetliti par zabluda, ali i dati vam informacije o stvarima koje možda niste znali.

Pa, krenimo :)

Zašto uopće Bolonja i što je to?

Bolonjskim procesom nazivamo reformu visokog školstva u Europi, a naziv dolazi od Bolonjske deklaracije, koju su 19. lipnja 1999. potpisali ministri zaduženi za visoko obrazovanje iz 29 europskih država. Formalni

naziv Bolonjske deklaracije je 'Europski sustav visokog obrazovanja'. Hrvatska je prijavu za Bolonjski proces potpisala 2001. godine na summitu u Pragu. Smjernice Bolonje države potpisnice su odmah nakon potpisivanja iskoristile kao osnovu za daljnji razvoj visokog obrazovanja, što je učinila i Hrvatska.

Prvenstveno je ideja o Bolonjskom procesu nastala iz razloga što su europski sustavi visokog obrazovanja bili međusobno veoma različiti, a promjene u politici, ekonomiji, trgovini, obrazovanju, znanosti i kulturi, te

europska reintegracija nakon 1990. godine zahtijevaju mobilnost ljudi i usklađivanje sustava visokog obrazovanja različitih zemalja.

Zemlje potpisnice

2005. godine bilo je 45 zemalja potpisnica deklaracije o Europskom sustavu visokog obrazovanja: Albanija, Andora, Armenija, Austrija, Azerbajdžan, Belgija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Cipar, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Gruzija, Hrvatska, Irska, Island, Italija, Latvija, Lihtenštajn, Litva, Luksemburg, Mađarska, Makedonija, Malta, Moldavija, Nizozemska, Njemačka, Norveška, Poljska, Portugal, Rumunjska, Rusija, Srbija i Crna Gora, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Švedska, Švicarska, Turska, Ukrajina, Vatikan, Velika Britanija.

Teoretski, bilo tko od nas mogao bi „odslušati“ jedan semestar u bilo kojoj od ovih zemalja. Nažalost, sustav još uvijek ne funkcionira na taj način, programi sveučilišta nisu usklađeni (čak ni na nacionalnoj razini), birokracija je još uvijek spora, a jezične barijere su možda i najveća prepreka, pošto je preduvjet za međunarodnu razmjenu poznavanje ili domicilnog jezika, ili stranog jezika na kojem se (eventualno) održava nastava na odabranom fakultetu. U Hrvatskoj nastavu na engleskom jeziku na preddiplomskom studiju ne izvodi niti jedan fakultet. Na poslijediplomskom je nešto bolja situacija. Nekoliko hrvatskih fakulteta već izvodi nastavu poslijediplomskog studija na engleskom jeziku (dobar primjer je Medicinski fakultet), dok neki fakulteti na engleskom jeziku izvode samo pojedine kolegije.

Osnovne smjernice

Nekoliko je područja koja je Bolonjski proces istaknuo kao posebno važna:

- stvaranje sustava kvalitete visokog obrazovanja (neophodni su nacionalni sustavi osiguranja kvalitete)

- uvođenje sustava temeljenog na dvama visokoškolskim ciklusima (3 godine preddiplomskog i 2 godine diplomskog studija)

- uvođenje usporedivog sustava bodovanja, te stvaranje sustava u kojem su stupnjevi usporedivi

- priznavanje inozemnih diploma (priznavanje stupnjeva i razdoblja studiranja)

- mobilnost studenata i nastavnika

- cjeloživotno obrazovanje
- socijalna dimenzija (svi građani, bez obzira na socijalno stanje, imaju pravo na visoko obrazovanje)

Kako bi se ta nastojanja ostvarila, bilo je potrebno provesti značajne promjene u dotadašnjem sustavu: uveli su se ECTS bodovi i dodatak diplomi (Diploma Supplement), a iskušani su i novi metodički pristupi u nastavi i vrednovanju rada. Valja istaknuti da se Bolonjskom deklaracijom ne propisuje uniformiranost europskog sustava visokog obrazovanja. Dapače, potiču se raznolikost i autonomnost jer se ta dva atributa smatraju prednošću, a ne nedostatkom. Unatoč tome, cilj je postići određenu razinu harmonizacije kako bi se prevladale razlike u provedbi bodovanja, kategorijama glavnih akademskih stupnjeva i kriterija kvalitete.

Ideja Bolonjskog procesa je staviti studenta u središte visokoškolskog sustava. Drugim riječima, sveučilište počinje biti okrenuto studentima, umjesto dosadašnje usredotočenosti na nastavnika. Zbog toga se sada kolegiji vrednuju ECTS bodovima (što je pokazatelj opterećenja studenta) umjesto dosadašnjeg vrednovanja brojem sati nastave (pokazatelj opterećenja nastavnika). Osim toga, naglašena je potreba sudjelovanja studenata u procesu odlučivanja o promjenama koje donosi Bolonjski proces. Isto tako, prema studentskoj deklaraciji iz Goteburga, pristup obrazovanju trebao bi biti jednak svim

Ova slika nema veze s tekсом - ali čovječe, čokoladna tipkovnica!!!

građanima, bez obzira na njihov socijalni status.

Kao krajnji rok za uspostavljanje Europskog prostora visokog obrazovanja prema ciljevima Bolonjske deklaracije određena je 2010. godina.

Što su ECTS bodovi, čemu služe i kako

se raspoređuju?

ECTS je kratica za European Credit Transfer System, ili Europski sustav prijenosa bodova. Čemu ECTS bodovi služe? Prvenstveno su oni za sada su samo izraz opterećenja studenta tijekom semestra, ali u budućnosti bi trebali omogućiti mobilnost studenata. To će biti moguće zato što će europska sveučilišta međusobno priznavati diplome i ECTS bodove stečene izvan matičnog fakulteta.

Razmotrimo li proces raspoređivanja ECTS bodova, vidjet ćemo da to nije apsolutan, već relativan broj. Promatrajući semestar, uzima se da bi student u njemu trebao „zaraditi“ 30 ECTS bodova. Osim toga, važno je reći da se jednim ECTS bodom vrednuje od 25 do 30 sati rada prosječnog studenta. Jednostavnom računicom, dolazimo do brojke od 750 do 900 sati rada u jednom semestru. Ukoliko opterećenost studenta prelazi 900 sati, nastavni kolegiji nisu dobro raspoređeni po semestrima.

E sad, kako izračunati koliko je opterećenje studenta tijekom semestra? Uzmimo, recimo, kolegij Organizacija na našem fakultetu. Tjedno se kolegij izvodi kroz 2 sata predavanja i 2 sata seminarske nastave. Ako to pomnožimo sa 15 (toliko je tjedana nastave u semestru), dobit ćemo 60 sati nastave. Pošto student, da bi „kolokvirao“ kolegij, mora položiti 3 kolokvija tijekom semestra, procijenit ćemo da mu za svaki kolokvij treba 15 sati učenja, što je ukupno 45 sati. Osim toga, svaki student treba izraditi seminarski rad, koji će prezentirati na nastavi. Za taj dio rada mu, procjenjujemo, treba 15 sati. Zbrojem ovih aktivnosti, dolazimo do brojke od 120 sati u prvom semestru. Pošto u semestru opterećenje studenta smije biti od 750 do 900 sati, stavljamo u omjer opterećenje studenta na ovom kolegiju s njegovim ukupnim opterećenjem (120/750, odnosno 120/900), čime smo izračunali da Organizacija čini 13-16% ukupnog studentskog opterećenja u prvom semestru. Preračunajmo to u ECTS bodove, tako da ćemo izračunati koliko je 13, odnosno 16 posto od 30. Konačno smo izračunali da bi Organizacija trebala nositi 4 do 5 ECTS bodova. Provjerimo li tu informaciju, Organizacija stvarno nosi 4 ECTS boda.

Pošto se prethodne procjene odnose na prosječnog studenta, ne možemo reći da je ta raspodjela precizan pokazatelj. Zbog različitog predznanja i ostalih faktora, nekim će studentima trebati manje vremena za svladavanje nastavnog gradiva, a nekima više. Zbog toga je teško rasporediti ECTS bodove i, prema mišljenju mnogih, nisu svi raspoređeni onako kako bi realno trebali.

Diploma Supplement

Nešto smo o Diploma Supplementu već

čuli, no nije zgorega ponoviti gradivo. Dakle, prema naputcima Bolonjskog procesa, studenti uz diplomu dobivaju i dopunsku ispravu – Diploma Supplement. Pošto diploma sadrži samo informacije o osobnim podacima studenta, vrsti i trajanju studija, te stručnom nazivu koji je postigao, supplement diplomi ga nadopunjava. Supplement treba sadržavati podatke koji nisu navedeni u diplomu, a za potencijalnog poslodavca mogu biti od velike važnosti. To su informacije o stupnju kvalifikacije i usvojenim znanjima i vještinama.

Što Diploma Supplement uopće sadrži?

- informacije o studentu, sveučilištu i fakultetu, pomoću kojih poslodavac lako može stupiti u kontakt sa ustanovom i uvjeriti se u pravovaljanost navoda studenta koji posjeduje supplement.

- općenite informacije o nacionalnom visokoškolskom sustavu i studijskom programu, te o tome tko provodi kontrolu kvalitete studija.

- opis obaveza i opterećenja koje je student imao tijekom studija, a navode se i najniže razine prolaznosti na pojedinom ispitu (npr. 50% zadataka).

- točnu razinu kvalifikacije koju student stječe nakon studija, te informacije o mogućnostima daljnjeg školovanja, zapošljavanja i slično.

- informacija o načinu studiranja – je li student studirao kao redovan ili izvanredan student, te je li dio školovanja proveo izvan matičnog fakulteta

- popis položenih ispita, zajedno s lokalnom

svakog predmeta unutar informacijskog paketa

- prosjek ocjena svih položenih ispita

- naziv diplomskog rada, informacije o mentorima, ustanovi u kojoj je arhiviran, na kojem je jeziku pisan, ocjena diplomskog rada

Ovo nisu sve komponente koje Diploma Supplement može sadržavati. Postoji čitav niz dodatnih komponenti koje bi tu bilo suvišno i dosadno opisivati.

Čemu služi Diploma Supplement? Upravo postizanju lakšeg nostrificiranja diploma. Na temelju informacija sa suplementa, tijelo koje nostrificira diplomu treba biti u mogućnosti zaključiti o kojem se stupnju obrazovanja radi, te koja su znanja stečena. Važno je naglasiti da on ne jamči automatsko priznavanje diplome u bilo kojoj državi (o tome ipak odlučuje nadležno tijelo), ali svakako olakšava, ubrzava i pojednostavljuje taj postupak.

E-learning

Kao jedan od ciljeva Bolonjskog procesa, navedeno je i korištenje e-learning sustava. Prema tim naputcima, e-learning se treba koristiti kao pomoć u učenju, treba poticati i poduprijeti provođenje Bolonjskog procesa, no treba naći pravu mjeru kako to ne bi postalo samo dodatno opterećenje nastavnicima i studentima. To je posebno važno zato što se studenti više ne zadovoljavaju klasičnim načinom učenja, već očekuju veću razinu interaktivnosti i korištenja najnovijih tehnologija u nastavi, što se odnosi i na e-learning sustave.

Pojavljuje se tu i ideja da e-learning može riješiti problem nedostatka prostora na hrvatskim fakultetima, odnosno da e-learning može u potpunosti zamijeniti klasičnu nastavu. Iako podržavam ideju da se dio sadržaja koji iz nekog razloga nisu izneseni na nastavi iznese putem tog sustava, smatram da e-learning nika-ko ne bi smio u potpunosti zamijeniti klasičnu nastavu. S druge strane, takvi sustavi mogu dobro poslužiti osobama koje zbog drugih obaveza ne mogu pratiti klasičnu nastavu, a žele za sebe proces cjeloživotnog učenja, na koji Bolonja stavlja poseban naglasak.

Postoje li problemi u provođenju Bolonjskog procesa?

Naravno da postoje! Iako smo svi mi svjesni nedostataka provođenja

ovog dugotrajnog procesa na našem fakultetu, činjenica je da problemi ne postoje samo u Hrvatskoj. Međutim, to nas ne treba opravdavati jer moramo biti svjesni da je ovo tek

Cure sigurno ZNAJU, koliko bodova IMAJU s ECTSom je lako, jer nikom' ni bod nije promako...
(bijedni pokušaj klepanja stihova)

ocjenom, brojem ECTS bodova koje ispit nosi, te satnicom predavanja, seminara i vježbi. Svaki predmet označava se jedinstvenim kodom, koji služi za pronalaženje programa

jedne pozitivne promjene u kojoj mora sudjelovati cijela zajednica. Profesori, baš kao ni mi, nemaju iskustva s provođenjem novog sustava, a netko je morao biti pokusni kunić. Na našu (ne)sreću, to smo morali biti mi.

Promatranjem problema na našem fakultetu, uočila sam ih par koji se mogu promatrati i na nacionalnoj razini. Prvi naš problem prošle godine bio je nedostatak prostora. Dvorane su bile pune, no uprava fakulteta je uspjela složiti raspored kojim je donekle riješila taj problem. Ove godine situacija je donekle bolja zbog dodatnog prostora (svima nam znana zgrada kodno nazvana FOI-2). Na drugim fakultetima situacija je pretežno lošija – što zbog loše organizacije, što zbog neodgovornog upisivanja velikog broja studenata, bez obzira na svijest o nedostatku prostora.

Povezano s tim, našem fakultetu kronično nedostaje barem još jedna dvorana – labos s računalima. Kao što možete vidjeti na rasporedima koji se nalaze na vratima svake od njih, dvorane su zauzete od jutra do navečer. Samo jedna nova dvorana donekle bi rasteretila stare, te studenti ne bi morali, na primjer, subotom ujutro ići na labose. Zbog specifičnog područja studija, naš problem nije toliko strašan, koliko je na nekim fakultetima, gdje na jednom računalu tijekom vježbi mora raditi i do 3 studenta.

Na FOI-ju je ove godine isplivao problem s preduvjetima. Studenti koji nisu položili Matematiku 2 ili Poslovnu ekonomiju morat će zbog toga studirati jednu godinu dulje. Iako nam je, zbog samostalnog biranja predmeta koje ćemo upisati, potreban sustav preduvjeta, oni ne bi smjeli biti ovako čvrste strukture. Moje mišljenje je da su neki preduvjeti postavljeni bez jakih razloga (npr. Matematika 2 je preduvjet Programiranju 2, mada gradivo nema veze jedno s drugim – dok Informatika 2 nije preduvjet Operacijskim sustavima 1, mada se kod vježbi iz OS pretpostavlja da znamo gradivo koje se obrađuje na vježbama iz Informatike 2). Smatram da bi preduvjete trebalo još jednom „pretresti“ i malo oslabiti te krute veze. Na nekim drugim fakultetima se problem jednog nepoloženog ispita u nekoj akademskoj godini rješava tako da ga student jednostavno upiše sljedeće godine, bez posljedica na svoju strukturu studija. Može li se takvo nešto izvesti i na našem fakultetu... ostavljam nadležnima.

Sljedeća stvar koju treba spomenuti je literatura. Za neke predmete je nedostatna i ne postoji na hrvatskom jeziku. To, naravno, predstavlja problem za studente koji ne poznaju engleski jezik dovoljno da bi na njemu proučavali stručnu literaturu. U najmanju bi ruku trebalo upozoriti studente prije upisa na fakultet da im je predznanje eng-

leskog potrebno zbog literature, koja ponekad nije dostupna na hrvatskom jeziku. Taj bi se problem lako mogao riješiti prevođenjem najvažnijih knjiga iz svakog područja, no za to ne postoji interes ljudi od kojih se to očekuje, jer nemaju u tome svoje koristi. Drugo bi rješenje bilo da te osobe napišu skripte koje bi pokrivalo nastavno gradivo koje je potrebno znati za ispit, no, nažalost, ni za takve aktivnosti odgovorni ne pokazuju interes. Slične probleme imaju i ostali hrvatski fakulteti.

Problem mnogih hrvatskih fakulteta su, kao što znamo, nedostatna ulaganja države u znanost i obrazovanje. Ukoliko se Bolonjski proces želi provesti kvalitetno, potrebni su značajni resursi, koji sveučilištima često nedostaju. Također se kao problem javlja centralizirano upravljanje sredstvima, zbog čega neki fakulteti dobivaju puno manje sredstava od drugih.

Cijeli niz drugih problema mogao bi se sad tu navesti, no to nije problem ovog članka.

Za one koji žele znati više :D

Na stranici www.ku-leuven.ac.be možete vidjeti kako izgleda život na jednom belgijskom sveučilištu koje jako uspješno provodi Bolonjski proces. Na stranici možete naći informaciju da oni godišnje na razmjenu prime čak 500 studenata, kojima pokušavaju pružiti „osjećaj doma daleko od doma,“ što ostvaruju kroz centar Pangaea, koji je mjesto okupljanja, zabave i razmjene iskustava domaćih studenata i studenata na razmjeni.

Eto, nadam se da ste pročitali nešto što do sada niste znali i da vam već ne izlaze na uši teme o Bolonji. Njeno vrijeme tek dolazi, pa je bolje da ste dobro informirani :)

Pri pisanju članka koristila sam mnoge javno dostupne članke o provođenju Bolonjskog procesa, do kojih možete doći jednostavnim guglanjem :). Unatoč tome, neke informacije koje vas zanimaju ne možete naći. Zbog toga zahvaljujem prof.dr.sc. Blaženki Divjak koja je rasvijetlila neke moje nedoumice i dala mi nekoliko relevantnih izvora informacija.

Do nekog sljedećeg, tko zna kakvog, članka... Bokich :D

Sanja Dujmović

EOČ

20.000,00kn*4=100.000,00kn!

Interview s prof. B.Divjak

Subota. 7 u jutro. Dižem se iz kreveta. Jedno oko napola otvorim, a drugo još puštam da se odmara. Krećem prema kupatilu, bauljam hodnikom, ramenom bolno udaram u ormar i bivam prisiljen otvoriti i drugo oko. Zaokupljen bolnim trljanjem ramena ulazim u kupatilo i nespretno zapnem za prag i natučem nožni palac. Sada su mi otvorena oba oka širom, kao i usta, i bolni jauk prostire se mojim stanom dok sjedim na podu kupatila, držim se za nožni palac i proklinjem sve svece mrzeći jutro kao doba dana! Onda se sjetih da sam u sličnom stanju bio ono jutro kada sam išao na usmeni ispit iz matematičkih metoda, sa jednom razlikom – ništa me nije fizički bolilo! Tada sam se zapravo sjetio i razloga ustajanja...ah da...intervju sa legendarnom „Divjakicom“...**prof. dr.sc. Blaženka Divjak**...valjda će se isplatiti sva muka – pomislih... :)

Ujutro se probudili, lijepo se obukli, imali tremu i razgovarali:

Janja Petričušić

Darko Ilić - Šikelj

Nikola Krajačić

STAK: Što mislite o razvoju fakulteta u proteklih 5 godina i u bližoj budućnosti?

B. DIVJAK: S obzirom da sam ovdje već 13 godina mogu sa sigurnošću tvrditi da Fakultet napreduje, i to brže od ostalih fakulteta. Fakultet će se, naravno, orijentirati svome core biznisu, razvoju informacijske tehnologije i njene primjene u poslovanju. Svi znamo da je informatika dinamično i široko područje znanosti, pa ćemo se vjerojatno, u narednim godinama orijentirati cijeloživotnom obrazovanju i specijalističkim studijima. Što se tiče rasta Fakulteta, već se sada uočava povećanje broja znanstvenih projekata i mladih ljudi koji rade na njima.

STAK: ukratko, ako možete komentirati Bolonju, sive zone, razliku semestara i godina?

B. DIVJAK: Mišljenja sam, da je Bolonja pozitivan proces, posebno na način na koji je provedena na našem fakultetu. To znači, nije provedena samo formalno, kao na nekim fakultetima, jer se kod nas o Bolonji počelo misliti još prije 5 godina.

I stoga su mnogi kolegiji suštinske promjene uveli mnogo prije nego što je Bolonja ustvari započela.

Neki profesori su podcijenili složenost ovog sustava i zanemarili vlastitu edukaciju o istome, i time stvorili probleme na određenim kolegijima.

Što se sivih zona tiče, zakon je s jedne strane naložio da se mora provesti Bolonjska reforma, dok s druge strane nisu regulirali sve propise vezane uz tu temu. Primjerice, status studenta se i dalje prikazuje u godinama, dok Bolonja zahtjeva semestre.

Često nam se događa da nas kontaktiraju neke službene institucije i pitaju za status određenog studenta, onda mi njima odgovorimo da oni prvo moraju definirati

kakav profil studenata žele stipendirati ili slično, a nakon toga mi njima kažemo da li određeni student odgovara tom profilu ili ne, jer se po starom sustavu više ne može ravnati.

STAK: Da li postoji naznaka da će se to uskoro promijeniti?

B. DIVJAK: Zajednički naponi se ulažu od strane Fakulteta, Sveučilišta i Ministarstva, ali te naznake su za sad još samo na papiru.

STAK: Smatrate li sebe više političarom ili profesorom?

B. DIVJAK: Profesorom, definitivno. Nikad nisam bila ni u jednoj stranci, niti me takva politika zanima, moje područje političkog djelovanja je ograničeno na znanost i obrazovanje, i mislim da bi svaki profesor trebao biti uključen u tu politiku, u smislu ostvarivanja vizije Fakulteta i uloge obrazovanja i znanosti u razvoju društva.

STAK: Da li se vidite kao dekan na FOI-u?

B. DIVJAK: Ne, trenutno ne. Moje ambicije su drugačije, i ovom Fakultetu trenutno treba drugi tip dekana nego što bi ja bila, i to poštujem.

STAK: Spomenuli ste da su vaše ambicije drugačije, možete li nam reći nešto više o tome?

B. DIVJAK: Moja trenutna ambicija je maksimalan angažman na međunarodnim projektima i promidžbi Fakulteta izvan Hrvatske, u stručnim i znanstvenim krugovima.

Potvrda naših vrijednosti ne može biti samo ona koju dobijemo u okviru vlastite države, nego ona koja dođe iz međunarodnih znanstvenih krugova.

STAK: Mnogi smatraju da ste jedan od najutjecajnijih, najperspektivnijih i ajmo reći, najmoćnijih profesora na fakultetu. Što mislite o tome?

B. DIVJAK: Stvarno? Nisam to znala! (smijeh)
Mislim da ljudi stvaraju takvo mišljenje iz dva razloga: prvi je da se ne bojim iskazati svoj stav, a drugi je da se tokom života čovjek nauči "boriti", pogotovo ako ga život nije mazio. Evo npr. ja nikad nisam imala luksuzne uvijete tokom studija, često sam morala i raditi sa strane, ali to me naučilo cijeniti plodove svog rada, i boriti se za afirmaciju svojih stavova u društvu.

STAK: *Kako to da vi imate najveći broj mladih i inteligentnih asistenata okupljenih „oko sebe“?*

B. DIVJAK: Dobro ste se informirali... (smijeh)
Često sam i ja time iznenađena. Na mlade ljude ne gledam kao na radnu snagu, i svjesna sam da kad se zaposle na fakultetu trebaju pomoć, i ja sam im spremna pomoći, čak štoviše, zadovoljstvo mi je. I kad tako pristupite mladim ljudima, kada ih smatrate izvorom kreativnosti, onda je normalno da sa njima ostvarujete i dobru suradnju.

STAK: *Iako je prolaznost na kolegijima velika (pošto se računa prolaznost tokom cijele godine, a ne na pojedinačnim rokovima), ne brinu li vas situacije na rokovima kada izađe par desetaka ljudi i nitko ne prođe?*

B. DIVJAK: Da, prvi trenutak me brine, ali onda pogledam malo profil studenta. Npr., koji im je to rok, jesu li bili na predavanjima, koliko su bodova ostvarili na prošlim rokovima, i slično. Za sve studente koji imaju više od 15 bodova, ja osobno još jedanput pregledam sve pisemene ispite, i onda napravim popis ljudi kojima se dozvoli izlazak na usmeni, iako nisu položili pismeni. Isto tako, postoji razlika od generacije do generacije, npr. trenutna generacija upisanih na prvu godinu, je po prosjeku ocjena iz srednje škole vidljivo lošija od prošle generacije. Također, čest je slučaj da student dođe na komisiju sa željom da padne, kako bi se opet mogao uključiti u nastavu i pokušati predmet položiti preko kolokvija.

Na mlade ljude ne gledam kao na radnu snagu, i svjesna sam da kad se zaposle na fakultetu trebaju pomoć, i ja sam im spremna pomoći, čak štoviše, zadovoljstvo mi je.

STAK: *možete li nam opisati te situacije, posebno na komisiji, kad vam dođe neki student koji je na granici?*

B. DIVJAK: Kad je student na granici, nikad ga ne rušimo. Posebno na komisiji, koja je poseban slučaj, ne sjećam se da je pao itko tko je prošao pismeni. A za one koji su bili blizu, pa im fali nekoliko bodova, damo dodatne zadatke, primjerice neku jednostavnu derivaciju za matematiku 2, da si prikupe potrebne bodove na zadacima i tako dođu na usmeni.

Što se usmenog tiče, naravno da je potrebno pokazati minimum znanja i razumijevanja, npr. mora se znati definicija derivacije na matematici 2.

STAK: *Mislite li da su ocjene realan pokazatelj znanja na FOI-u, ili mislite da faktor sreće igra veliku ulogu?*

B. DIVJAK: Ocjene nikad nisu realan pokazatelj znanja i faktor sreće uvijek ima određenu ulogu, ali mislim da je 90% ljudi koji su dobili ocjenu dovoljan savladalo gradivo potrebno za prolaz. Ponekad je i problem je što neki profesori smatraju da savladavanje gradiva podrazumijeva aktivno znanje kod studenta, i onda naprave grešku u smislu da ne ponove gradivo potrebno za predznanje za njihov kolegij, sto mi na matematičkim kolegijima obavezno radimo.

**Math Illiteracy
Affects 4 Out Of
Every 3 People.**

STAK: *Dali ste imali slučaj da je student odbio ocjenu, posebno ocjenu sa kolokvija?*

B. DIVJAK: Bilo je takvih slučajeva, ali malo, a praksa je pokazala da takvi studenti često ne napreduju u znanju do sljedećeg roka na koji izađu. (moj cimer, op.dtp)
Postoji također jedan moralni problem, s kojim se suočavaju obje strane, a to je da li upisati ocjenu nedovoljan na prijavnicu, a student je zavrjedio više, ili upisati ocjenu koju je student dobio i predložiti mu da preda zamolbu prodekanu za nastavu, za poništenje ocjene.

STAK: *Što mislite o studentima na FOI-u? Zašto su toliko neaktivni?*

B. DIVJAK: Mislim da su često neaktivni, to se vidi na biranju studentskih predstavnika, kada pet ljudi izađe na izbore. Rekla bi da je neodgovorno od studenata da ih ne zanima tko ih predstavlja, jer predstavnici Studentskog zbora imaju velik utjecaj na Fakultet. Njihovi prijedlozi su uvijek slušani, razmatrani na Vijeću, a problem je u tome što je njihovo jedino pitanje to da li će biti dekanskog roka ili ne.

Izgleda da se oni brinu samo za loše studente i nemaju skoro nikakvog drugog interesa, kao npr. interesi studenata s nekim invaliditetom, ili interesi studenata u lošoj financijskoj situaciji.

STAK: Zašto je politika fakulteta takva da studenti koji su upisali studij uz plaćanje, kad se oslobode plaćanja, oslobode se samo za sljedeću akademsku godinu, a ne za sve vrijeme studiranja, kao studenti nekih drugih fakulteta?

B. DIVJAK: Zato što to uopće nije politika Ministarstva, nego Fakulteta, i time se on odriče vlastitih prihoda. Recimo, za dvoje najboljih studenata sa svake godine, **to vam je znači 20 000 kuna po godini manje, ako uzmete sve četiri godine, to vam je 100 000 kuna prihoda**, bez kojih je Fakultet ostao, bez ikakve nadoknade.

STAK: Zašto matematika?

B. DIVJAK: Zbog fascinantne strukture matematike izabrala sam nju iako me je privlačila i književnost, a također sa matematikom se može lakše zaposliti zarađivati za život

...znači, 20.000,00kn po godini, puta 4 godine, to vam je znači, 100.000,00 (sto tisuća) kuna prihoda...

STAK: Da niste profesor što bi voljeli raditi u životu?

B. DIVJAK: Da nisam upisala matematiku upisala bi FER ili FSB. A da se ne moram brinuti za materijalnu sigurnost, odabrala bi književnost.

STAK: Kako uspijevate spojiti poslovni i privatni život?

B. DIVJAK: Teško. Važno je odrediti prioritete, i znati da morate neke stvari u životu žrtvovati. Ja u slučaju kolizije obaveza žrtvujem osobne interese (čitanje i slično), i prednost uvijek dajem obitelji. Npr. kad putujem, pokušavam izbivati što kraće i kvalitetno organizirati vrijeme. U svrhu organizacije vremena tokom dana, uvijek pokušavam izbaciti nekorisne i neproduktivne stvari, primjerice televiziju skoro da uopće ne gledam, ne surfam Internetom bez nekog cilja i slično. Umjesto toga, radije se prošećem sa kćerkom uz Dravu ili odem na bazene.

STAK: Mislite li da je ženama teže profesionalno napredovati u odnosu na muškarce i na obiteljske obaveze?

B. DIVJAK: Naravno. Žene puno razmišljaju o obitelji, i mislim da je to predivno a donekle i genetski uvjetovano, ali im ostavlja manje vremena za druga područja interesa i profesionalnog napredovanja. Jedna od stvari koje možete napraviti da si kao žena

izborite ravnopravni položaj u poslu je da u početku budete malo arogantni, ali isto tako da prihvatite razlike među spolovima koje postoje, iako su te razlike često statistički beznačajne, ako se muškarci i žene testiraju pod istim uvjetima. Kada već spominjemo razlike među spolovima, možemo pričati o drugačijim perspektivama razmišljanja unutar istog područja interesa. Ako se o tome ne vodi računa često dolazi do jaza u konverzaciji između muških i ženskih sudionika.

(Zvukovi pred vratima: dubok glas, škripanje i lupanje... vrata se otvaraju i ulazi profesor Hunjak s mobitelom u ruci. Profesorica mu objašnjava kako je zauzeta sa intervjuom i kako je upravo objašnjavala razlike među spolovima. Hunjak odgovara: „Da, Žene na FOI-u stalno ugnjetavaju muškarce! Profesorica daje veliki doprinos tome! A tek čistačice...ajoj..“

Hunjak izlazi)

STAK: Vaši studentski dani? Da li ste bili „štreber“ ili ste „proživjeli“ svoje studentske dane?

B. DIVJAK: Pa rekla bi da sam uspjela dobiti ono najbolje, spojiti ugodno s korisnim. Nikad nisam mogla razumjeti one ljude koji su provodili dane samo učeći. Vidite, fakultet sam završila u najkraćem mogućem roku, a imala sam ekipu s kojom sam znala redovito izlaziti, a imali smo i akcije, kao što je npr. turnir u beli. Ali na prvom mjestu mi je bio studij, nije bilo izlazaka dan prije ispita.

STAK: Jeste li se znali ponekad napiti?

B. DIVJAK: Moram priznati da kao student nisam nikad, u životu sam se napila samo jedanput, sa 27 godina. Ali nisam protiv toga da se popije čaša piva ili vina.

STAK: Uz vas se često vezuje pojam “feministički stavovi”. Što vi mislite o tome?

B. DIVJAK: Da sam feministkinja? Pa rekla bi da u onom pozitivnom smislu jesam, ako me pitate da li mislim da svi moramo imati jednake uvjete za napredovanje – mislim, da je briga o djeci zajednička briga oca i majke – mislim. Ako me pitate da li mislim da je obitelj zastarjela institucija – ne mislim, vjerujem u tu instituciju, iako znam da taj stav nije suvremen. Mislim da su tradicionalne vrijednosti dobre jer su preživjele tisuće godina i samim time pokazale koliko vrijede i zato mislim da je stav o braku kao preživjeloj instituciji ovih zadnjih nekoliko desetljeća, prepotentan.

STAK: Hobiji i osobni interesi?

B. DIVJAK: Najdraži mi je čitanje, jako volim čitati. A ostali hobiji su mi najviše vezani uz hobije moje kćerke, trudim se provoditi što više vremena s njom, npr. vozimo se biciklom, idemo na plivanje, negdje van na ručak, ili ne

daj Bože McDonald's.

Nemam neki specijalne hobije, slobodno vrijeme najradije provodim u krugu obitelji.

STAK: Knjige?

B. DIVJAK: Imam jako široku lepezu interesa. Recimo, svakih nekoliko godina iznova pročitam Dostojevskog i Tolstoja, jer su mi baš super. Ovo mi je već peti put da ih čitam. Moja skrivena strast, za opuštanje volim čitati krimice, posebno volim Agatu Cristie. Volim i kratke priče (Markeza, 12 hodočasnika), kao i poeziju, posebno hrvatske pjesnike.

STAK: Surfate li često Internetom?

B. DIVJAK: Bez posebnog cilja nikad, Internet puno koristim za svoj profesionalni rad, ima puno stvari koje su mi potrebne. Ne volim se ni igrati na računalu, osim kad moram sa kćerkom igrati Simse.

STAK: Filmovi?

B. DIVJAK: Volim filmove Clint Eastwooda, zatim engleske serije i filmove, kao i kriminalističke serije. Ono što si snimam, pa onda gledam kad uhvatim vremena su National Geographic dokumentarni filmovi. Moram priznati da hrvatski film baš ne volim i ne gledam često, iz dva razloga: prvi je da nema puno kvalitetnih filmova, recimo od Ogreste su mi filmovi jako dobri, a drugi razlog je taj što se i ti kvalitetni filmovi previše bave našom stvarnošću na deprimirajući način, a time smo i onako bombardirani svaki dan.

STAK: Glazba?

B. DIVJAK: Od stranih izvođača volim slušati Dire

Npr. kad putujem, pokušavam izbivati što kraće i kvalitetno organizirati vrijeme.

Straits, U2, Boba Marleya, REM. A od domaćih glazbu 80-ih: Azra, Prljavo kazalište, Parni valjak. Moram priznati da modernu glazbenu scenu jako malo pratim, a dobri su mi Tony Cetinski, i recimo Gibonni. Smatram da se kvaliteta naših izvođača i njihove glazbe s godinama smanjila, pa tako Doru uopće nisam gledala, a također nisam čula nijedan pozitivan komentar od onih koji su gledali.

STAK: Volite li kuhati i smatrate li sebe dobrom kuharicom?

B. DIVJAK: Volim. Mama mi je po profesiji kuharica. I muž mi voli kuhati, dijete također, svi volimo kuhati, samo je problem tko će poslije suđe oprati. (smijeh) Zapravo, počela sam jako rano kuhati, prvi ručak sam skuhalo sa 11 godina. Mislim da dobro kuham, valjda sam malo i od mame naslijedila taj instinkt za kuhaću.

STAK: Jeste li isprobali recepte iz našeg časopisa?

B. DIVJAK: Ne, moram priznati da ne. (smijeh) Sad kad ste me podsjetili, možda i budem. Ali čitam vaš časopis, ima puno zanimljivih stvari.

STAK: Kako održavate tako vitku liniju?

B. DIVJAK: Pa rekla bi da su tu dvije stvari zaslužne: prvo, malo mi pomaže genetika, a druga stvar je da vodite uravnotežen život. Jedem sve, ali isto tako ujutro vježbam, stalno sam u pokretu i radim.

STAK: Razmišljate li matematički, po šablوني?

B. DIVJAK: Ne bih rekla da matematičari razmišljaju po šabloni. To vam je mišljenje o matematici izvan matematike, ona je zapravo vrlo kreativna. Šablonizirano razmišljanje nije svojstveno matematici, čak bih rekla da sa takvim razmišljanjem ne možete dobiti doktorat. Problem je taj, što ljudi kad im kažete da ste matematičar, često očekuju određeni tip osobe, ali ti stereotipi često ne stoje.

STAK: Vjerujete li u Boga ili nešto slično?

B. DIVJAK: Naravno da vjerujem u Boga. Ne u nešto slično.

STAK: Jesu li vas kada gađali papirićima ili kredom na predavanju?

B. DIVJAK: Ne, nisam imala takvih iskustava. Čak sam radila u gimnaziji 4 godine, i nikad mi se tako nešto nije dogodilo. Odnos prema poslu je tu jako bitan. A na fakultetu, također nisam imala nekih većih problema, ponekad sam morala reci studentima da se smire i da je predavanje u tijeku. Morate znati povući crtu, ispod koje ne ide, i tu je tajna uspjeha.

STAK: Najveća (ne)matematička glupost koju ste ikada čuli od nekog studenta?

B. DIVJAK: Mislim da studenti ne pričaju velike gluposti koje treba prepričavati, ponekad su neke stvari smiješne, ali rekla bi da glupost nisam čula.

STAK: Da li su vam studenti ikada poklonili nešto?

B. DIVJAK: Da. Cvijet.

STAK: Najkreativnija izvedenica iz vašeg prezimena?

B. DIVJAK: To bar nije teško. (smijeh) Ali moram naglasiti da mi je to muževo prezime. Nekad ga znaju pročitati ili napisati sa lj. Moje djevojačko prezime je Ribić. Zamislite da sam uzela oba prezimena, bilo bi kao flora i fauna. (smijeh)

STAK: Što je muškarac bez brkova?

B. DIVJAK: Nije tata! (smijeh) Mene to povezivanje muškaraca i brkova uvijek podsjeti na oca, jer on oduvijek ima brkove, to mi je svakako pozitivna asocijacija.

STAK: Ispričajte nam jedan matematički vic za kraj?

B. DIVJAK: Letjeli ljudi iznad nepoznatog mjesta u balonu, i naravno, htjeli su saznati gdje su. Pitali su nekoliko ljudi gdje se nalaze, i jedan im odgovori:

-U balonu na visini 20,5 m iznad zemlje

-Pa vi ste sigurno matematičar

-Da, jesam. Kako ste pogodili?

-Zato što je informacija točna, ali beskorisna

$$\frac{1}{n} \sin x = ?$$

$$\frac{1}{x} \sin x =$$

$$\sin x = 6$$

najutjecajnijom ženom na FOI-u. Tokom razgovora sam se stvarno osjećao ugodno, što mi se najviše sviđjelo, a profesoričin stav je pripomogao tome da atmosfera bude ugodna i da se makne svaki trag nervoze.

Eto, intervju je prošao, završna misao je napisana, pa sada mogu odmah ići (pun motivacije i elana) raditi zadaću iz matematike :)

Janja: sjećam se da mi je bilo jako drago kad smo odlučili da ćemo intervjuirati baš prof. Divjak, iz više razloga. Jedan od tih razloga je taj što je ona žena, koja je puno toga postigla, niže poslovne uspjehe jedan za drugim, a poslije intervjua sam zaključila da niže i privatne. Biti dobra majka, supruga i uz to imati i zavidnu karijeru je jako teško, i zato mislim da ona može poslužiti kao jako dobar uzor svima nama.

Uz sve to, jako je pristupačna, i zna raditi s mladim ljudima, bilo mi je odlično pričati sa njom. A ne znam što više reći, intervju sve kaže, a da ne bi ispalo da ju

samo hvalimo, nego da smo objektivni, ja se slažem s Nikolom, definitivno ne zna pričati viceve.

Darko: Kada čujem riječ „žena“, pomislim na neki stereotip. Kada čujem pojam „borac“, stvorim neku predodžbu u glavi. Kada kažu „matematičar“ sjetim se „genijalnog uma“ sa Russell Croweom u glavnoj ulozi. Kada pomislim na „profesore“ imam neko subjektivno mišljenje. Kada se priča o pojmu „biti fer“ sjetim se između ostalog, profesorice Divjak!

Ali profesorica Blaženka Divjak je sve to i mnogo više. Kada bi ju opisivao ove riječi ne bi mogle biti dovoljne jer je profesorica jedinstveno iskustvo za svakog studenta i sugovornika, pa tako i meni predstavlja još jedno jedinstveno iskustvo u intervjuiranju, kao i svaki profesor do sada na svoj način.

Zahvalan sam na prilici i mogu reći da se isplatilo.

KOMENTARI:

Nikola: Dan je počeo jako teško. Probudio sam se u pola 7 ujutro, obukao se, sredio i sve to i sa Janjom krenuo prema faksu. Putem smo razmišljali kako se već dugo nismo ustali tako rano, a kamoli subotom! Na faksu me prije intervjua uhvatila nervoza, ipak mi je ovo bio prvi intervju.

No, kad smo ušli kod profesorice u kabinet, i kad nas je ponudila kavom ili čajem, ostao sam stvarno iznenađen, nisam to očekivao. Sjeli smo i započeli intervju. Kako je razgovor prolazio, tako je i mene napetost popustila. Nisam ono, 100% siguran zašto, ali s profesoricom je bilo stvarno užitak razgovarati i vjerujem da je to jedan od razloga što nisam bio nervozan kasnije. Nije se uopće držala uštogljeno (kako

kvalitetna hrvatska riječ, op.a.), nije se postavila „visoko“, kao, ja sam profesor, a vi studenti, nego je osjećaj bio kao da pričate s nekim na kavi.

Osobno me iznenadilo to što nas je na početku ponudila pićem, ali i tokom razgovora sam čuo neke stvari koje me zadivljuju. Npr. kako uspijeva spojiti privatni i profesionalni život, zadivilo me to što unatoč svim svojim obavezama i putovanjima, još uvijek stigne biti mama i obiteljska žena.

I to što se ima snage ustajati svako jutro u šest sati, svaka čast! Jedino što ne zna viceve pričati, haha :)

Zaključak: Ovaj intervju je bio stvarno jedno super iskustvo, a pogotovo zato što je bio s jednom od, ako ne i

let $f(x) = \sqrt{e^x}$

$$\lim_{t \rightarrow \infty} f(x) - \frac{1}{t} = \frac{d}{dx} f(x)$$

$$\lim_{t \rightarrow \infty} f(x) - \frac{1}{\infty} = \frac{d}{dx} f(x)$$

$$\lim_{t \rightarrow \infty} f(x) - 0 = \frac{d}{dx} f(x)$$

↓

$$\sqrt{e^x} = \frac{d}{dx} f(x)$$

$$(\sqrt{e^x})^n = \frac{d}{dx} f(x)^n$$

$$e^x = \frac{d}{dx} f(x)^n$$

$$\int e^x = \int \frac{d}{dx} f(x)^n$$

$$\int e^x = f(x)^n$$

dokaz da je $\text{sex} = \text{fun}$

*Sretnu se matematičar i funkcija.
matematičar> Bježi dok te nisam derivir'o
funkcija> ma boli me, ja sam e^x .
matematičar> A ko kaže da deriviram po x?

*Najkraći matematički vic: $\epsilon < 0$.

*Ako za nekog nesretnika kažemo da je poluživ isto je kao i kad bi rekli da je polumrtav t.j.:

$1/2$ živ = $1/2$ mrtav i kad isпустimo polovine s objiju strana, slijedi: živ = mrtav.

Creativity ORganization

& Education

kojeg su činili predstavnik AZRE, predstavnik Hrvatskog IT klastera i profesori. Najbolja rješenja su nagrađena visokim nagradama, a kako je iskustvo od prošlih godina pokazalo, moguće je da ih AZRA i IT klaster i primjene.

Drugi dan je bio predviđen za ISR (Izložbu studentskih radova) gdje su studenti izlagali svoje radove, koji su ocjenjivani od strane profesora, asistenata i studentskog predstavnika. Najbolji su značajno nagrađeni. Kategorije za ISR su bile raznolike, pa se za svakog moglo naći nešto. Studenti su izlagali svoje radove u 6 kategorija: programiranje, programiranje za web, 3D animacija, 2D animacija, WEB dizajn, a također je postojala kategorija koja se naziva Freestyle. Freestyle je kategorija u koju su spadali radovi koji se nisu mogli svrstati u nijednu od navedenih kategorija, a da ipak dobiju priliku da se natječu.

Ove godine se na NUM-u natjecalo 7 timova, a u ISR-u su se natjecali radovi 21-og studenta.

Što se tiče same organizacije FOI CORE je organiziran od strane AIESEC-a. Predsjednica Organizacijskog odbora je Jelena Kljaković-Gašpić. Organizacijski odbor je djelovao u dva tima. Marketing & Public Relations tim se bavio promocijom samog projekta, izradom plakata i flyera. Trebalo je to sve osmisliti, izraditi, dogovoriti, podijeliti i promovirati. Drugi tim, Company Contacts tim je kontaktirao poduzeća za sponzorstvo, i pokušao prikupiti što više sredstava za realizaciju cjelokupnog FOI CORE-a. Kontaktirala su se poduzeća sa područja varaždinske županije, što je bilo jako zanimljivo iskustvo. Naišli smo na različite ljude, bilo je i nekih loših iskustava, ali sve u svemu, pozitivno iskustvo.

I za kraj samo još da kažem, osvrćući se također na prošlu godinu, FOI CORE je jako vrijedan projekt, na visokoj razini, ali uz malo truda studenata i profesora ovog Fakulteta on bi mogao biti podignut na još višu razinu. Moje mišljenje je da ga ni profesori ni studenti ne doživljavaju baš pretjerano ozbiljno, što je šteta, jer FOI CORE je idealan način da pokažemo što znamo, koliko možemo, što nas je fakultet naučio, i također da pokupimo neke nagrade, priznanja i dobro se zabavimo. Uz malo

aktivacije svih nas, Fakultet organizacije i informatike bi i u praksi, a ne samo teoriji mogao biti vodeći fakultet na području informacijskih znanosti, zato NE PROPUSTITE PRILIKU I POKAŽITE ŠTO ZNATE!

Janja Petričušić

Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu jedan je od vodećih fakulteta na području informacijskih znanosti. U tu svrhu na fakultetu postoji širok spektar kolegija iz informacijskih znanosti i informacijske tehnologije, kao i ekonomije, organizacije, poslovnog komuniciranja i drugih srodnih područja. Studenti ovog Fakulteta kroz svoj studij stječu različita znanja i vještine, a svi znamo da ih je kroz samu nastavu teško pokazati i iz tog razloga je nastao FOI CORE.

FOI CORE je svojevrсно natjecanje koje je razvijeno od strane studenata, za studente. Trebao bi omogućiti studentima da pokažu što znaju, osvoje vrijedne nagrade i naravno, dobro se zabave. Nažalost, ovdje moram napomenuti ono što mi je već od samog dolaska na ovaj fakultet jasno: radeći na FOI CORE-u opet sam mogla vidjeti primjer neaktivnosti i nezainteresiranosti studenata.

FOI CORE je natjecanje koje je u nešto užem obliku započelo još prije nekoliko godina, kad je studentska organizacija AIESEC organizirala NUM - Natjecanje u menadžmentu, poslije se organizira i ISR – Izložba studentskih radova.

To natjecanje se od prošle godine odvija pod imenom FOI CORE u malo proširenom obliku i na nešto višoj razini. Organizator natjecanja je AIESEC, a natjecanje se odvija u dva dana i dvije kategorije.

Ove godine natjecanje se odvijalo 13. i 14. travnja u prostorijama fakulteta.

Prvi dan je bio predviđen za NUM (Natjecanje u menadžmentu). Ovo natjecanje funkcionira na principu da poduzeće da case study, tj. stvarni problem koji poduzeće ima, i onda ga timovi rješavaju. Ove godine timovi su rješavali case-ove koje su dali AZRA (Agencija za razvoj Varaždinske županije) i Hrvatski IT klaster, kojeg čine: Comminus d.o.o. Zagreb, GIT d.o.o. Varaždin, N-LAB d.o.o. Zagreb i Abit d.o.o. Varaždin. Timovi su prezentirali svoja rješenja, a ocjenu su dobili od žirija,

this year report

Već i ptice na grani znaju što je to FOI CORE i da se sastoji od dvije kategorije Natjecanje u menadžmentu i Izložba studentskih radova.

Vjerujem da znate da su se na NUM-u rješavala dva case study-a, koje su dali sponzori. AZRA (Agencija za razvoj Varaždinske županije) je dala case study pod nazivom „Tvrta za manifestacije na području Varaždinske županije“. Ovaj case su rješavala tri tima, a pobjedu je odnio tim pod nazivom Scorpions, u sastavu (Marko Pračarić, Goran Koren i Nikola Horvat).

Case study pod nazivom „Definiranje opisa posla klaster managera“, je dao Hrvatski IT klaster (Git, Abit, Comminus i N-Lab). Ovaj case su također rješavala tri tima, a pobjedio je tim Pet do dvanaest, u sastavu Damir Horvat, Josip Crnković, Dora Jovanovska, Nikola Kumek i Matija Kopic. Važno je za istaknuti da su pobjednici studenti druge godine. Njihov rad, ali i prezentacija samog rada je bila na zavidnoj razini. Iznenađujuća je činjenica da su bili za „klasu“ bolji od svojih starijih kolega.

Nagradu za prvo mjesto je bila 1.000 kn po članu. Također, pobjednički timovi će nastaviti suradnju sa AZRA-om i HITK-om. Tim Scorpions će volontirati u AZRA-i, a Pet do dvanaest će preuređivati web stranice HITK-a.

Ono što moram istaknuti, a to ste, vjerujem i sami primjetili je mali broj prijavljenih studenata na samo natjecanje, za razliku od prošle godine. Zašto? Pa to i mene zanima. Svi su nam prigovarali da smo za uvjet stavili Strategijski menadžment, i da se samo može prijaviti 3. i 4. godina. Kada smo to maknuli, i otvorili prijave i za drugu godinu, nije se puno toga promijenilo. Oni koji su najglasnije progovarali i kritizirali, samo su se povukli. S te strane, moram priznati da sam jako razočarana. Ne kao organizator, već kao osoba od dvadeset godina. Nekad su studenti svijet mjenjali i

borili se za sebe i svoje ideje. Sada ću se zaustaviti, i ostaviti temu „neaktivnih studenata“ za neki drugi članak.

Subota je bila predviđena za Izložbu studentskih radova. Od 18 prijavljenih radova, 7 ih je osvojilo prvu nagradu. U čak dvije kategorije smo imali dva rada s jednakim brojem bodova. Najžešća borba je bila u kategoriji programiranje, gdje su pobijedili Tonimi Kišasondi(IRA) i Marko Brljak(BrljakSMS). Također u kategoriji 3da animacija, pobjedu su odnili 2 rada i to: Dora Jovanovska(Spirit og the dead) i Andrija Bernik (Mech Warrior). Žiri je bio u sastavu: mr.sc.Kirinić, mr.sc.Plantak-Vukovac, dr.sc.Radošević, dr.sc. Kermek i studentski predstavnik Domagoj Pernar.

Da povučem paralelu s prošlogodišnjim ISR-om. Ove godine smo imali veći broj prijava. Također, i kvaliteta samih radova je bila veća nego prošle godine. Izložba se odvijala u D12 i D13, koje su u nekim trenucima bile dupkom pune. Jedini problem je što su te dvije dvorane na dnu hodnika, pa se studentima nije baš dalo prošetati. U upitnicima ste nam zamjerali pomicanje ISR-a na subotu. Za ovo postaji jednostavno objašnjenje. Zbog velikog broja natjecatelja, trebale su nam dvije dvorane s računala. Pošto se petkom u svim dvoranama održava nastava, izrazito je komplicirano pomicati rasporede, tj oslobađati dvorane. Zbog toga je NUM prebačen za petak, a ISR u subotu.

S lijeva na desno:
 prof. dr.sc. doc. mr. mag. HRH, prodekan, šaman, guru (pozdrav od bivše DTP ekipe :))
 Dragutin Kermek, član žirija
 Domagoj Pernar, Microsoft Student Partner, informatički urednik Lista, član žirija
 dr.sc. Danijel Radošević, igrač bejzbola, maratonac i član žirija
 Jelena Kljaković-Gašpić, organizator FOI CORE-a, voli gitare...svirati

Korisim ovu priliku, da se ZAHVALIM asistenticama Marini Klačmer i Valentini Kirinić, za potporu, uspješnu suradnju tijekom cijelog projekta.

Također se zahvaljujem profesorima za sudjelovanje u žiriju: D. Kermeku, D. Radoševiću i D. Plantak-Vukovac, te studentskom predstavniku D.Pernaru.

Zahvaljujem se cijeloj upravi i dekanu na pohvalama i potpori koje su nam dali.

Zahvaljujem s našim sponzorima i njihovim predstavnicima.

Zahvaljujem se i profesorima koji su nas posjetili kroz ova dva dana. Čekaj, čekaj, ispravak netočnog navoda, nije bilo profesora, čast iznimkama. Druga

godina za redom da se nitko od profesora ne pojavljuje. Mislim da je to sramota!!

Još jednom, HVALA SVIM SUDIONICIMA. ČESTITAM VAM NA POBJEDI I NA HRABROSTI.

Drugi FOI CORE je za nama. AIESEC je dao sve od sebe, da sve bude kako treba, Stoga Vas pozovem na slijedeći FOI CORE, koji će se odvijati i slijedeće godine u ovom periodu.

Pobjednici NUM-a:

Case study HITK:

1. Pet do dvanaest (Damir Horvat, Dora Jovanovska, Nikola Kumek, Josip Crnković, Matija Kopic)
2. Ultima ratio regnum (Vedran Ferjanić, Marijan Biruš, Ivan Bušković)
3. Kreativci (Nikola Krajačić, Matija Kapić, Marina Ivčin, Bojan Vukšić)

Case study AZRA:

1. Scorpions (Marko Pačarić, Nikola Horvat, Goran Koren)
2. OM&V (Dominik Vresk, Dijana Oreški, Martina Mesec)
3. Leading Management (Krešimir Vrčec, Bojan Kresonja, Goran Rakić, Stjepan Vuković)

Pobjednici ISR-a:

Programiranje:

1. Tonimir Kišasondi – IRA
1. Marko Brljak – BRLJAKSMS
3. Davor Sauer – CD Collector

Programiranje za Web:

1. Boris Tomaš&Domagoj Poljak – Moblog
2. Alen Pokos – GBFileShare

2D animacija:

1. Andrija Bernik – FOI 2D Combine

3D animacija:

1. Andrija Bernik – Mech Warrior
1. Dora Jovanovska – Spirits Of Thr Dead
3. Dejan Keleman – Intergalactic

Web dizajn:

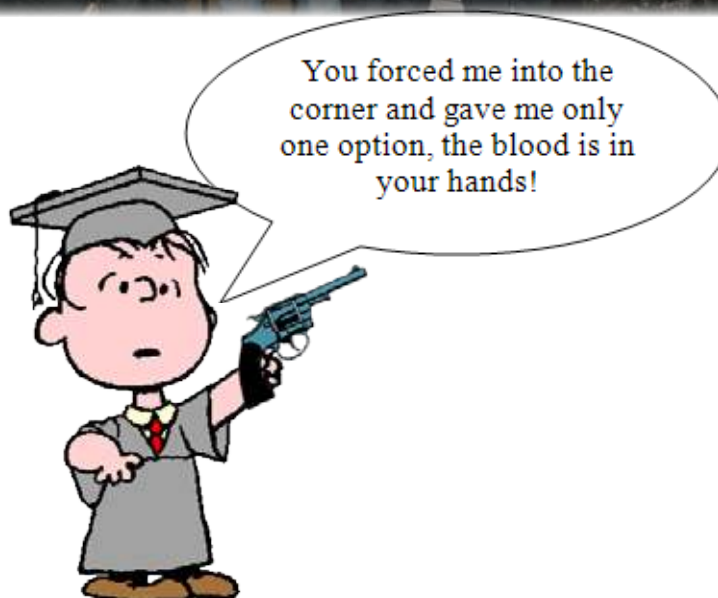
1. Željko Sabol – Osobni portfolio
2. Marijan Biruš – Webstranica mljekare Veronika

Nagrada publike:

1. Dejan Keleman - Intergalactic

EOČ

BUDUĆNOST STUDENATA I IDIOTI PO IZVORNOM ZNAČENJU TE RIJEČI

Idiot: "Idiot" was originally used in ancient Greek city-states to refer to people who were overly concerned with their own self-interest and ignored the needs of the community. Declining to take part in public life, such as (semi-)democratic government of the polis (city state), such as the Athenian democracy, was considered dishonorable. "Idiots" were seen as having bad judgment in public and political matters. – preuzeto sa wikipedie

Globalni problem

Nedavno sam prolistao časopis udruge mladih. Oni su vam jako politički angažirani i skoro svaki njihov članak priča o angažmanu mladih u politici, o nelogičnosti apolitičnosti kod mladih kao takve... skoro pa žalosno. Žalosno da jedna udruga mladih mora potrošiti toliko vremena i novaca da bi nagovarala ljude da sami sebi pomognu!

Jer se zapravo o tome radi kada pričamo o politici. U Hrvatskoj vlada neki zaostali slavenski mentalitet u kojem mali čovjek misli da ne može ništa poduzeti kada je riječ o upravljanju vlastitom sudbinom i utjecaju na politiku. Imamo takav osjećaj zato što nam je veliki dio vlade, pa i oporbe, korimpirana, sebičana, egoističana i nesposobana nakupina fosila koji su diplomirali (ili nisu) razne žžžnj fakultete i sada su sebe prozvali izvornom političkom elitom, a ne znaju voditi vlastitu obitelj, a kamoli državu, a da niti ne pričam o „vertikali hrvatskih visoko obrazovanih političara“ koji ne znaju izgovoriti „youtube“ kako treba! Tako vam se onda dešava da prosječan mladi i perspektivan čovjek postane očajan i pesimističan i samim time apolitičan, te dođe do zaključka da je najbolji „politički“ angažman emigracija u veliku savršenu Europu!

Onda dođe u Francusku i ostane izbezeknut kada vidi što tamo mladi mogu napraviti. Nedavno je, naime, francuska vlada donijela zakon po kojem poslodavac može bez otpremnine otpustiti radnika koji radi kod njega manje od godine dana. Onda su mladi radnici i STUDENTI izašli na ulice, protresli malo Francuskom pa se vlada malo predomislila. E, da... politika...kod nas bi se samo povećao izvoz diplomanata u inozemstvo u takvom slučaju!

Lokalni problem

Isto tako sam nedavno uzeo Studentski list koji uređuje studentska udruga na Ekonomskom fakultetu u Puli i pročitao članak urednice lista u kojem elaborira kako je teško, skoro pa nemoguće motivirati studente. Onda si ja razmišljam: u Puli su oni uspjeli organizirati prosvjede studenata na gradskom trgu prošle godine, koji su već par mjeseci nakon toga urodili plodom, i oni se sada žale da je nemoguće motivirati studente!?!? Šta bi mi trebali reći ovdje u Varaždinu?!?!? Mi bi trebali zaliti cijeli grad sa benzinom i zapaliti ga. Nakon toga posuti sve sa par

stotina tona betona i dati zahtjev Google-u da područje Varaždina isključi iz GoogleEarth-a i proglasiti ga rupom na karti i sve ceste prema njemu sljepim ulicama! Eto, to bi trebali.

Recimo da to nećemo napraviti (iako je ideja dobra). Mogli bi onda početi baviti se politikom (polititiku bi ja ovdje definirao kao aktivnosti pojedinaca i skupine pojedinaca za opće dobro). Kao odgovor na pitanje FOI-javaca: „zašto bi se mi trebali baviti politikom“ priložio bi jedan jednostavna pseudokod:

If nešto = dobro za grupu ljudi and ja = dio te grupe ljudi

Then nešto = dobro za mene (i moje prijatelje, obitelj, djecu...);

Da ljudi to je politika!

Politika na fakultetu

Recimo da mene već pomalo boli briga za politiku na fakultetu i cijelu priču oko Studentskog zbora, zato što uskoro više neću biti student. Ali moji savjet mladim studentima je sljedeći:

Formirajte tim ljudi sa svake godine koji će se kandidirati na studentskim izborima. Pričam o pametnim i sposobnim ljudima koji stvarno žele pomagati studentima. Onda oni neka naprave plan djelovanja i veliku marketing kampanju (STAK bi to sigurno podržao). Tada će studenti dobiti konačno dojam da možda i ima smisla izaći na izbore jer imaju nekoga za koga mogu glasati i da to ima smisla. Da će taj netko zalagati se za njih, odlaziti na sjednice fakulteta i predlagati profesorima promjene na bolje i riješavati probleme studenata, kako svih studenata tako i pojedinačne probleme. Tada će studenti dobiti dojam da će u Studentskog zboru biti netko tko će barem pročitati mail kada im ga netko pošalje.

A studentima preporučam da izađu na izbore kada uoče nekoga aktivnog i sa dobrim namjerama. A ne da glasaju za prijatelja. Ili da ne izađu uopće. Jer ako ne izađete onda omogućavate ljudima koji su sada tamo da sami sebe biraju i da ostanu jednako neaktivni i nesposobni kao i do sada. Ako ne izađete na izbore, nemate se pravo žaliti na ništa! I pomirite se sa činjenicom da bi vas stari grci prozvali idiotom (značenje riječi sa početka članka, nije da vrijeđam ikoga).

Iz svojeg angažmana u STAK-u i svim aktivnostima na fakultetu u koje sam se uključio izvukao sam pouku i sada mogu reći da govorim iz iskustva kada kažem: Studenti imaju moć da organiziraju svoj život na fakultetu. Studenti imaju moć da promjene stvari na fakultetu. Glas studenta može protresti tlo pod nogama Dekanu. Studentski zbor bi trebao biti najveći alat studenata u suradnji sa asistentima, profesorima, fakultetom, gradom, državom... Ali nije zato što su studenti to dozvolili. Ako mislite da je Studentski zbor loš, nemaran i nesposoban, sjetite se da je to vaša slika, slika studenata. Studenti im dozvoljavaju da budu takvi!

Zlatna generacija FOIa!

Stare generacije na FOIu su prošlost. IS-ovci se samo žele riješiti fakulteta i fakultet se želi riješiti njih, tako da oni jedva čekaju svoj odlazak na tržište rada i gotovo je sa time. Sadašnja generacija na 3. godini nije iznimka jer i oni imaju takav mentalitet. Pokoji atom snage da se izvući iz njih u obliku angažmana bilo koje vrste i u obliku interesa za svoje i opće dobro. Ljude sa starijih generacija jednostavno zaboravite.

Ali zato je FOI „isklesao“ jednu zlatnu generaciju prošle godine! Ljudi koji su upisali fakultet 2005 g. kao da su im se zvijezde posložile, nebo naklonilo, i crveni se sag jednostavno prostro pred njihove noge. Upravo je te godine započeo sa aktivnostima i STAK i Sportska Udruga, organiziran je FOI CORE i puno studenata te generacije pridružilo se onoj maloj skupini ljudi koja se zalaže i pokušava poboljšati standard studentskog života u Varaždinu, pa tako i danas djeluju u STAKu ili AIESECu (studentski zbor je ostao malo zakinut ali to je posljedica njihove nesposobnosti)... Mnogi studenti generacije 2005 našli su svoje mjesto u studentskom životu i založili se za svoje i opće dobro...mnogi su dokazali da je njihova generacija sve samo ne generacija idiota. To je Igorova generacija. Kao i Igor, došli su slijepi i sada „rasturaju“!

Generacija brucoša

Brucoši su uvijek bili malo sporiji u svom uključivanju u razne aktivnosti na fakultetu. Mislim da bi AIESEC uvijek jako dobro odradio regrutiranje novih ljudi jer je jedini uspjevao privući brucoše čim bi došli na fakultet. Ali to im

je bio dvosjekli mač zato što su često riskirali da privuku nesposobne ljude koji su došli samo potratiti sebi vrijeme i starcima novac. Tako su i stekli reputaciju neozbiljne

udruga u koju ulaze samo ljudi koji nikada neće završiti fakultet. Sada se grčevito bore kako bi se riješili takve reputacije i to je pohvalno, iako mislim da je još dug put pred njima u toj borbi, ali možda zato jer ja imam predrasude, pa mi se to samo čini.

Pitanje je: gdje su brucoši? Zar je moguće da je prošla generacija bila toliko naprednija, svjesnija i aktivnija od ove? Ili će se brucoši tek kasnije aktivirati? Ne vidim ih u redovima AIESECa, nema ih u STAKu, ne pišu članke, nema ih na kinu, nema ih na predavanjima bilo koje vrste koja se ne odnose na obaveznu nastavu... jedino ih u menzama možete sresti!

Postoji više opcija:

1. nema ih. Ne postoje
2. bolonja je toliko teška ove godine, barem 3 puta teža nego prošle godine, tako da brucoši nemaju vremena za ništa drugo (kao život primjerice)
3. svi su idioti (ne vrijeđam, samo motiviram :))
4. nisu svi idioti, ali mentalitet idiota nekako prevladava i svi su neaktivni, neproduktivni, nemotivirani i to nekako rezultira...pa rezultira opcijom 3!
5. Imaju spori okidač

U svakom slučaju, vrijeme će pokazati. Na njihovim leđima leži budućnost studentskog života u Varaždinu. Možda to shvate jednog dana...

EOČ

Darko Ilić Šikelj

Nimfomanija. Riječ „nimfomanija“ je grčkog porijekla i doslovno znači „djevojačko ludilo“. Oxfordov rječnik engleskog jezika (Oxford English Dictionary) je definira kao „žensku bolest koju karakterizira morbidna i nekontrolirana seksualna želja“. Ostavljajući pitanje bolesti po strani, većina definicija nimfomanije uključuje elemente pretjerane i nekontrolirane seksualne želje. Ekvivalentni pojam za muškarce je satirijaza, iako stručnjaci tvrde da je to nepotreban pojam jer ga obuhvaća definicija samog muškarca!

MASOVNO REŠETANJE PIS-PROJEKT GUARDIANA:

STRAH JE NAJVEĆI PROBLEM KOD LJUDI

Razgovarali:
Igor Tomičić
Ivan Padavić
Darko Ilić-Šikelj

'Preveo i obradio':
Igor Tomičić

Da, pala je odluka da preispitamo Roberta Mužara The PIS Mana. I da, sada bi mogli filozofirati do beskraj a nepostojećim razlozima za takvu odluku, ali zapravo nam je bilo fora jer ga se neki ljudi boje. Da, boje ga se, i žive u vječnoj dilemi da li da idu na konzultacije ili da čekaju do 7. mjeseca, skuže da ipak moraju ići na konzultacije i onda konačno odu na konzultacije sa strahom u srcu i grčem u crijevima. Šta se onda dogodi, nitko ne zna. (Mlatim bezveze. Kažu da treba biti neki uvod, pa moram popuniti redove.)

Nas evo nije bilo strah (recimo..), pa smo tako odlučili skinuti još jednu željeznu zavjesu koja stoji između studenata i "onih drugih". I što smo otkrili? A što bi otkrili, molim vas? Normalan čovjek ko i svaki drugi, od krvi, mesa i čvaraka poslije kolinja. Dakle, nema potrebe više pričati mitove o zmijama, otrovnim paucima i programiranju kojima vas plaše na faksu neki "stariji" studenti.

Osim toga, ako i bude nešto loše ili ste u nezavidnoj situaciji, uvijek se sjetite pythonovaca: "always look on the bright side of life... fuć fuć...."

Eto vam uvoda. Idemo na razgovor.

ON: Vi ste znači odlučili mene sada riješiti?

MI: O, da. Došlo je i vaše vrijeme. Nego, jesmo li na "vi" ili na "ti"?

ON: Kako god vama odgovara. Moj stav o tome znate.

MI: Znači vaš stav je na "ti". To jest, *tvoj* stav je na "ti".

ON: Naravno.

MI: Koliko od onih studenata sa kojima se dogovoriš da budeš na "ti" vam se stvarno i obraća na "ti"?

ON: Većina kaže da ćemo biti na "ti", ali mislim da se dosta njih boji takvog pristupa. Nisam to nikada posebno gledao, pa mislim da je to ok. Dok se malo opuste, dođu dva puta na konzultacije, onda to ide. Prije toga malo drhšću dok dođu, jer svašta slušaju. Oni koji se više opuste, koji uhvate moju nit razmišljanja, se ne boje. Strah je najveći problem kod ljudi. Uvijek strah.

U međuvremenu stižu kave koje je Robert naručio čim smo smjestili guzice u kabinet. Potegne se rasprava o tome da li smo mi možda trebali okrenuti rudnu. Ipak smo mi i pozvali na cijeli ovaj događaj... ali možda se to ne gleda na taj način. Jedan se izvlači na klasično "zaboravio uzet novčanik". Da, baš.

Instaliranje stolice ispred koljena kao držača kave. Nismo ništa polomili.

Inače, kako je?

Inače sam dobro, ali u zadnje vrijeme (iz privatnih razloga, op. autora) malo lošije, zdravlje sasvim ok.

Žena, djeca?

Curu imam, ako je to bilo pitanje :) Djecu nemam za sada, oženjen još uvijek nisam ali je u planu, sad kada se situacija malo smiri i sredi.

Kako je raditi na faksu? Zašto raditi na faksu?

Hm. Sad bi vam čovjek mogao svašta ispričati, ali nemamo toliko vremena. Mislim da dosta ljudi dođe raditi na fakultet iz nekog prestiža...

Lov za titulama?

Opet kažem, strah kod ljudi je veliki problem, pa se ne osjećaju sigurnima, stabilnima. Onda ako ima više titula, onda ga društvo više cijeni i onda je on ok, onda se osjeća sigurnije. Ja nisam došao iz tog razloga, ja sam jednostavno počeo u srednjoj školi raditi sa djecom; uvijek volim pričati sa ljudima i "držati lekcije", mnoge stvari u životu sam iskusio, probao, i mislim da je to vrijedno prenijeti, a sad na drugima je da to čuju ili ne čuju.

Meni je dobro raditi, jest da je naporno i teško, ali je ok, svaki posao ima i dobrih i loših strana. Dobra strana su u svakom slučaju studenti. Zbog toga ja studente zovem k sebi, a ne mailom i slično. Razgovor sa studentima u 4, 6 ili 8 očiju uživo je drugačije nego "pričam ti priče". I teleučenje i sve ostalo, mislim da to ne stoji za mene.

-Vi ste odlučili mene sad riješiti?

- O, da. Došlo je i vaše vrijeme.

Da zaključim, ja bih vam htio razbiti one temelje koje vam netko ugrađuje, a koji govore da ako je kod pojedinca neka titula, onda da je to-to. Ja ne smatram da je to tako.

Da li ima neka prednost raditi na fakultetu od rada u recimo nekoj velikoj firmi?

Po prirodi, ja želim biti slobodan čovjek, što smatram da bi svatko trebao biti. Slobodan čovjek znači da je svjestan svojih graničenja, te da on sam razumije kako se prema kome treba odnositi i slično.

Tako i svaki posao, može se i teško i lako raditi, laganim i težim putem. Moj princip je – u životu sve uvijek mora ići teško. Kada ide teško, na kraju bude slatko. Osim toga, ima lijepih stvari. Može se putovati, vidjeti svijeta, družiti se sa intelektualcima.

Ova razglednica...

To sam dobio, nisam išao. Imam želju svuda ići, ali 7-15 dana je dosta, ne bi više. Najljepše je u Goričanovcu (nemojte ga tražiti na karti Hrvatske :), op. autora). Ali to nije sebično, mislim da svaki čovjek mora jako poštovati i voljeti mjesto gdje je rođen.

Zvoni profesorov mobitel... slijedi razgovor koji samo mi znamo... ali danas je sve na prodaju .. završava pusom.

Evo cura se javlja

**Ah, cura..
Mislili smo
da možda
pusu šalješ
profesoru
Brumecu? :))
(smijeh) (...)**

Tko ti je najdraži profesor na faksu i zašto?

Ne dijelim to tako, dakle mislim da to nije dobro postavljeno pitanje.

Ok. Sa kim najbolje komuniciraš?

Tko je najkompetentniji profesor na fakultetu u svom području?

E sad ću vam reći jednu stvar koju studenti ne žele vidjeti ni čuti. Čovjek, bilo koji da bio, došao je tu raditi. Netko ima više iskustva neko manje, a do toga – titula i svega toga - je krvavo došao. Dakle, morao je krvavo raditi i iza toga sigurno stoji znanje. E

sad, da li su studenti na prvoj ili nekoj drugoj poziciji, to ovisi od osobe do osobe. Ja osobno preferiram one osobe, bilo profesore ili neke druge, kojima su ljudi na prvom mjestu. Dakle..

I ko bi to bio? :-)

Nemojte me masirati sad. Znaate da se družim sa mojim šefom, a to još od prije kad sam bio student. Pitao me je da li želim biti demonstrator i ja sam pristao. Od prvog dana do danas nismo nikada imali nikakvih problema, ima pogleda i razmišljanja ko da smo se dogovorili. Mi se družimo i u slobodno vrijeme, pričamo o svemu, i ovakav odnos kakav imam sa vama, tako imam i sa profesorom i on samnom, dakle nije to "kolega vi" službeni odnos, kojeg ne voli niti on, a ni ja.

To je ok. Idemo dalje. Što te najviše žvircira kod studenata?

Ništa osim toga da ne žele razmišljati.
(glupavi podsmijeh u intervju ekipi)

**Dakle, ništa drugo...
Nismo trebali ni pitat :))**

Svi imaju svoje želje i interese, to je normalna stvar, ali ja kada pričam sa vama, pokušavam vas spustiti jako prizemno, i to je nekim ljudima čudno. Svi očekuju neku veliku znanost negdje gore u oblacima, a onda kada dođete raditi, onda su to šokovi. Padnete, izgubite se, počnete sumnjati u faks, u sve ono što ste dobili, odnosno trebali naučiti. Treba raspodijeliti svoje snage, ali ipak treba pronaći vrijeme i za izlaske, plesati, i ono sve ostalo. Bojim se da vi, barem većina...

O izlazimo mi, bez brige :)

Izlazite, ali ne onako kako bih vam ja ... sugerirao. Evo, koliko od vas je bilo u plesnoj školi u zadnjih godinu dana? Jedan?

MI/3: Ne trebam ić u plesnu školu, cura me naučila plesat.

Divno, i ja plešem već godinama, i već sam 5 puta išao u plesnu i jedva čekam da nađem malo vremena, i opet idem.

MI/3: Da, ja sam triput išao...

MI/3: Ja ne trebam plesat jer sam muzičar. :)

Peace(PIS)
Guardian

Ma to je drugačije danas. Birtija je birtija, malo sjedneš i popričaš si, ali ovakvi oblici druženja, pa te sportske aktivnosti – to ste isto počeli organizirati, to je ok. Dakle tu se studenti trebaju povezivati i družiti, pa da si jednog dana budu mogli pomagati.

Kad se zaposlite i počnete nositi odijela i kravate, da onda ne glumite visoke intelektualce, već da budete intelektualci.

Kako podnosiš poraz od studenata u nogometu?

Nikada se ne živciram, to ste mogli i primijetiti. Jedan od naših dobrih igrača je bio Velimir Zajec. Uvijek je nesebično dijelio i davao...

:))

... nikada se nije isticao i uvijek je igrao pravi nogomet.

Ima profesora koji se jako živciraju, kad ne daju gol na primjer. Mi igramo nogomet da se rekreiramo. Za tekme se treba ozbiljno pripremiti, a vi ste više u kondiciji, pogotovo od nekih naših koji dođu dva puta na nogomet. Nismo uigrani, igramo napamet, nije ništa dogovoreno. Vaši su dobri, djeluju kao da igraju negdje, tu su uigrani i isplanirani potezi. Mada i oni izgube kondiciju, to je žalosno da studenta može nadigrati odnosno nadtrčati neki profesor.

MI: nah, ipak je to informatika...

Nda...

Da li sve žene moraju znat kuhat?

Mislim da da.

Zašto?

E sad ću ti probat reći. Zato jer je to osnovna životna potreba, od nje se ne može pobjeći. Žao mi je što sa vama nisu došle i cure, one bi odmah imale komentare. Kuha se ne zato jer se mora kuhati, nego se kuha iz ljubavi. Sve što se radi mora se raditi iz ljubavi. Dakle, kada odvedeš ženu u kino, onda je odvedeš iz ljubavi, ne odvedeš je zato da ugodiš njoj, jer je to greška po mojem mišljenju. Tu često studenti griješe kada uzgajaju ljubav, zato pucaju veze i to im nastojim komentirati – zato jer glume. Dakle, ako ideš u kino sa curom, onda ju otpeljaj zato jer ideš sa guštom u kino. Tako i kuhanje, kad ti cura ili žena bude sa guštom spekla štrukle ili sve ostalo, da vidiš kako bu ljubav porasla.

Kako to da su najbolji kuhari na svijetu muškarci?

A znaš zašto? Mogu ti i to odgovoriti ako hoćeš: zato što rade to iz ljubavi. Ženama to može doći tu do gore, i onda to rade na silu, a šta god radiš na silu, to ne može biti dobro. Žene se mogu osjećati ugroženo, to samo govori o čovjeku da nije spreman za borbu, a život je borba. Cure su jako nespemne i ja znam zašto im to govorim, ali one to uopće ne žele čuti, jer su nespemne. Da ih sada ostaviš negdje bez mame, tate, roditelja, bez ičega, bojim se da bi one sve u bolnici pozavršile. Dakle, to samo govori o nespemnosti. Nespemnosti za život, za borbu.

Jel ti kuhaš doma? Koji ti je najdraži recept (osim naravno ovih u studentskom listu)?

Pa ne kuham baš, ali evo, puding znam napraviti, jaja speći znam, mlijeko skuhati znam, dakle nikad nisam gladan. Da sam sâm doma sigurno si to ne bih dozvolio. A i spreman sam se uhvatiti bilo kojeg posla, uključujući i kuhanje, i obaviti to onako kako treba.

Da li žene mogu biti dobri informatičari? :)

(smijeh)

Sad ako ti velim da mogu biti savršeno dobri...

Iskreno!

Opet razlozi za to: to je naporan posao, koliko god izgleda nenaporan, puno je nervoze, troši se živaca i strpljenja. Priroda žena je drugačija, na drugačiji način doživljavaju svijet oko sebe.

Treba biti čvrst, a one, ako se i postave tako, ne mogu se dugo održati; krhkije su po prirodi. Onda kada dođe životna situacija, onda grizu, a kad grizeš, tako se ne rješava problem. Problem se rješava postepeno, uporno. Bojim se da cure, kad ide po žnori onda super, a kad nejde onda postanu nervozne pa počnu gristi oko sebe. Iako su pedantnije kaj se tiče seminara, imaju više volje i živaca. Postave si cilj da nešto polože i onda to i naprave. Muški ne, muški odrade to, ali žele to sa guštom odraditi.

Ali ima iznimaka?

Ima ima, kako ne, isto kao i za vozače :) Ja sam uvijek imao bliskih susreta sa ženama, lošim vozačima, pa kaj sad – nikome ništa. Imao sam priliku i voziti se sa ženom koja vozi puno bolje od bilo kojeg muškog kojeg sam sreo.

Ne valja generalizirati..

Da li je dobar informatičar onaj koji nema ženu? Da bi se mogao u potpunosti posvetiti..?

Krivo. Ne smijete imati samo jedan cilj u životu. Ako si u životu postavite samo jedan cilj, onda ga možete vrlo lako ostvariti, ali ste izgubili sve draži svih ostalih ciljeva. Ako se fokusirate na jedan cilj, a to obično odlični studenti rade, ide im super na faksu, ali ako ideš pričati i družiti se sa njima, onda shvatiš da imaju jako jako velikih problema. I onda su kasnije u ljubavi ili braku, ili bilo gdje, jako nesigurni, zato jer su se fokusirali samo na jedan cilj.

Nije njihovo područje...

Da, čim izgube tlo pod nogama, osjećaju se jako nesigurni.

Film?

E, to sam pitanje očekivao, moram priznati. I za knjigu ćete me vjerojatno pitati?

Yup. I za seriju, i glazbu, sve je tu...

Nisam nažalost dugo bio u kinu, nisam imao previše vremena.

Doma gledat film nije isti gušt. Čak sam si i onaj aparat za kokice kupil da si to dočaram, ali nije to-to još uvijek :) Rocky, rambo, highlander, indiana jones, prljavi ples, sve gledam.

Neki noviji?

National geographic dvd-ove jako volim gledati.

Knjiga?

Nedovršeni roman, napol napisano, čovjek je umro, na kajkavskom je narječju. Opisuje i političku situaciju, opisuje život. Dobra zemlja se zove (opet isprika ako smo slučajno krivo čuli, ali vjerojatno nismo, ali ko će ga znat, op. autora). Ako želite, mogu vam donijet da pročitate, nije velika, lako i brzo se čita. Iako moram priznat da lektiru nisam puno čitao, i teško me je navući na neku knjigu. Coelho sam čitao jer mi je jedna studentica preporučila, Alkemičara mi je donesla, pročitao sam sve u dahu, ništa novo za mene ali je čovjek ok, kao i knjiga.

Serija?

Danas više ne gledam, nekada davno sam gledao, ali evo Dinastiju sam gledao..

Jaо!:) A ništa tipа science fictionа?

Pogledam tu i tamo.

Glazba? Death metal? :)

(smijeh)

Radio Kaj, domaća glazba na prvom mjestu. U mlađim danima sam kao i vi išao van i drmao se na šta i vi...

Hehe diskutabilno :))

Uglavnom, definitivno Radio Kaj. Preporučam svakome.

Najdraži SQL upit?

(smijeh)

Nemam ga. Nisam očekivao ovakvo pitanje. Mene interesira rješenje problema, dakle čim manje pamtiti kodiranje ili sqlove ili bilo šta, ali riješiti problem. Tu se vježba i razmišljanje, učenje poslovne tehnologije..

Da li sebe smatraš dobrim predavačem?

E to ne bih ja htio komentirati, to mogu vas pitati.

Ali ono, po nekakvom feedbacku od studenata...

Pa ja mislim da mogu uspostaviti dobar kontakt sa ljudima, meni je to najvažnije, dakle ako ja mogu prodrijeti do vas, ako vidim da vas nešto muči i razumijem da vas nešto muči i kad vidim da me zezate i da to isto kužim, onda mislim da mogu dobro uspostaviti kontakt..

Da li je istina da u svakoj grupi imaš nekoga na piku?

A da, pitate se zašto to napravim?

Pa... da.. ali prvo smo imali u planu razjasniti da li je to uopće istina? :)

Pa pik je krivi izraz. Ja vidim kad čovjek ima nekakvih problema, a kad netko ima problema, onda je najgore kad netko to ne vidi. Onda ja to vidim i istaknem i potaknem, pa se čovjek malo zdrma, vrati se u normalu. Čovjek to osjeti, vjerujem da osjeti, a sad da li to osjeti u pozitivni ili negativno, to morate njih pitati.

Što misliš o STAK-u? Znaš šta je to?

To je ok, podržavam to. I to sam očekivao da ćete me pitati. Predlažem vam da napravite svoje radionice, nevezano uz to da nekoga vučete za rukav, svako ko vam hoće pomoći bude vam pomogao dobrovoljno, i badava to učinio. Napravite grupe za bavljenje informatikom ili razne jezike, ili bilo što, i onda to radite i probajte poklanjati firmama, za svoje dobro i tuđe dobro, i učite, ljudi će vas poštivati... Kao kad ste imali domaćinstvo u osnovnoj školi...

Da li bi trebalo uvesti domaćinstvo na fakultet?

Mislim da da!

MI: Mi isto!

Ja sam vam prvi koji to podržva i prvi bi se ja prijavio u sudjelovao u tome..

MI/3: Ja bi to svake godine slušao

MI/3: Ja bi to predavao! :))

Nadalje. Da li ti je ovaj kabinet premali? Ljudi jedva stanu unutra...

Nikada, ne. Dosta sam ih promijeno, ovaj mi je najdraži. Moja kućica, moja slobodica. Jest da je mali i svi bi htjeli nešto megalomansko, ali stane tu ljudi koliko god treba. Ne težim za ničim posebnim.

Možeš nam nešto reći o tvojoj osobnoj misiji, viziji i ciljevima? Ono, AS-IS, strateški plan, TO-BE?

Pa to sam već rekao. Žena i djeca, familija, na prvom mjestu, a ovo sve ostalo, ako se sa ljubavlju radi, ako čovjek ima sreće da nađe posao koji radi sa ljubavlju, onda je sretan. Na prvom mjestu familja, a sve ostalo iza, uvijek.

Da li se voliš napit? Zavirit u čašicu? Ubit bezglavog fazana? Utrapit čegrtušu?

? Dobro da ste me to pitali, ja nikada u životu nisam zavirio u čašu, iako imam doma vinograd i radim u vinogradu, imam i rakije, imam šta god hoćete..

HOĆEMO!

Ja volim raditi, volim prirodu, ali za to nemam potrebe. Često su me naravno za to ismijavali u srednjoj i osnovnoj, na maturalcu...

Ali... nikada?

Nikada.

?

Ne.

???

Zašto?

Stvar karaktera. Nemam potrebu. Mogu sad tu sjest, popit litru rakije, past u komu i kaj onda?

Pa nisi nikad probao, ne znaš.. :)

Pa ok, ne znam, ali jednostavno nemam potrebu za tim i nikada nisam imao.

Kada si se zadnji puta potukao sa nekim? Tko je pobijedio?

Tukao sam se još onda kada smo bili djeca...

A tu na faksu? :)

Nikada... Prvi razred, drugi, treći ili četvrti razred područne škole, onda smo se volili pokefat malo, ali brzo smo si dobri bili. U nogometu smo se mlatili...

Ko je obično pobjeđivao?

Pa svatko je dobio..

Bilo je i primanja i davanja? :)

Pa da...

:)))

Ali ništa posebno da bi netko završio u bolnici, tako nešto nikad.

Zašto te čistačice toliko vole?

One su pristupačne, žive život normalno, malo glume. Intelektualac uvijek voli prikriti svoju osobnost. To kažem i vama, nemojte glumiti, to nikuda ne vodi. Kada je čovjek iskren i pošten, onda se tu razvija prava ljubav i prijateljstvo i sve ostalo. Odmah se vidi ko glumi, a tko ne. Sa gospođama od prvog dana puno razgovaram i puno smo prisni.

Da li ti se čini da smo mi, ovdje prisutni, u oblacima?

Ne.

MI/3: Ja jesam!

Jel pratiš modu?

Ništa posebno, ništa, ne.

Primjetili smo da voliš vunu :)

(smijeh)

Nema to veze sa tim, čovjek se samo mora znati obući, osjećaj za boje, da su skladne. Pretpostavljam da me želite pitati i zašto volim žive boje, vidim da ste vi većinom u crnini. To daje odraz dubine. Kad je čovjek u crnini, on se jednostavno mora osjećati loše. Na sprovode se ide u crnini., gdje su svi tužni, a ja sam po prirodi živ

Ali ja nosim crno i osjećam se sretno!

Ah, ljudi ko ljudi, svi nose kaj hoće. Nemam ništa protiv, slobodan svijet.

Uglavnom, nemam nikakve posebne volje za nekakvom modom. Smatram da odijelo nikad ne čini čovjeka.

Imaš li papigu?

Nemam.

Zašto ne?

(smijeh) A zašto bih trebao imati?

Šta fali papigama?

Nemam papgiu, ali imam kokota, kokoši..

Da li urla ujutro? Tko pjeva u dvorištu?

Naravno da kokot pjeva u dvorištu. E sad ne mogu da vam ne velim o jednom nepreboljenom kokotu, "Šef" sam ga zvao. Kada god sam ga zvao "Šefe", "Zapjevaj Šefe", on bi stao i zapjevao. Neslavno je završio...

...u loncu?

...u borbi. Tvor je došao i provalio u kokošinjac, Šef je dvije noći izdržao borbu, treću nije. Izdržao je on u biti do kraja, ali je od rana umro na kraju. Eto, to je nesretna priča o mojem Šefu.

Što misliš o homoseksualcima?

Njihova slobodna volja, ali mislim da su to bolesni ljudi. Ti ljudi su imali nekakvih problema u životu, i kad nije čovjek čvrst karakter, onda se to mora nekako odraziti. Svatko ima pravo na svoj stav, a njih niti ne diram niti vrijeđam, ali za mene je prirodno muško i žensko, to je priroda

Ali ima pingvina pedera...

To je samo moj osobni stav o tome. Ništa mi nitko ne smeta, niti nikoga ne diram niti pljujem.

Da li znaš da je ljude strah doći na vježbe i konzultacije jer misle da ćeš vikati na njih?

Znam, ali to im nisam ja kriv. Ja nikoga ne tučem, nikoga ne mlatim. Nema potrebe za strahom, dođeš i pokažeš kaj znaš, a kaj ne znaš. Dođeš razgovarati i rješavati svoj problem. Zato si valjda i došao na konzultacije. Ili si me došao gledati. Ako si me došao gledati, onda recite, idemo si popiti i razgovarati i gledati se, a ako

ste došli na konzultacije, onda je to druga priča. Strah vas je jer se ne pripremite. Pa se bojite iznijeti ono kaj ne znate, umjesto da dođeš pošteno i kažeš šta ne znaš, pa ti ja mogu lijepo sugerirati kaj da pogledaš, pročitaš i naučiš, napraviš.

Najzgodnija asistentica? (ili asistent :)

Nemoj me pitati za zgodnost ili nezgodnost jer je to meni najmanje bitan kriterij po kojemu mogu nekog dijeliti. Nije kriterij izgled ili ljepota, bilo muško ili žensko, već ono šta priča i kako razmišlja. To je moj osobni kriterij.

Ok. PREFERIRANA asistentica po TIM kriterijima.

Po tim kriterijima? Pa evo Mirela je ok cura, Martina, ...

... Marina?

Da, i Marina..

Religija?

Da, religiozan sam, ali ne bježim u crkvu svaki dan, ne molim svaki dan, ali da vjerujem, vjerujem. Bibliju ni ove druge stvari nisam nikad čitao u životu, ali moje osnovno mjerilo je da čovjek mora primjerom pokazati, kako svećenik, kako učitelj, student, svejedno. Bitna su moralna načela.

Humor ili ozbiljnost?

Jedno i drugo. Prvo humor, a do ozbiljnosti se dođe kroz humor.

Inteligencija ili ljepota?

Ni jedno ni drugo, ali ljepota sigurno nije nikakav kriterij.

Čvarci ili špek?

Pa sad... (smijeh) .. čvaraka možeš više pojesti :,) a špek je uvijek fin...

Ariel ili Pervol?

Hm, mislim da se Arielom pere moja odjeća jer kupujem u dućanu i nosim doma, a za Pervol ne znam niti kako djeluje..

Grad ili selo?

Selo definitivno. Uska povezanost sa prirodom, sarazumijevanjem. Znao sam čuti da neki ljudi ne znaju niti kako krava izgleda, što je jako žalosno. Priroda vas može naučiti, čvrstinu svojeg karaktera gradite u prirodi. Možete učiti što je ispravno a što loše, i to možete samo u prirodi.

Da li nam pitanja iz ovog intervjua značajno umanjuju šanse da položimo PIS?:)

Niti ti uvećavaju niti ti umanjuju. Meni je ovo normalan razgovor, bilo koji student da se sjetio, i bilo kada došao, može sa mnom ovako razgovarati. To je sve ok.

EOČ

The biggest PUSSY:

Promocija Fakulteta

Studenti su odabrali najbolji promotivni plakat.

Na natječaj je pristiglo 47 plakata u dvije kategorije, Informacijski sustavi i Ekonomika poduzetništva! Svi plakati su bili odlični (neki manje, neki više) pa je Odbor za promociju imao jako težak posao! Naravno, studenti su uskočili u pomoć, i to njih 150, koji su svojim glasovima olakšali posao Odboru za promociju! Svaki student mogao je odabrati jedan plakat iz kategorije Informacijski sustavi i jedan iz kategorije Ekonomika poduzetništva. I tako su odabrani "najbolji" plakati! Nagradu za najbolji promotivni plakat u kategoriji Informacijski sustavi

dobio je student Mladen Konecki, a nagradu za najbolji promotivni plakat u kategoriji Ekonomika poduzetništva student Mario Đanić. Nagrade za obje kategorije iznose 700,00 kuna po plakatu. Plakati su bili podvrgnuti nekim sitnim doradama i spremni za promociju Fakulteta organizacije i informatike. Finalnu verziju možete vidjeti na ovim stranicama Studentskog lista.

Dodatno su bili nagrađeni plakati Marka Brljaka i Damira Horvata sa 500,00 kuna. Njihovi plakati će se iskoristiti za promociju godišnje konferencije Fakulteta organizacije i informatike pod nazivom "Information and Intelligent

Systems". Zajednički plakat Mie Živković i Dejana Kelemena koristiti će se za natječaje koji će se objavljivati u raznim tiskovinama, također su nagrađeni sa 500,00 kuna. Nagradu je dobio i Matija Brčić, za slogan Pravi put u Vašu budućnost.

Iva Mihalic

Kritika

Htio bih samo reći na glas nekoliko stvari koje studenti pričaju po kutovima Fakulteta i nadati se da će to biti prihvaćeno kao konstruktivna kritika.

Svake godine studenti izrađuju plakate i svake godine se slažu slični promo materijali. U našim promo materijalima nailazimo na hrpetine teksta i nabravanja razne vrste, umjesto da imamo jezgrovite poruke i reference na web stranice ili neki drugi, detaljniji izvor informacija. Svake godine nam plakat izgleda neoriginalno i dobrim djelom amaterski, a da uopće ne zalazim duboko u tematiku web stranica fakulteta, koje su već dobile kritiku u Studentskom listu od Tomislava Glavaša (navigacija, user accountovi sa personaliziranim sučeljima i sadržajem...).

Mnogi misle da bi rješenje bilo u izgradnji

kompletnog vizualnog identiteta fakulteta, što obuhvaća slogan, plakat, promo materijal i web dizajn. Mnogi se pitaju zašto FOI ne plati nekome za sve to i onda jednom za svagda ima profesionalno rješenje koje studenti očigledno nisu u stanju ponuditi ili nemaju vremena ili što god već (svaka čast autorima plakata i svog materijala općenito, velika većina ljudi koja ih kritizira ne bi mogla ništa bolje napraviti...)

Druga stvar koja bode oči, odnosno uši, je isticanje grada Varaždina kao razloga zašto bi netko želio studirati na FOI-u. Najčešće studenti baš ne vole Varaždin, dok vole fakultet, vole zanimanje i diplomu koju dobiju na kraju. Ljudi vole činjenicu da kada završe fakultet mogu imati plaću od 8000 do 10000 kn nakon 2-3 godine radnog iskustva. Ljudi vole mogućnost izbora usmjerenja i kolegija koje im Bolonja

pruža.

Želim samo reći da ima puno studenata koji vole FOI i koji bi željeli vidjeti jednu kvalitetniju promociju fakulteta i mislim da bi organizatori promidžbe i uprava fakulteta trebali imati više sluha za prijedloge i kritike samih studenata jer su u potpunosti dobronamjerni. Ljudi koji ne vole svoj fakultet, ne brinu se puno za njegovu promociju i imidž.

Darko Ilić Šikelj

EOČ

SciBar

Pitanja – Klimatske promjene: lokalni problem ili globalna nevolja?

Na našem fakultetu održao se još jedan SciBar na kojem se razgovaralo o temi "Klimatske promjene - Lokalni problem ili globalna nevolja?". U sklopu toga eventa posjetila nas je Mr.sc. Andrea Hublin iz tvrtke Ekonerg (Institut za energetiku i zaštitu okoliša u Zagrebu), te smo je uspjeli uhvatiti da nam kaže par riječi za studentski list.

1. Zašto Vas je zainteresirao problem klimatskih promjena?

Ugrožavanje ravnoteže globalnog ekološkog sustava povećanjem emisije stakleničkih plinova i klimatskim promjenama, koje dijelom uzrokuju i ljudske djelatnosti, jedan je od najvećih izazova suvremenog svijeta. Svakim korakom, koji u cilju ublažavanja klimatskih promjena napravimo danas, ostvarujemo mnogostruko veće koristi za buduće generacije.

2. Svi znamo za današnje probleme koji su nastali pod utjecajem promjene klime, što Vi mislite koji će se još problemi javiti zbog toga?

Klimatske promjene i negativni utjecaji već danas se očituju nizom pojava, koje će s vremenom biti sve učestalije, a odnose se na promjene temperature, količine oborina, podizanje razine mora, učestale meteorološke nepogode, promjene u ekosustavu i biološkoj raznolikosti, zdravlju i kvaliteti života ljudi, poljoprivredi, gospodarskim aktivnostima te društvenim procesima i odnosima. Najveći utjecaji se očekuju u zemljama u razvoju, gdje postoje najmanji socio-gospodarski potencijali za adaptaciju.

3. Da li su ove ekstremne temperature, koje su vladale ove zime, zabrinjavajuća činjenica ili samo normalna pojava? Da li možemo očekivati da se to ponovi? Da li je to znak da se godišnja doba mijenjaju?

Klima se polako i sustavno mijenja. Globalna temperatura je u posljednjih 100 godina porasla za 0,7 oC, a u Europi za 1 oC. Desetljeće između 1991. i 2000. godine bilo je najtoplije u 20. stoljeću u Europi, a i u Hrvatskoj. Prema projekcijama, porast globalne prosječne godišnje temperature u narednih 100 godina mogao bi biti 1,4 – 5,8 oC, a u Europi 2,0 – 6,3 oC. Prema scenariju klimatskih promjena u Hrvatskoj, u narednih 50 godina doći će do promjene prosječne temperature za oko 2 oC, pri čemu će zagrijavanje biti veće ljeti nego zimi, što će imati za posljedicu pojavu vrućih i sušnih ljeta i sve blažih

zima.

4. Svi smo upoznati s efektom staklenika, ali dajte još jedanput objasnite! Kakva je situacija danas? Što se poduzima u vezi toga?

Prirodni izvori čine glavni dio emisije stakleničkih plinova. U stanju dinamičke ravnoteže, prirodni učinak staklenika funkcionira tako da se dio Sunčevog zračenja površinski apsorbira u tlu i oceanima, a dio se reflektira u atmosferu. Priroda po sebi ima pozitivan učinak staklenika, ali povećanjem koncentracije stakleničkih plinova (koje je dijelom uzrokovano ljudskim djelatnostima) smanjuje se propuštanje reflektirane energije, što dovodi do zagrijavanja unutarnjeg sloja atmosfere, odnosno negativnog učinka staklenika. Temeljna zadaća je smanjiti emisiju stakleničkih plinova razvojem i primjenom novih tehnologija, a da se ujedno ne ugrozi gospodarski razvoj, konkurentnost na tržištu, standard.

5. Primjetili smo sve veću i razorniju pojavu tsunamija, zbog čega se to događa? Možemo li očekivati povećanje u budućnosti? Što se može poduzeti da se to smanji?

Promjena klime i negativni utjecaji u posljednje vrijeme očituju se sve učestalijim ekstremnim meteorološkim nepogodama, koje uz ugrožavanje ljudskih života uzrokuju i velike ekonomske štete. Projekcije pokazuju, da će se, ukoliko se u sljedećih nekoliko desetljeća uspije smanjiti emisija stakleničkih plinova, promjena klime nastaviti kroz sljedećih nekoliko stoljeća. Zbog toga se, uz aktivnosti na smanjenju emisije, mora raditi i na adaptaciji, kako bi te promjene koje se nisu mogle izbjeći imale što manje štetne učinke.

6. Koje sve akcije se danas poduzimaju da bi se spriječile daljnje klimatske promjene? Kako je to u svijetu a kako u Hrvatskoj?

Pitanje klimatskih promjena na globalnom planu rješava se Okvirnom konvencijom Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC), koju je do sada

ratificiralo 190 država. Hrvatska je, ratifikacijom Konvencije, preuzela obveze zacrtane u Prilogu I kao zemlja koja prolazi kroz tranzicijski proces prema tržišnom gospodarstvu, čime se obvezala da će održati emisiju stakleničkih plinova na razini iz 1990. godine. Protokol iz Kyota, koji je stupio na snagu u veljači 2005. godine, ima za cilj smanjenje emisije, a definirane su različite obveze smanjenja pojedinih država. Jedan od uvjeta primanje Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije je ratifikacija protokola iz Kyota, koja se planira tijekom 2007. godine. Ratifikacijom će Hrvatska preuzeti obvezu smanjenja emisije stakleničkih plinova za 5 % u odnosu na 1990. godinu, u prvom razdoblju obveze od 2008. do 2012. godine. Nužan preduvjet za to je implementacija mjera za kontrolu i smanjenje emisije, uz korištenje najbolje raspoloživih tehnologija u odnosu na troškove i ekološku prihvatljivost.

7. Zašto je Hrvatska po svome smješataju ranjiva na klimatske promjene? Što mi možemo poduzeti?

“79% ekonomskih gubitaka u Europi od 1980. uzrokovano prirodnim nepogodama i katastrofama.”

Hrvatska je ranjiva na klimatske promjene zbog vrlo velikog obalnog područja i broja otoka te relativno velikog područja dolina na sjeveru. U Europi su najviše ugrožena planinska područja, obalne zone, područje Mediterana, vlažna i močvarna područja. Najveći problemi u Hrvatskoj se odnose na stanje voda i vodnih sustava, smanjenje padalina, suše (posebno u južnim i istočnim krajevima), porast razine mora. Ti problemi se mogu savladati pravovremenom i adekvatnom prilagodbom, očuvanjem prirodnih bogatstava i resursa te primjenom mjera/tehnologija za smanjenje emisije. Dugoročno, tehnološki razvoj treba biti oslonac u borbi protiv klimatskih promjena.

8. Koje su Vaše aktivnosti na tome području?

Od važnijih aktivnosti mog rada u tom području mogu istaknuti analizu potreba za prijenosom tehnologija za ublažavanje klimatskih promjena i tehno-ekonomsku analizu mjera za smanjenje emisije stakleničkih plinova u sektorima Gospodarenje otpadom i Industrijski procesi.

9. Što bi današnji mladi ljudi mogli poduzimati da spriječe daljnje klimatske promjene?

Prvi koraci su u štednji pri potrošnji svega što koristimo, posebno energije i energenata (proizvodnja energije je u ukupnoj bilanci u Hrvatskoj glavni zagađivač atmosfere!). Štednja donosi ne samo ekološke, već i ekonomske koristi. Za sve aktivnosti u životu mogu se koristiti tehnike i tehnologije koje troše manje električne energije, znatne uštede mogu se postići korištenjem automobila niske potrošnje goriva, a dobro je koristiti bicikl umjesto automobila (treća korist – zdravlje!). Svatko može učiniti nešto za smanjenje emisije stakleničkih plinova, bilo izravno smanjenjem emitiranja, bilo neizravno štedljivim korištenjem električne energije i ostalih energenata.

10. Da li ste upoznati a Al Gore-ovim dokumentarcem An Inconvenient Truth, u kojem pokušava još više upozoriti na problem globalnog zatopljenja? Što

mislite o tome?

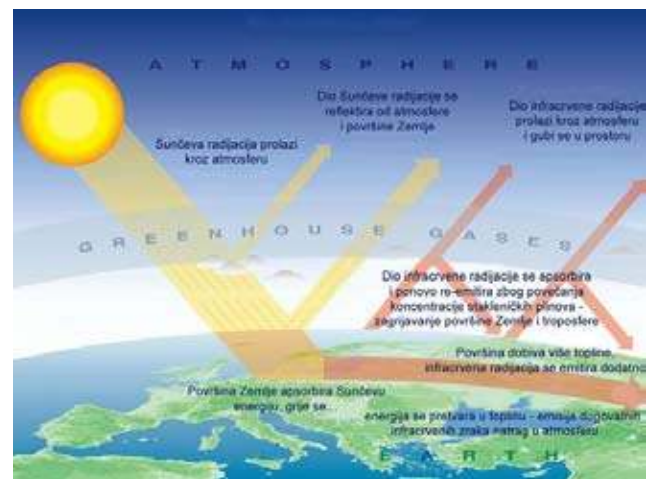
U potpunosti se slažem s Al Gore-om kad kaže da se više ne može dopuštati razmatranje globalnog zagrijavanja u okviru političkih pitanja, već da je riječ o najvećem moralnom izazovu globalne civilizacije.

11. Vaša vizija budućnosti za 5, 10, 20 i 50 godina?

Problem globalnog zagrijavanja izazov je za ljudsko djelovanje i ponašanje. Nove tehnologije i načini djelovanja u energetici, industriji, poljoprivredi, zbrinjavanju otpada i ostalim djelatnostima moraju se postaviti kao prioritetni razvojni ciljevi država, privreda i društava modernog svijeta. Lokalni doprinosi stvaraju, kumulirajući se, globalne klimatske promjene i nevolje, koje traže organiziranu, dugoročnu i stalnu akciju.

12. Jesteli upoznatisa mišljenjem nekih znanstvenika da bi globalno zatopljenje moglo spriječiti slijedeće ledeno doba, koje se periodički ponavlja i na „skorašnjem“ je Zemljinom rasporedu? Što mislite o tome?

Priroda je vrlo složen samoobnavljajući mehanizam, koji odražava osjetljivo stanje dinamičke ravnoteže. Na nama

je da svojim djelatnostima što manje utječemo i zadiremo u tu ravnotežu.

13. Što mislite o novom sporazumu EU o smanjenju emisije stakleničkih plinova za 20% do 2020 g., koliko je to realno i koliki bi utjecaj to imalo?

Europska unija je predvodnik u globalnim naporima za sprečavanje klimatskih promjena, sa zacrtanim dugoročnim putem ka ekonomiji temeljenoj na minimalno ugljika te s najvećim promjenama u proizvodnji i potrošnji energije i transportu (najveće emisije su iz tih sektora!). Protokolom iz Kyota zacrtan je cilj smanjenja emisije za 8 % u odnosu na 1990. godinu, u prvom razdoblju obveze od 2008. do 2012. godine. Postavljanjem cilja od 20 % smanjenja do 2020. godine čine se koraci ka stabilizaciji koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi. U definiranju obveza pojedinih država potrebno je uvažavati gospodarske različitosti i specifičnosti.

NATIONAL PLANNING CONFERENCE

org'najz'd by

Varaždin

Evoukratko da Vas upoznam na čemu trenutno radi AIESEC Varaždin. Nadam se da znate što je AIESEC, ako slučajno još uvijek niste upućeni, dođite u naš ured (potkrovlje) ili za one više lijene možete posjetiti web: <http://www.foi.hr/aiesec/index.html>.

Znači osim projekata na fakultetu kao što su FOI CORE i Net4all, još jedan projekt je u procesu organizacije. A to je AIESEC konferencija pod imenom National Planning Conference (NPC). NPC je namijenjen članovima AIESECA, na kojem sudjeluju svi lokalni odbori iz Hrvatske, kako bi donijeli nacionalni plan i strategije razvoja za iduću godinu. Prvenstveno se okupljaju trenutni te novoizabrani predsjednici i potpredsjednici svih lokalnih odbora te AIESEC-a Hrvatske, no otvorena je i za članove koji nisu na funkcijama u lokalnim odborima.

Na konferenciji se tijekom dana održavaju različiti session-i i treninzi o prodaji, te o najnovijim strategijama koje se koriste u poslovanju i sl. Tijekom večeri su takozvani party-i :) gdje se svi sudionici konferencije imaju priliku družiti te bolje upoznati. Jedna od glavnih odlika AIESEC konferencija je da tijekom cijelog trajanja konferencije vlada vesela, opuštena i ugodna radna atmosfera, bilo dok se radi punom parom ili pak tijekom večernjih sati provedenih kroz druženje sa ljudima iz cijele Hrvatske ili

inozemstva.

Važno za napomenuti je da se na ovoj konferenciji održava „**Outgoing Preparation Seminar**”, namijenjen studentima koji idu na praksu. OPS je, uz provjeru jezika i test osobnosti, jedan od uvjeta koji studenti moraju proći prije nego odu na praksu. Ovaj seminar se održava jednom godišnje i to na NPC-u. Što bi značilo da svi oni koji planiraju na

praksu preko AIESEC-a tijekom ove godine ili iduće neka što prije dođu do našeg ureda te, se prijave. :)

A sad nekoliko “tehničkih” informacija o NPC-u... Konferencija se održava u trajanju od 4 dana i to 10.- 13. svibnja 2007. godine u Hotelu Picok, Đurđevac. Predsjednica organizacijskog odbora, kojeg čini nekoliko članova AIESEC-a Varaždin, je Ivana Lovrenović. Organizacijski odbor trenutno radi na prikupljanju potrebnih sredstava za organizaciju, te na pronalaženju sponzora. Na konferenciji se očekuje sudjelovanje cca 90 delegata, što domaćih, što inozemnih. Konferenciju vode iskusni predavači, koji su stariji članovi AIESECA ili predstavnici nekih od poduzeća partnera.

:::EOČ

Ivana Lovrenović

Laziness is the lack of desire to perform work or expend effort. It could be considered as an exaggeration of the natural instinct to get healthy, rest, and conserve energy. What behavior is considered laziness varies according to personal and societal standards.

LSA - Liberalna studentska asocijacija

Dragi kolege, čast mi je, ali i dužnost obavijestiti vas da je na Konvenciji održanoj ovog mjeseca u Splitu ponovo aktiviran rad Liberalne studentske asocijacije.

Liberalna studentska asocijacija (LSA) je udruga liberalno orijentiranih studenata osnovana još u prosincu 1994. godine.

LSA se zalaže za punu autonomiju hrvatskih sveučilišta po zapadnoeuropskim standardima, jačanje studentskog standarda i studentskih prava, modernizaciju sveučilišnog obrazovanja te poticanje znanstvenog i kulturnog stvaralaštva studenata i njihovog sudjelovanja u javnom životu. U tom cilju LSA će organizirati tribine, seminare i okrugle stolove za studente, sudjelovati na međunarodnim skupovima studenata u svijetu, pokretati različite projekte koji imaju za cilj unapređenje studentskog života te surađuje s drugim studentskim i mladeškim udrugama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Za razliku od drugih studentskih udruga LSA je osnovana s ciljem da se bavi ne samo studentskim aktivnostima na Sveučilištu, već da izrazi stavove studenata o svim aktualnim

pitanjima u hrvatskom društvu. LSA se zalaže za Hrvatsku kao državu liberalne demokracije.

LSA se u svom radu surađuje sa Hrvatskom socijalno-liberalnom strankom i njenim pomlatkom – Mladim hrvatskim liberalima kao stožernom liberalnom snagom u hrvatskom društvu, ali članom LSA može postati svaki student dodiplomskih i postdiplomskih studija koji liberalizam smatra svojim svjetonazorom neovisno o članstvu u političkim strankama.

U svom dosadašnjem radu, LSA je izuzetno dobro surađivala sa zakladom

Friedrich Naumann.

Na međunarodnom planu, LSA je punopravna članica LYMEC-a (Liberal Youth Movement of the European Union) te ISEEL-a (Initiative of South East European Liberals), te u sklopu toga sudjeluje na brojnim međunarodnim skupovima od svog osnutka.

Na kraju, volio bih vas upoznati sa činjenicom kako je upravo vaša kolegica iz Varaždina, studentica Fakulteta organizacije i informatike, Martina Belošević izabrana za potpredsjednicu LSA na nacionalnoj razini, te iskoristiti ovu priliku i pozivati sve studente i postdiplomce da se uključe u rad LSA - jer tko će, ako ne mi sami, boriti se za naše interese? Ipak se radi o, kako je to netko mnogo mudriji već davno primijetio, sudbini naših glava!

Sve informacije su dostupne na martina.belosovic@gmail.com ili na lsa@mail.inet.hr

Predsjednik LSA,
Sven Šipoš

EOČ

Baci gravitaciji rukavicu u lice...Svojom kreativnošću i domišljatošću prkosi zakonima fizike...

Gavity Contest je još jedan način na koji Red Bull od vas traži da pustite mašti na volju, zabavite se, a najbolje očekuju i nagrade. Na Red Bull Gravity Contest-u, mogu se natjecati studenti, asistenti i profesori, a natječu se

tako da, vjerovali ili ne bacaju jaja. Ovo (nažalost) ne znači da ćemo se gađati jajima, već postoje i nekakva pravila.

Natječu se tročlani timovi, čiji članovi zajedničkim snagama za zadatak imaju osmisliti letjelicu kojom će omogućiti slijetanje najobičnijem (kokošjem) jaju sa platforme visoke 15 metara. Ovisno o tome koliko će let trajati, gdje će jaje sletjeti, da li će ostati čitavo, na koji način će se izvesti bacanje... timovi će se ocijenjivati. Dozvoljeno je koristiti sve materijale koji svojim padom ne mogu ugroziti natjecatelje ili gledatelje, zagaditi okolinu..., a na vama je da odaberete materijale i osmislite letjelicu. Letjelica ne smije biti teža od 5kg, kao ni veća od 1m³ (1x1x1).

RBGC će se održati u sveučilišnim gradovima diljem lijepa naše, a kao na dosadašnjim natjecanjima, cilj nam je uz natjecanje, pružiti vam dobru zabavu. Očekujemo vas u što većem broju, a više informacija o Red Bull Gravity Contest-u, možete potražiti na: <http://www.redbull.com/gravitychallenge>

Martin Štokić

EOČ

Microsoft certifikacija

Vjerujem da su svi donekle upoznati sa time da se u Hrvatskoj mogu polagati mnogi Microsoftovi certifikati, ali isto tako vjerujem da mnogi neznaju konkretne podatke, gdje se može polagati, kako treba polagati i naravno koliko to košta. Također tematika mi se čini dosta interesantna i upotrebljiva u praktične svrhe pa sam upravo iz tog razloga i odabrao temu. Prije samog upoznavanja sa različitim certifikatima i mogućnostima polaganja u Hrvatskoj počeo bih sa nekim pokazateljima na Hrvatskom tržištu.

Istraživanja

Vjerojatno mnogi znate da je portal MojPosao sredinom prošle godine obavio veliko istraživanje o visini plaća u informacijskoj i telekomunikacijskoj industriji. To istraživanje pokazalo je da niti jedan od sudionika istraživanja sa Microsoftovim certifikatom najvišeg stupnja trenutno nije bez posla. Također utvrđeno je kako osobe sa takvim znanjem imaju u prosjeku 13,6 posto višu plaću u odnosu na kolege bez jednakih kvalifikacija. Podaci iz istraživanja se zapravo odnose na sljedeće certifikate – Microsoft Certified System Administrator (MCSA), Microsoft Certified System Engineer (MCSE), Microsoft Certified Application Developer (MCAD), Microsoft Certified Solutions Developer (MCSA) i Microsoft Certified Database Administrator (MCDBA). Kasnije u nastavku teksta ću objasniti svaku vrstu certifikacije malo konkretnije. Također ovdje odmah na početku članka bih spomenuo neke zanimljive odnose i pretpostavke u vezi MS edukacije i standardne edukacije u Hrvatskoj.

Pretpostavke

- Neto plaća zaposlenika 6.200 kn PRIJE edukacije
- Prosječni MS tečaj (niži rang Premier certifikata): 15 000 kn i 160 sati
- 4 treninga i ispiti
- Očekivano povećanje plaće 13,6% ili 843 kune NETO mjesečno
- Vrijeme povrata: 18 mjeseci
- Usporedba s VSS / SSS edukacijom
- VSS u RH prosječno 42,5% veća plaća od SSS
- Pretpostavi li se da se za VSS NE studira uz rad (tj. student ne radi), te oportunitetni trošak, vrijeme povrata na VSS edukaciju je 17 godina!

Da me se ovdje krivo ne shvati citirao bih jednu izjavu direktora Microsoft Hrvatska koji je rekao: „Znanje koje Microsoft pruža nije zamjena onome u osnovnom i visokom školstvu, već njihova nadopuna u procesu osposobljavanja za moderne tehnološke procese“ Dakle naravno da se ovdje ne misli na to da je dovoljno samo položiti certifikat i da će nam on biti dovoljan, odnosno čak i bolji i isplativiji od cijelog našeg školstva. Certifikat nam samo dođe kao jedna vrhunska nadopuna

u osobnoj profesionalizaciji.

Što je to zapravo MS edukacija (certifikacija)

Vjerojatno svi znate što je to certifikacija općenito pa o tome neću previše duljiti samo ću ukratko opisati specifičnosti Microsoft certifikacije odnosno vrste Microsoft certifikata. Prije nego što se odlučite da se idete certificirati za određeno područje naravno da možete provjeriti svoje znanje i to odmah na svome računalu od kuće. Postoje online ispiti koje možete probati riješavati primjerice na stranicama Algebre (www.algebra.hr). Dakle tehnička certifikacija je zapravo rješenje koje omogućava obrazovanim profesionalcima pokazivanje i potvrđivanje njihovih vještina i stupnja ekspertize u današnjem okruženju, kroz svjetski priznatu diplomu. Što se tiče MS edukacije odnosno certifikacije, treba biti upoznat sa nekim pojmovima odnosno skraćenicama koje se stalno koriste:

MOC - Microsoft Official Course ili Microsoft Official Curriculum je obrazovni program koji pokriva različite Microsoftove tehnologije. MOC je zapravo namijenjen informatičkim profesionalcima s ciljem olakšavanja njihova kontinuiranog stručnog usavršavanja te što učinkovitijeg korištenja Microsoftovih proizvoda. Pritom treba napomenuti da za polaganje nekog ispita nije nužno polaganje MOC-a, ali MOC program znatno olakšava polaganje ispita jer se sadržaji MOC seminara podudaraju sa ispitnim područjima odnosno pitanjima.

MCP – Microsoft Certified Professional ili po naški Microsoft certificirani profesionalac je titula koju dobiva svaka osoba koja položi bilo koji ispit iz široke lepeze Microsoftovih ispita. Da bi dobili neke druge nazive (MCSA, MCSE...itd), potrebno je položiti određenu skupinu ispita, a to ću objasniti u nastavku teksta. Kao Microsoft Certified Professional imate zapravo mnoge koristi, osim podrazumijevanog znanja i kompetencije na tržištu rada. Također dobijete i pristup tehničkim informacijama i informacijama o proizvodima izravno od strane Microsofta putem zaštićenog područja na Certification Online stranicama (www.microsoft.com/mcp). Dobijete i logotip kojim dokazujete svoj MCP status kolegama ili klijentima, pozive na Microsoft konferencije, tehničke seminare. Od pretplata dobijete sljedeće: Pretplatu na Microsoft Certified Professional Magazine, jednogodišnju pretplatu na Microsoft TechNet Technical Information Network, te jednogodišnju pretplatu na Microsoft Beta Evaluation program... Naravno beneficije ovise o vrsti certifikata koji ste položili.

MCSA, MCSE, MCAD, MCSA, MCDBA, MCDST, MCT – da bi dobili titulu bilo kojeg od ovih certifikata potrebno je položiti više skupina ispita ovisno koje vam je područje zanimanja (baze podataka, razvoj aplikacija, operacijski sustavi, administracija, mreže, predavanje). Da bi dobili titulu MCT (Microsoft Certified Trainer) potrebno je imati certifikat MCSE, MCDBA ili MCSA

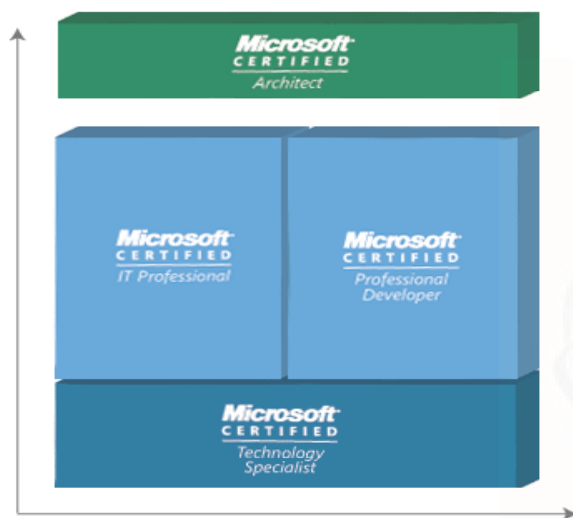
te ujedno položen i trenerski ispit. Svaka osoba koja će vama držati predavanja putem MOC-a mora imati MCT titulu.

Nova generacija Microsoftovih certifikata

Nova generacija Microsoftovih certifikata je specifičnija i više orijentirana detaljno ka vašem poslu odnosno vašoj struci i sastoji se od sljedećih certifikata:

- Microsoft Certified Technology Specialist
- Microsoft Certified IT Professional
- Microsoft Certified Professional Developer
- Microsoft Certified Architect

Ta nova generacija se sastoji od tri serije koje prikazuje sljedeća slika.

Gdje se mogu pripremiti i polagati svi ti ispiti

Priprema za ispit može se obaviti pohađanjem seminara u nekom od MCPLS (certified partner for learning solutions) centara ili u nekom od autoriziranih trening centara. Popis svih možete vidjeti na:

http://www.microsoft.com/croatia/learning/training/trening_partneri.mspcx

Na toj ćete stranici vidjeti da trening i certifikaciju možete proći i u Varaždinu u učilištu Plavec, ali pritom treba napomenuti da se tamo ne mogu pripremiti svi ispiti. Kada smo već kod Varaždina, također mnogi treninzi iz svakojakih područja se mogu proći u MSPTC-u u Varaždinu, gdje se obično održavaju treninzi od par dana koji se uobičajeno plaćaju ali ponekad zna biti dodatnih mjesta, a o tome ćemo vas svakako obavjestiti ili ja ili netko drugi od Student Partnera.

Cijena???

Eh sada došli smo naravno do najbitnijeg dijela a to je cijena svega toga. Cijena se razlikuje ovisno koji put ste izabrali. Pripremati se za ispit možete na četiri načina:

- pohađanjem autoriziranih seminara (najskuplje)

- praćenjem e-learning seminara
- proučavanjem stručne literature
- polaganjem probnih ispita

Odmah da pokažem o kolikoj se razlici radi navesti ću raspon cijena koji se kreće od 200 kuna do otprilike 15 000 kuna. Eh sada zašto je tolika razlika? Zato što se prva cijena odnosi na samo polaganje ispita dok se 15 000 kuna odnosi primjerice na cijelu MCSA akademiju koja uključuje više ispita te 11 tjedana edukacije, i naravno pripadajuće službene materijale. Moja preporuka bi bila da se najprije odluči probati položiti jedan ispit koji dakle uključuje najmanju moguću cijenu a kasnije se eventualno razmisli o cijeloj akademiji. Primjerice od 24. Kolovoza 2006 godine Srce (ww.srce.hr) je postao ovlašten Pearson VUE ispitni centar, i tamo konkretno možete polagati Microsoftove ispite iz skupine 072 za svega 200 kuna i to vrijedi za studente, djelatnike srednjih škola i visokih učilišta. Popise ispita iz te skupine možete vidjeti na stranicama Microsofta ili recimo na stranicama organizacije Pearson VUE koja je inače vodeća međunarodna organizacija za pružanje usluga polaganja ispita. Polaganje ispita se održava na računalo i potpuno je objektivno jer računalo i ocijenjuje te su rezultati dostupni odmah nakon polaganja ispita.

Zanimljivosti vezane uz Microsoft certifikaciju

Microsoft certified professionals program uspostavljen je 1992 godine, i do danas je položilo certifikate oko 2 milijuna ljudi od čega najviše MCSE. U svakom slučaju smatram da se itekako isplati položiti neki ispit, što svakako i pokazuju statistike iz početka ovog članka, pa eto još malo nekih zanimljivosti za poticaj... Naime prije par godina dobili smo i najmlađeg Microsoft Certified Profesionalca, odnosno da budem konkretniji profesionalku. Naime, Arfa Karim Randhawa je sa svega 9 godina postala MCP, i to iz kategorije programiranja. Cura je naravno bila nakon toga i na sastanku sa Bill Gatesom, te mu pritom postavila dosta zanimljiva pitanja primjerice zašto ne zapošljavaju u Microsoftu ljude njezinih godina :) Uglavnom Arfa je počela raditi osnovne Windows aplikacije u C# programskome jeziku te želi biti satelitski inženjer ili software developer. No nije ona

„Znanje koje Microsoft pruža nije zamjena onome u osnovnom i visokom školstvu, već njihova nadopuna u procesu osposobljavanja za moderne tehnološke procese“

jedina, tu je i konkurencija. Naime Chandrasekhar iz Tirunelvelia (južna Indija) je u svojoj 9 godini postao MCP, onda 1999 kada je imao 10 godina je postao MCSE a sa 11 godina najmlađi Cisco Certified

Network Associate, a sa 12 godina je napustio školu te krenuo na fakultet. U svakom slučaju skidam kapu za ovo dvoje genijalaca, te se nadam da će možda ovaj moj tekst potaknuti nekog na polaganje certifikata, kao što je potaknuo mene. Nažalost prestari smo da postanemo najmlađi MCP-ovi na svijetu ali nismo prestari da jednog dana postanemo najstariji MCP-ovi na svijetu.... :)

EOČ

Domagoj Pernar

Alternativni programi

Ovaj članak je lista programa koji možda nisu toliko popularni, ali su na neki način bolji od poznatijih programa. Ako ste povoljno kupili prošlu generaciju superračunala na NASA-inoj rasprodaji možete slobodno preskočiti ovaj članak. Ovaj je članak namijenjen ljudima s srednjim i slabijim računalima koji ih žele efikasnije koristiti. Ako ne želite olakšati sebi život ne čitajte ovaj članak.

Ako se bojite utrošiti i malo truda također preskočite ovaj članak.

(Korisnici Norton Antivirusa također mogu preskočiti ovaj članak.)

Surfanje webom

Dvije riječi: **koristite Firefox!** A ako već morate koristiti Internet Explorer obavezno instalirajte sedmicu. Sedmica je ogroman korak u odnosu na šesticu i donosi toliko novih stvari da je must have za sve ie fanatike. To isto vrijedi ako koristite neku ljusku poput Avant browsera. Nadogradnja ie pogona koji je tako i tako bauštelac u tom slučaju će vam dobro doći.

Alternativna alternativa: Opera, nisam ju koristio ali primila je puno hvale u člancima provjerenih izvora.

Čitanje e-maila

Ako kao i ja ne volite web mail servise jer se ne ponašaju kao pravi programi bez obzira koliko se pretvarali i kakve ajaxe koristili. A možda jednostavno koristite računalo i na mjestima gdje nema pristupa internetu a želite pogledati neku primljenu poruku trebat će vam klasični e-mail klijent. Iako se i tu ljudi kunu da je Outlook Express sasvim dovoljan smatram da je OE jedno od lošijih rješenja. Ja bi preporučio Thunderbird, klijent potekao iz istog izvora kao i Firefox pa zbog toga dijeli i većinu Firefoxovih prednosti (jesam li spomenu sigurnost?) kao što su skinovi i extenzije, jedino nema tabove....

Alternativna alternativa: pravi Outlook, Eudora, incredimail...

I da jeste li znali da se gmail može koristiti i s email programima, a ne samo preko web sučelja? Trk u postavke gmila u podesite si pop3 pristup.

Torrenti

Protokol odgovoran za najveći dio prometa na bilo kojoj vrsti flat-rate širokopojasne veze. Pa kad ga već toliko koristimo radimo to kako spada. Nemojte koristiti stare verzije BitCommeta, a pogotovo njegove derivate (BitLord i sl.) Za početak, Bit lord je nastao od izvornog koda vrlo stare verzije bitcometa koja se nije držala specifikacije bittorrent protokola. Najpoznatiji problem je ne poštivanje private zastavice. Dakle BitLord je u stvari stara verzija BitCometa nakrcana špijunima i reklamama. Neki takvi klijenti reklamiraju se i navodima o većim brzinama, to jednostavno nije točno, imalo bolji trackeri

(serveri zadužen za održavanje liste računala koja skidaju ili šalju datoteke) i seederi (računala koja imaju cijelu datoteku i šalju ju dalje) ne šalju podatke uopće takvim klijentima (banaju ih) (Zapravo dovoljno je da netko u st domu koisti loš klijent pa da ip adresa cijelog doma dobije ban). Na stranicama kvalitetnijih trackera spominju se samo dva programa, µtorrent (mi torrent) kojeg i ja preporučujem i Azureus, ogromni mastodont napisan u javi koji doduše ima dvije tone opcija koje nećete trebati, a za uzvrat dobivate veliko zauzeće resursa (Ako imate malo jače računalo slobodno se poigrajte s njim). miTorrentu možda i fali di koja napredna opcija ali zato troši vrlo malo resursa i ne osjeti se prilikom rada na računalu. Ako vam uspori surfanje samo mu ograničite upload brzinu, a ako ne pomogne i download malo ispod maksimalne brzine vaše veze. (Stvarne brzine, ne teoretske). Zapravo brzine možete podesiti u svakom imalo pristojnom klijentu.

IM program

Danas svaki malo žešći korisnik ima barem dva im progrma. Česti slučaj je i da ih je četiri, ICQ, MSN (Live, ili kako se već danas zove) Messenger, Skype i GTalk. Utrošak resursa, pogotovo memorije prve trojce je nevjerovatan. Srećom postoji i rješenje. Miranda IM je malen program koji se može spojiti na icq i msn (provjereno), a navodno i na Gtalk servise. Posjeduje samo osnovnu funkcionalnost, chat i file transfer, bez bilijara i ostalih čuda (Zapravo ponekad se pitam dali je icq dodatak za bilijar ili je obrnuto). Meni je više nego dovoljna jer mi te dodatne gluposti ne trebaju. Pokušajte se prisjetiti kada ste trebali ozbiljno neku drugu funkciju osim ove dvije? Ja koristim mirandu otkad sam upisao foi i nikad nisam osjetio potrebu prijeći ma originalne klijente. Ali zato jedva čekam da netko napiše skype plugin za mirandu. Za sad postoji plugin koji povezuje ta dva programa, tako da ne radi ako skype nije uključen. Uglavnom miranda se pokreće za sekundu i ne prikazuje nikakve uvodne ekrane, reklame i ostalo smeće.

Alternativna alternativa: Trillian (isti princip, drugo pakovanje)

Media player - video

Raznih vrsta media plejera ima ka rusa, ako ne i ko kineza. Neki otvaraju jednu vrstu datoteka, neki drugu, neki sve, neki ništa kako treba. Ja ću vam preporučiti kombinaciju Media Player Classic kao player i K-lite mega codec pack kao radnika u pozadini. Ta kombinacija radi toliko dobro da Media Player Classic dolazi u instalacijskom paketu spomenutog codec packa. Jednako veselo raditi će i s bilo kojim dostupnim codecom ili filterom. Sigurno se pitate pa što taj MPC može? Ukratko skoro sve. Otvara klasične video datoteke (avi), otvara dvd diskove, kako one na dvd mediju tako i one u obliku video_ts mape na disku (samo kliknite ili dropajte prvu nfo datoteku na player), flv (youtube i 7 klonova), swf (da otvara i flash filmice na disku) i kao vrhunac na sve to otvara i real media i quick time filmove. Za ovo zadnje potrebni su vam real /

quick time alternative codecima (i s njima također dolazi MPC ali ga ne morate instalirati). Ukratko nema te video datoteke koju nisam uspio otvoriti u MPC-u.

Alternativna alternativa: VLC Player – player s integriranim video dekoderima, otvara skoro sve, ali ima malo čudno sučelje.

BsPlayer će također profitirati ako instalirate K-lite mega codec pack i Real/Quick time alternative.

Media player – audio

Vjerovali ili ne postoje mp3 plajeri koji nisu winamp. Jedan je meni i bolji od njega. Dok spremate lomaču da me spalite zbog hereze dozvolite da iznesem obranu. FooBar2000 zauzima manje resursa, brže se pokreće i najvažnije ima tabove. Dakle možete imati otvoreno nekoliko playlisti u isto vrijeme i preskakati među njima kao međuwebstranicama u firefoxu. A sad zamislite ovu situaciju, želite na brzinu poslušati par mp3-ica zakopanih duboko u prljavim zakutcima vašeg tvrdog diska ili ste jako uredna osoba i sve vaše pjesme su složene u mape na neki smislen način. U tom slučaju preporučujem iby1 directory player. Ima sučelje u stilu windows explorera, samo što na listi prikazuje samo audio datoteke. Klik i datoteka veselo svira. Brzo i efikasno, a nije vam uništilo playlistu u glavnom audio playeru (koji god bio)

Čitanje pdf datoteka

Još jedan za rubriku vjerovali ili ne ili za na rubu znanosti. Postoji bolji program od Adobe (acrobat) readera. (Još jedan primjer strategije ako program nevalja zbuni korisnike i promjeni mu ime). Beštija se pali užasno sporo. I uvidješe to programeri u Adobe East India i napravili oni mali ali vrlo podli trik. Teškom mukom isprogramirali su speed start i stavili ga bez pitanja u korisnikovu start up mapu. I na njihovim računalima bi dobro. Reader se pokretao zajedno s windowsima usporavajući pokretanje i krađu memoriiju. Korisnik klikne na pdf file a program samo iscrta sučelje jer je ostatak tak i tak u memoriiji. A ja ne volim kad mi skriveni programi jedu resurse. Ne kažem da to ne rade i ostali programi (winamp agent, quicktime agent) ali oni barem ne skrivaju svoju rabotu i mogu se jednostavno ugasi i /ili onesposobiti

za ubuduće iz svog sučelja. A reader se opet podiže i podiže. Srećom postoji foxit reader, mali i efikasan preglednik pdf datoteka. I mogu reći da ja nisam do sada našao na pdf koji on nije mogao otvoriti u roku odmah i prikazati bez greške. Program je bio meni jedno od većih pozitivnih iznenađenja.

Ultimativna alternativa

Da dragi linux zeloti došao je red i na vaše čedo. Dakle ako ste raspoloženi za eksperimentiranje a nemate novce za apple uvijek možete instalirati linux kao drugi OS. S instalacijom vjerojatno nećete imati problema (pogotovo ako skinete neku live distribuciju), a nakon što se pokrene radna površina slijedi veselje. Po popularnom mitu trebao bi vas dočekati sustav u

kojem sve radi stabilnije, brže i sigurnije nego u windowsima. Nažalost linux je stabilniji i sigurniji kad radi, a više-manje ništa što bi zanimalo običnog kućnog korisnika ne radi ili ne radi kako spada. Nedavno sam skinuo i pokrenuo taj ubuntu i u početku sam bio ugodno iznenađen, net je radio nakon kratkog podešavanja u grafičkom programu. Firefox je isti ko na win i radi, open office isto veselo radi. A tada sam poželio pustiti glazbu. Mp3 nije podržan, divx, xvid nisu podržani... Multimedija nije podržana. A mp3 format podržavaju i suvremene perlice rublja! I znam da je prije na jednoj staroj distribuciji mp3 svirao. Tako da zasad ubuntu

distribuciju, ma i bilo koju drugu preporučujem samo ak imate viška vremena, volje i spremni ste na gubitak hrpe živaca. I da nemojte me krivo shvatiti linux je izvrstan serverski os, solidan uredski, ali vrlo loš izbor za kućno, multimedijalno računalo. A ako koristite Linux više od 4h dnevno tada vam iskreno čestitam kao vrhunskom korisniku alternativna softvera.

Završne i prijelazne odredbe

Ovaj članak je moje subjektivno mišljenje i imate pravo ne slagati se s njim. Ako postoje bolji programi nema sretnije osobe od mene. Ako se prozvani programi poprave nema sretnije osobe od mene. Ako je itko pročitao do ovdje nema sretnije osobe, znate već. Uglavnom nadam se da je ovaj članak naišao na plodno tlo i da sam barem nekom smanjio frustraciju. Za ovo zadnje služi foi, nema potrebe za alternativom..)

EOČ

Alen Tot

Linux telefonija 2 – return of the zaptel interface

U prošlom broju pisali smo o Asterisku, open-source rješenju za telefoniju na linux-u. Ono što smo zaboravili spomenuti, pa to ovom prilikom ispravljamo, je da se Asterisk može zakompajlirati i na windowsima (iako je podrška dosta slaba, a i funkcionalnost nije potpuna). Također smo, podmukli kakvi jesmo, zaboravili spomenuti da postoje i drugi projekti osim Asteriska koji se bave voipom, telefonijom i sličnim terminima. To su recimo openpbx, yate, idnn (i dalje nisam našao). Većina njih nastala je kao ogranak Asteriska koji se odvojio i nastavio razvoj zasebno, promjenivši prioritete ili filozofiju. Pa tako openpbx, recimo ima podršku za T.38 protokol (Fax over IP -> FOIP, ko FOI samo ima p na kraju), dok Asterisk podržava tek T.38 passthrough, a i to je tek u verziji 1.4 (kao stable:-). I don't think so....

Također, individualci koji čitaju ove članke, a znaju o čemu pričam, možda imaju primjedbe da nije dovoljno stručan ili da nedostaje dovoljno podataka ili objašnjenja. Moj odgovor ovdje je istakao iz linux članke iz prošlih brojeva: P i š e m l j u d e o vo da bih zainteresirao i približio im temu, tako nakon što pročitaju članak, imaju dosta informacija i termina, na temelju kojih se onda mogu obratiti svemoćnom guglu. Ili jednostavno da provedu ugodnih 15ak minuta u miru svoga wc prostora.

Pa, eto ispravili smo nepravde iz prošlog broja, idemo sad na temu članka iz ovog broja...

So... u našem naumu da spojimo asterisk kao program instaliran na linux računalu sa vanjskim svijetom, najčešće nam pomaže taj neki zaptel driver. Pa idemo vidjeti o čemu se radi. Kada govorimo o telefoniji onda možemo zaključiti da postoje 3 načina spajanja našeg računala za vanjskim svijetom. Pa evo ih, bez nekog posebnog reda: digital (ISDN), analog (FXO i FXS), te even more digital (SS7/C7). Naravno podjelu je zamislio i realizirao vaš dragi autor, tako da uzmete ju sa rezervom:-) Krenimo redom. Od sredine.

FXO i FXS

Analogni način spajanja je kada pokušavamo (i uspejemo valjda) spojiti računalu sa običnim telefonskim kablom, bilo da se radi o utičnici iz zida

(FXO) ili telefonu (FXS). Na taj način možemo spojiti računalu sa telefonskim uređajem ili sa jednom telefonskom linijom. Ovaj način spajanja ostvarujemo pomoću dodatne kartice, koja ovisno o izvedbi ima jedan FXO i jedan FXS ili neku kombinaciju ta dva interfeaca. Pošto su te kartice hardver, potrebni su driveri za njih ili podrška u kernelu. Koliko sam upoznat, nema podrške u kernelu zasada, tako da nam ostaju driveri. Naravno zovu se zaptel drivers....

Digital (ISDN)

Digitalni način spajanja je kad pokušavamo spojiti računalu sa običnim digitalnim kablom (ili radi ili ne radi – ovisi tko je krimpao:-). UTP kablom, za one koji prate. Nećemo puno duljiti o ISDN-u, internet je pun informacija, ali ukratko: Kartice podržavaju E1, T1 ili J1 standarde. Hrvatska (cijela europa, koliko sam ja upoznat) koristi E1. E pa taj E1 spojite sa UTP kablom u šteker na kartici i onda imate 29 voice kanala (B-channels) i jedan signalni (D-channel). Ako netko doma ima ISDN, onda zna da ima dvije linije (ili ako je neko gledao reklame na teveju isto tako to može znati). Znači on doma ima 2 B kanala i jedan D kanala. Znači postoje kartice koje imaju 4 E1 interfeaca, i na koji možemo spojiti 120 telefonskih kanala. U jedno računalu! Tu ne govorimo o numeraciji, jer brojevi nisu spojeni direktno na kanale, nego o 120 simultanih voice kanala. Zamislite da od T-coma kupite 120 kanala – znaci ta 4 E1 linka, te na njih spojite jedan broj, recimo 060 bla bla. I stavite u asterisk neki voice prompt (mp3 fajl). Znaci imate jedan telefonski broj i možete primiti 120 simultanih poziva. Ovdje vam trebaju zaptel drivers....

Even more digital (SS7)

Ovo je tek priča za sebe. Tu ima puno za pisati, ali nažalost vaš autor se tek počeo baviti time, pa samo ukratko. SS7 je circuit switched mreža (za razliku od packet switched interneta, recimo), po kojoj onda teku sve usluge koje ste navikli da teku iz telekoma:-) Ima 3 layera (za razliku od OSI modela). Dakle ako se želite

spojiti na nju također se mozete. Koristi se isti hardware kao i za ISDN, pošto je isdn (ISUP) zadnji layer SS7 mreže. Čak se koriste i UTP (digitalni:-) kablovi. Samo se malo drugačije krimpaju. Tu nam isto trebaju zaptel drivers, ali i neke modifikacije...

Ok, shvatili smo da su nam zaptel driveri neophodni i da ćemo ih svakako trebati instalirati, idemo onda vidjet kako se to radi:

Prvo ih skinemo sa asterisk stranica i raskupusamo u zasebni direktorij. Zatim pokrenemo magične linux komajl naredbe:

```
./configure
make
make install
```

I, teoretski, to je to. Najčesće, naravno, nije. Obratite pažnju da su prije instalacije instalirani librariji za ncurses. Ako nisu ponekad se zaptel neželi kompajlirati, a ponekad se kompajlira ali ne cijeli. Dakle nakon uspješne instalacije (teoretski), rezultat su kernel moduli za različite kartice (recimo wet4xxp je modul za digiumovu karticu sa 4 E1 spana). I razni alati za pomoć u radu za karticama. Šta nam je sljedeće? Pa prvo moramo podići drivere:

- modprobe zaptel

Zatim podižemo kernel module za kartice koje imamo:

- modprobe wet4xxp

recimo. Ili resetiramo stroj i teoretski će se podići svi moduli koji su nam potrebni:-)

Nakon toga u /etc/zaptel.conf treba podesiti način signalizacije i razne druge parametre poput poništavanja echoa, detekcije dtmf tonova itd. Nakon konfiguracije zaptel.conf-a pokrećemo ztcfg tool za učitavanje konfiguracije:

- ztcfg -vvv

Te naposljetku zttool:

- zttool

Alat koji nam služi za testiranje linka, tj. hardverskog layera. Ako je sve prošlo uredno, trebalo bi pisati ok svuda naokolo i spremni smo za korištenje hardvera. Sljedeće je konfiguracija asteriska za korištenje zaptel drivera kroz /etc/asterisk/zapata.conf (konfiguracijski fajl chan_zap.so modula za asterisk), u

kojemu radimo dodatnu konfiguraciju kanala. Većina parametara u konfiguracijskim fajlovima je jasna iz samih naziva, kao i detaljno opisana na www.voip-info.org i www.asteriskguru.com tako da nema potrebe detaljno ih opisivati.

Jedna mala napomena: čak i ako nemate hardware za telefoniju, opet je dobro instalirati zaptel drivere, te podići ztdummy modul. Radi se naime o tome da je za određene funkcije asteriska (konferencije, i a x trunking,...) potreban izvor timinga. Ukoliko imate zaptel hardware on ga dobiva kroz ISDN signalizaciju ili internokroz hardware. Ztdummy je modul koji omogućava timing koristeći linux usb kernel modul, te na taj način rješava problem ukoliko nemate zaptel hardware.

Ukratko to je to, ako netko ima pitanja, kao i uvijek, matija.turk@gmail.com vam je mail. Ukoliko nemate pitanja, ipak pošaljite mail da znam da mislite na mene:-) Have fun...

EOČ

Matija Turk

POVIJEST IMAGINE CUP-a

U organizaciji Microsofta, Imagine Cup natjecanje studenata iz cijelog svijeta ima za cilj samo jednu stvar – ohrabrivanje studenata da pokažu svoje mogućnosti i kreativnost u stvaranju novih tehnologija i inovacija koje bi mogle promijeniti svijet. Od svog početka, 2003. godine, Imagine Cup se razvio u jedno od najbrojnijih i najprestižnijih studentskih informatičkih natjecanja – sa više od 65 000 natjecatelja iz stotinjak zemalja predstavlja pravi inkubator mnoštva originalnih ideja i zamisli. Važno je spomenuti da naglasak u natjecanju nije isključivo na poznavanju tehnologije, već pronalasku inovativnih rješenja u skladu sa zadanom temom.

Svake godine tema natjecanja je drugačija, i u duhu te teme studenti koji se natječu stvaraju svoje projekte. Također, natjecanje se iz godine u godinu razvija i proširuje broj kategorija. Ove godine su ponuđene kategorije:

1. Tehnološka rješenja

- Softverski dizajn
- Razvoj mobilnih uređaja
- Razvoj za Web

2. Izazovi vještina

- Projekt Hoshimi
- IT izazov
- Algoritmi

3. Digitalna umjetnost

- Fotografija
- Kratki film
- Dizajn korisničkog sučelja

Imagine Cup je započeo 2003. godine u Španjolskoj (Barcelona) sa temom „Veza između ljudi, informacija, sistema i uređaja korištenjem Web servisa i .NET kao odskočne daske“. Softverski dizajn je tada bila jedina kategorija.

2004. godine IC je održan u Brazilu (Sao Paulo). U natjecanje je uključeno više kategorija: softverski dizajn, kratki film te algoritmi. Natjecanje je privuklo oko 10,000 studenata iz više od 90 zemalja. Zadana tema je bila „Zamislite svijet u kojem nam inteligentna tehnologija pomaže u svakodnevnom životu.“

2005. godine - Japan (Yokohama) sa temom natjecanja: „Zamislite svijet gdje tehnologija miče granice među ljudima“. Natjecanje u Japanu je, gledajući po kategorijama, bilo do tada najveće. Ove godine su kolege Domagoj Pernar i Boris Tomaš u kategoriji „Hoshimi project“ prošli u treći krug natjecanja i završili među 30 najboljih u cijelom svijetu! Što se tiče kategorije Softverski dizajn, valja spomenuti Easyparking

tim – ekipa iz Splita (FESB) na regionalnom finalu u Grčkoj osvojila je četvrto mjesto i za jednu stepenicu ostala kratka za sudjelovanje na završnici u Japanu. Ipak, nagovijestila je proboj hrvatskih studenata koji se dogodio iduće godine...

2006. godine je na red došla Indija (Agra) gdje su dečki sa našeg faksa postigli fascinantant uspjeh! U samom finalu je bilo 181 studenata iz 72 tima predstavljajući 42 države u 6 kategorija: softverski dizajn, IT izazov, kratki film, dizajn korisničkog sučelja i projekt Hoshimi sa temom „Zamislite svijet u kojem nam tehnologija omogućuje zdraviji život.“ Hrvatski tim, sačinjen od studenata FOI-a, plasirao se u završno finale gdje je osvojio pozivnicu za Inovation Accelerator program u sklopu kojeg su svoj projekt nedavno nadograđivali u Velikoj Britaniji. Više informacija o samom Smart EKG projektu možete pronaći na webu: <http://student.mscommunity.net>

Ove godine finale Imagine Cup-a se održava u Južnoj Koreji (Seul) a tema natjecanja je „Zamislite život u kojem nam informacijska tehnologija omogućuje bolju edukaciju za sve.“ Prvi krug natjecanja je prošao za većinu kategorija, i usudila bih se reći – poprilično uspješno za ekipe sa FOI-a. U kategoriji IT izazov 1. krug natjecanja su prošli: Domagoj Pernar, Boris Tomaš, Matija Turk te Vladimir Janjiš. U kategoriji Kratki film prošla su 2 tima (Team Skylimit te Team Croative). Za ostale kategorije do zaključenja broja nismo uspjeli nabaviti popis timova ili individualaca koji su se uspjeli plasirati dalje, no o daljnjem napretku ćemo vas obavijestiti...

Samo finale za softverski dizajn će se održati u Varaždinu krajem 5. mjeseca. Natjecanje će biti jako napeto jer se očekuju kvalitetni radovi, a pobjednik ide direktno u finale u Seul! Ovu činjenicu možemo zahvaliti svim nabrojanim prethodnim

hrvatskim predstavnicima, kao i predstavnicima iz ostalih zemalja regije. Osim finala u kategoriji Softverskog dizajna, potruditi ćemo se upoznati vas i s radovima hrvatskih predstavnika u drugim kategorijama.

Ovom prigodom vas sve pozivamo da dođete i bodrite svoje kolege.

EOČ

Ana Đerić
Stjepan Vuković

SJEĆAM SE TOGA KAO DA JE BILO DANAS...

- Hahahah.....Zamislite šalicu!
- Šalicu?
- Čega?
- Kave? Čaja?
- Ma jok, tako se zove natjecanje!
- Aaaaa!!! To ono šta su oni bili u Indiji prošle godine?
- E, to, nego očemo se prijavit?
- A šta treba raditi?
- Nemam pojma, nego ja imam kameru, a postoji neki „Kratki Film“, pa ajd, snimit ćemo nesto!
- Ma, i ti i ta tvoja kamera, al ajd prijavi nas pa ćemo snimiti nešto!

I recimo da je sve tako nekako počelo prije 6 mjeseci...

„Povučeni“ uspjehom EKG tima prošle godine, odlučili smo se okušati u Imagine Cup natjecanju, i što je najbolje, nismo bili jedini. S vremenom se ispostavilo da su na FOI-u jos 2 i pol tima u kategoriji kratki film (ovo pola tima je zbog toga što je tim sastavljen od članova sa više fakulteta od kojih je jedan član sa FOI-a). Sve što smo u trenutku odluke za prijavu imali je kamera standardne rezolucije, te znanje obrade i editiranja videozapisa. Ispostavilo se poslije da nam je trebalo još puno toga, ali na sreću, sve smo to imali (znanje crtanja uz pomoć grafičkog tableta, rad u Flashu, rad u Photoshopu, „skladanje“ u programima za „sampling“, i što je najvažnije - dobru priču).

Prvih nekoliko mjeseci istraživali smo cijelo natjecanje „Imagine Cup“, a nastojali smo do temelja saznati što se događa u kategoriji „Kratki Film“. Radova za prvu rundu od prošlih godina je bilo malo, neznatno, tako da smo u prvu rundu natjecanja srljali ko studenti sa ixicom prvog u mjesecu, jer nismo znali kako bi nam trebao točno izgledati „storyboard“ i „abstract“ (te dvije stvari se ocjenjuju u prvoj rundi) ali za drugu rundu smo poskidali sve šta se skinuti moglo (bez flat-a nema zanata). Napisali smo priču, dali ime našem timu (Team Croative), informirali se u Udruzi slijepih te Društvu distrofičara, invalida cerebralne i dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida, a sve to jer nam je priča opisivala kako tehnologija pomaže u edukaciji, a orijentirali smo se u većem dijelu priče na studente sa posebnim potrebama.

Došla je veljača (ne Jelena, nego drugi mjesec 2007-e) i počele su besane noći; crtalo se, pisalo, skladalo i sve to zajedno lemilo u Flash-u (iako je preporuka od strane sudaca bila da se sve dostavi u ppt-u, riskirali smo jer su

mogućnosti ppt-a male naspram Flash-a, a na vizualnom dijelu projekta se itekako mogu dobiti bodovi).

Sve ovo pričam jer su se ove godine 2 tima sa našeg fxa probila u 30 timova u svijetu - Team SkyLimit (Mladen Konecki i Luka Komarčić), te Team Croative (Sanjin Brkić, Ana Desić, Danijel Hafner, Goran Periša te mentor Marko Gajski). Ukupno prijavljenih timova je bilo 366, od kojih je oko 170 predalo svoje radove. Glasalo se na temelju „community voting-a“, a to znači da su projekti svih timova bili dostupni za download, te je svaki tim

mogao glasati za bilo koji tim, osim za timove iz svoje zemlje, čime je Microsoft nastojao spriječiti namještanje glasova (pa nismo na Euroviziji). Za vrijeme glasanja forum na stranici od Imagine-a se pretvorio u tržnicu, jer da bi rad bio primjećen trebalo ga je reklamirati, a na to moram dodati da se nijedan tim sa FOI-a nije gotovo uopće reklamirao, članovi oba tima su bili aktivni na forumu, ali ne sa spamovima kao drugi timovi (makar se ispostavilo da im ni to nije pomoglo). Razlike u glasovima između prvog i posljednjeg mjesta su

bile velike, tim iz Poljske (koji su prethodne dvije godine bili među prvih 6 u svijetu) odneo je prvo mjesto sa 110 000 „imaginarnih dolara“, tim Croative je zauzeo treće mjesto sa 29 000, a tim SkyLimit bio je 26-ti sa 9000. Nažalost, druga dva tima se nisu uspjeli kvalificirati među prvih 30. Možemo reći da smo tek prošli „kvalifikacije“ jer sada tek počinje onaj dio natjecanja zbog kojeg smo se i prijavili. Potrebno je snimiti film sa o kuna u džepu, a posebno moram naglasiti da se između ostalog borimo protiv timova koji studiraju na fakultetima za Filmsku umjetnost i imaju na raspolaganju opremu o kakvoj mi možemo samo sanjati, mada se prethodnih godina pokazalo da ni to nije odlučujući faktor.

Osim šta smo proširili svoja znanja, sklopili smo prijateljstva sa ljudima diljem svijeta, a čak smo popričali sa Španjolcima, Meksikancima, Portugalcima te ekipom sa Costa Rike na španjolskom i dogovorili put u Istanbul kod ekipe iz Turske. :)

EOČ

Sanjin Brkić

Sport na FOI-u

Ovim člankom htjela bih upoznati naše drage studente sa rezultatima koje je Sportska udruga FOI ostvarila u proteklih nekoliko mjeseci. Za sve one koji više vole čitati vijesti online, sve što piše u ovom člankom možete pronaći na Internet stranicama Sportske udruge FOI. Oni koji ne gdje se to nalazi evo vam link www.foi.hr/sport/.

Pa da krenem redom. Još prošle godine, 27. studenog u sportskoj dvorani Graberje održana je malonogometna utakmica između ekipe FOI i ekipe Veleučilišta u Varaždinu. Utakmica je završena rezultatom 5:2 u korist naše ekipe. Moram spomenuti da je utakmica bila prijateljskog karaktera i dogovorena je buduća suradnja.

Krajem prošle i početkom ove godine održala se Zimska liga 2006/07. Zimska liga je malonogometno prvenstvo studenata FOI-a koje je organizirala Sportska udruga FOI. Utakmice su se igrale u sportskoj dvorani

Graberje, a prijavilo se devet ekipa (s pomalo čudnim nazivima). 23.01.2007. održano je finale između ekipa "Nas 12 i čupavi" i "Isto konji". Rezultatom 4:3 pobijedila je ekipa "Nas 12 i čupavi". Vodeći strijelac lige bio je Tomica Korpar (Nas 12 i čupavi) sa postignutih 9 golova. S 4 postignutih golova, drugo mjesto su podijelili Ivan Miklenić (Isto konji) i Goran Kovačević (Isto konji), a treće mjesto s tri postignuta gola zauzeo je Marko Slunjski (Bumerang). Za finalne ekipe nastupili su slijedeći studenti, "Nas 12 i čupavi": Marko Đurek (kapetan), Kristijan Kocijan, Tomica Korpar, Ivan Kušen, Tomica Martinčević, Dejan Martinčević, Tomislav Belcar, Krunoslav Barilar, Nenad Sušec, Robert Jurman, Hrvoje Ciglencečki,

Krešimir Vrčec, Stjepan Vuković, "Isto konji": Dinko Šuliček (kapetan), Zvonimir Majstorović, Hrvoje Galić, Goran Kovačević, Bruno Hendija, Tomica Ambruš, Ivan Šokčević, Ivica Švogor, Nikola Ožeg, Ivan Miklenić

Drugu godinu zaredom naša Košarkaška selekcija FOI sudjelovala je na 46. Zimskom prvenstvu Varaždina u košarci "Memorijal Zdravko Kranjec" koje se održalo početkom ove godine. Okupilo se 14 ekipa koje su bile podijeljene u dvije skupine i nedavno objednina. Naša ekipa oslabljena

neigranjem nekolicinu graća završila osmom mjestu, što i nije neki uspjeh s obzirom na prošlogodišnji rezultat, tj. osvajanje 4. mjesta. Nadamo se da će slijedeće godine biti bolje. Košarkaška momčad FOI nastupila je u slijedećem sastavu: Lozić Marko (selektor), Marinović Ante (selektor), Vuletić Ivica, Stanić Alen, Mlakić Stipo, Kaleb Stanislav, Okun Goran, Matijanić Marko, Juren Jurica, Čančar Damir, Nemeč Marko, Krišto Slavko, Periša Goran.

Šahovsko prvenstvo FOI 2007 održano je 27.01.2007. Na turniru je sudjelovalo 10 natjecatelja.

Prvo mjesto je osvojio Željko Zubak, drugo Marko

Makaj i treće Enes Muslić. Odigrano je 9 kola svaki sa svakim, 10 minuta po igraču unutar partije. Moram spomenuti da se Šahovska reprezentacija FOI-a natjecala na Sportskom prvenstvu Sveučilišta u Zagrebu i nakon održanog prvog dana prvenstva zauzela je prvo mjesto! Ekipe FOI-a je pobijedila sva tri meča: FOI - Agronomski fakultet 3:0, FOI - Prirodoslovno-matematički fakultet 2 3:0, FOI - Fakultet prometnih znanosti 2:1. Šahovsku ekipu FOI-a čine: Željko Zubak, Marko Makaj, Mladen Florjan i Enes Muslić.

Ne smijem zaboraviti spomenuti i tradicionalnu utakmicu između profesora i studenata FOI-a koja je održana 29.01.2007. Utakmica je bila neizvjesna do samog kraja, ali studenti su ipak uspjeli nadvladati profesore s rezultatom 7:5. Bravo dečki!

U subotu 31.03.2007. održan je prvi dio turnira u tenisu FOI Open 2007. Na turnir se prijavilo 13 studenata. Tko je na kraju dogurao do finala kao i sve ostale informacije vezane uz sport na našem fakultetu možete provjeriti na webu (www.foi.hr/sport/).

Samo da još spomenem da nekoliko studenata FOI-a održava i planinarski dio udruge aktivnim. Pa su se prošle godine uspjeli popesti na Ivanšćicu (1096m), a ove godine na Ravnu Goru (686m). U planu je osvajanje i drugih vrhova, a za slijedeći broj Studentskog lista očekuje se i detaljan izvještaj sa planinarenja.

Na kraju da još spomenem što se može očekivati od daljnjeg rada Sportske udruge FOI. Od 5.03.2007 krenula je košarkaška liga FOI 2007. Prijavljeno je 6 ekipa, a završetak se očekuje krajem travnja. U 4. mjesecu se očekuje turnir u stolnom tenisu, a u 5. mjesecu natjecanje u plivanju i već tradicionalni cross na Dravi. I za kraj, opet će se održati FOIJADA, 9.06.2007. na Aquacityu sa malo izmijenjenim izdanjem od prošle godine. Kroz 5. mjesec će se odigrati prednatjecanje za nogomet i košarku u dvorani Graberje, a na FOIJADI će se odigrati utakmice od četvrtfinala do finala.

U goste će biti pozvan neki fakultet, čiji profesori će s našima odigrati nogometnu utakmicu. Na kraju će biti velika fešta (možda uz neki bend). FOIJADU organizira Sportska udruga FOI koja ovim putem poziva sve studente neka dođu i proslave završetak predavanja.

Iva Mihalic

EOČ

Extreme Ironing

Extremno Peglanje

*It's sport, it's
extreme, it's...
ironing!*

Vjerujem da vam je prva pomisao nakon ovoga bilo kaj, biti tipfeler, sigurno su mislili na programiranje. Ne, nije to još jedan članak o teškoćama programiranja niti o programiranju na ekstremnim mjestima. Sve ste dobro pročitali, nije čak niti šala pa ustvari ovisi kako za koga, vjerujem da će se 90% ljudi na ovo od srca nasmijati i vama poručujem da slobodno čitate dalje, ali za onih 10% luđaka tamo vani koji će na ovaj članak reagirati sa „Ja bi! Kako, di?“ i vi slobodno čitajte dalje, ima i za vas ponešto, čak i upute kako da se uključite (slobodno nam nakon toga pošaljite slike, uključiti ćemo ih u sljedeći broj ☺).

Ekstremno peglanje je spoj ekstremnog sporta i umjetnosti, u kojem pojedinac (ekstreman očito!) uzme dasku za peglanje odnese ju na malooo neobičnu lokaciju te tamo isplegla nekoliko komada odjeće! Sada što se podrazumijeva pod neobičnom lokacijom? Pa bilo kakva planina, rijeka ili stijena će biti sasvim dovoljna ili neko još blesavije mjesto koje možete smisliti. Npr. u kanuu, za vrijeme skijanja, na spomeniku nasred trga, usred zaleđenog jezera itd.

Vjerojatno se pitate pa tko se prvi sjetio toga i za ime boga zašto? Sve je počelo 1997.g u Leicesteru, Velika Britanija, a čovjek koji je sve to započeo zvao se Philip Shaw. Radio je u tekstilnoj tvornici te jednog dana kada se vratio doma sve što je želio je ići penjati se na stijenu u blizini doma, a ne peglati (sasvim razumljivo). Tako je on razmišljajući po nekoj zdravoj logici (svojoj očito) spojio dosadan kućanski posao i ekstremni

sport (stvarno svaka čast na takvoj logici ☺) te je nastalo ekstremno peglanje!

Uskoro je cijela Velika Britanija peglala na svakoj stijeni, cesti, rijeci koju su mogli pronaći, a preko zala svih zala (Interneta) se proširio u svaki kutak svijeta gdje je postojao bar jedan čovjek koji je odbijao peglati doma. Phil je svoju novo pronađenu slavu iskoristio te krenuo na turneju po svijetu promovirajući (tj. peglajući gdje je god mogao – crazy man!) svoj sport. A na Novom Zelandu nekim

Nijemcima (logike li?!) se to toliko

svidjelo
(sadamazohisti)
da su osnovali
EII–Extreme

Ironing
International.

U ovom trenutku svi vi koji želite probati peglati na npr. Korzu ili faksu (za informatičare dovoljno ekstremno) ovako prvo počnite sa nečim laganim i sigurnim, kao što je peglanje samo po sebi, znate li kako izgleda pegla uopće? A onda malo po malo i uskoro ćete se naći nasred fontane peglajući svoju najdražu košulju. Sve

što vam je potrebno je daska za peglanje i naravno pegla - postoje pegle na baterije, ako ste već počeli razmišljati koliko će vam trebati metara produžnog do fontane i ne, ne postoje pegle na wireless! A da potrebna vam je i mašta ili bar neka čudna vrsta logike pa da napravite nešto što još nije nitko prije vas ili bar da napravite bolje od njih.

I tako dolazimo na neke rekorde kako bi bili svjesni koliko ćete morati vježbati. Prvo mjesto po ekstremnosti ekstremnog peglanja drži peglanje pri bungee jumpingu ☺, a dubinski rekord u ekstremnom peglanju je 137m pod morem koji je napravila Louise Trewavas 2006.g. To su najbolji nad najboljima, iako predlažem ovime novu kategoriju – ekstremno peglanje u virtualnom svijetu! Taman nešto za nas ☺.

Do danas je održano i jedno natjecanje, Svjetsko prvenstvo 2002.g. u blizini Munchena, a nastupilo je osamdeset timova iz deset zemalja, a među tih deset je bila i...pogodite tko – Hrvatska!!

Vrijedi spomenuti da poznati britanski veslač Steve

Olimpijske predložio da peglanje Olimpijski sport?! Hm, ovo ćemo ostaviti komentara, pa mislim je potrebno! bez zar

Pa onda kakvo je vaše mišljenje nakon svega ovoga, mislite li da su svi ljudi poludjeli, mislite li da su poludjeli svi osim ljudi koji se bave ekstremnim peglanjem te kako bi se spasili odmah krećete u pohod na neki rekord ili mislite da sam samo ja poludila kada pišem o ovako „beskorisnim“ temama? Ah, koliko pitanja, ustvari jedino na koje mene zanima odgovor je da li je ekstremno peglanje sport ili nije? Hm, pa ja sam svoju odluku donijela (i ne neću vam reći koja je :P), a vi - kako želite!

Phil Shaw:

“Ekstremno peglanje je opasan sport koji spaja uzbudljivost bavljenja ekstremnom outdoor aktivnošću sa zadovoljstvom koje izaziva dobro ispeglana košulja.”

EOČ

Maja Mikulić

Peglat' il ne peglat'????

Staro kao novo

...kaži nam kako najmanji utječe na najvećeg i kako najveći utječe na najmanjeg...

Tokom cijelog svog postojanja sljedbenici duhovnih disciplina tražili su na koji način međusobno djeluju duh i tijelo, bog i čovjek, civilizacija i priroda i dr. U svojim promatranjima stari narodi su došli do neminovnog zaključka da je sve na ovom i drugim svjetovima povezano u jednu cjelinu koja ne može postojati bez nijednog od svojih dijelova jer bi se tako stvorila manjkavost koje u postojanju svih svemira kao cjeline ne smije i ne može biti. Prema takvim promišljanjima došlo se do zaključka da su bogovi, kako bi izbjegli uništenje svjetova koji su stvorili, odlučili da ništa i nikada se ne može uništiti već samo promijeniti u neki drugi oblik.

Ma koliko međusobno vremenski i prostorno bile civilizacije udaljene one su uvijek došle do tog istog zaključka jer je to jedna od nepobitnih činjenica koje se nikakvom vjerom, ideologijom ili mišljenjem koje neko biće može imati ne može pobiti. Premda je zaključak isti način izražavanja je uvijek različit jer na njega utječu razni čimbenici kao što su vjera i filozofija. Sve civilizacije uvidjele su da su duhovni ili viši svijet i fizički ili niži svijet poput zrcala jer ono što je u jednom mora u ovom ili onom obliku postojati i u drugom i na taj se način međusobno dopunjavati.

Danas se taj glavni zakon o odnosu razina postojanja najčešće naziva Hermesov zakon prema velikom Magu, mistiku i božanstvu Hermesu Trismegistosu koji je taj zakon zapisao na Tabuli Smaragdini koja se još naziva i Smaragdni stol jer je bila, prema legendi, napravljena od jednog velikog smaragda. Na tom je smaragdu bilo zapisano u nešto složenijem obliku: **Kako gore tako dolje, kako dolje tako gore.**

Ovom laganom rečenicom se je namjeravalo reći bez nepotrebnih komplikacija i bez teških filozofskih riječi reći da duhovni svijet odgovara materijalnom i da materijalni svijet odgovara duhovnom, što zapravo znači da nijedna

stvar ili pojava ne može biti bez duhovne osnove i da nijedna misao ne može doći bilo kojem biću na pamet a da za to nema materijalne osnove. Polako utjecajima jednog svijeta na drugi oba svijeta se razvijaju i dolaze do novih spoznaja do kojih se prije nije moglo doći zbog nedostatka podloge. Na primjer: nije mogao pračovjek koji nije znao pisati imati razvijenu književnost. Do svega što postoji mora se doći polako usavršavajući poznato i tražeći nešto novo do kojeg se dolazi veoma često dugim promišljanjima o nekoj temi a rjeđe kao grom iz vedra neba uz uzvik: heureka!

Hermesov zakon, kako je već rečeno, može se prikazati i izreći na mnogo različitih načina. On se može prikazati i slikovno što je jedan od najčešćih načina. U starom Egiptu Knjiga Thotha započinjala je sa stranicom na kojoj je bio ispisan taj zakon. Ta knjiga je sadržavala sve Znanje egipatskih čarobnjaka i predstavljala je vrhovni doseg u razumijevanju sveg stvorenog u oba svijeta jer se sve što je stvoreno moglo pronaći zapisano u njoj. Knjiga Thotha je tijekom vremena promijenila svoj naziv u Tarot a stranice sa slikama su se smanjile i postale igraće karte. To se je dogodilo jer je pod navalom barbara Egipat bio ugrožen i u strahu da se njihov doseg i trud ne bi izgubio egipatski čarobnjaci su izmislili igru sa kartama koja će smrtnicima otkrivati sudbinu i u isti trenutak pomoći u očuvanju starog znanja. Pošto su bili sigurni da se karte neće izgubiti u meandrima vremena jer Zlo u čovjeku nikad neće umrijeti, a za nosioca karata je izabrano Zlo, pustili su u svijet nekoliko svežnjeva karata da pronađu vlasnike i da prežive dok god je čovjeka.

Prva Velika Tajna ili Arkana u Tarotu je Veliki Čarobnjak koji stoji duboko među lišćem i cvijećem u purpurnu ogrtaču. Ispred njega se nalazi stol na kojem su magijska oružja: mač, štap, pehar i pentakl (magijski novčić). Oko njegova struka se nalazi zmija koja grize svoj rep, a oko njegove glave je

šešir koji svojim obodom tvori vodoravnu osmicu, simbol beskonačnog. S lijevim kažiprstom on upire u zemlju dok u desnoj ruci drži štap koji ima obadvije svoje strane jednako izgravirane. Taj štap koji on drži je zapravo simbol Hermesova zakona koji se u ovom slučaju nastojalo izraziti slikovnim putem i usput ga sakriti tako da ga samo oni koji vide mogu ugledati.

U staroj Kini zakon međudjelovanja se izražavao pomoću jinga i janga kao dviju suprotnosti koje si međusobno odgovaraju u količini i jakosti ali ne i u smjeru. Jing i jang tvore krug unutar kojeg se okreću tj. prelaze iz jednog u drugo istom brzinom tako da nijedan ne može postati jači od drugog i uništiti ravnotežu koja je od uvijek i za uvijek prisutna. Krug je izabran kao oblik u kojem će se jing i jang nalaziti zbog svoje savršenosti i zbog svoje simbolike koja označava bogove i nebeski red. Unutar jinga i janga nalazi se dio onog drugog kako bi se dalo do znanja da oni ne samo da prelaze iz jednog u drugi već da i utječu jedan na drugi. Jing i jang predstavljaju dvije suprotnosti, dobro i zlo, muško i žensko, svijetlo i tamu itd. Najčešće tumačenje ovog simbola je da u svakom zlu ima dobra i u svakom dobru zla, što i je točno pošto su dobro i zlo

zapravo jedno te isto što se najjače iscrta u Kabalističkom promišljanju. Pravo Dobro i istinsko Zlo se gledaju kroz druge oči pošto se ovim simbolom nastojao izreći zakon međudjelovanja a ne promišljanje o pozitivnim i negativnim silama koje nalazimo u Svemiru. Mislioci iz Kine su ovaj znak iscrtili i da bi objasnili utjecaj Neba i Zemlje koji se toliko spominje u Knjizi promjena, jednom od veličanstvenih mističarskih djela o svijetu i o poukama i savjetima za postupanje u životu.

Među Židovskim mističarima zakon međudjelovanja se objašnjava odnosom Ketera i Malkuta, dva Sephirota na suprotnim stranama kabalističkog Drveta Života. Drvo Života je mistični dijagram koji kao i drugi veliki mističarski simboli simbolizira sve što je stvoreno u svim svjetovima. On se sastoji od tri stupa na kojima se nalaze plodovi Drveta Života, sephiroti. Sephiroti su kugle u raznim bojama koje predstavljaju pojedine segmente svemira. Na lijevom i desnom stupu nalaze se po tri sephirota, dok se na srednjem stupu nalaze četiri plus onaj peti koji je skriven. Na samom vrhu nalazi se sephirot Keter koji je blještavo bijele boje i simbolizira početak

svemira i božansku mudrost. Nasuprot njemu, na samom dnu Drveta Života nalazi se sephirot Malkut koji je tamne boje (može biti crn, smeđ, maslinasto zelen...) i koji simbolizira materijalni svijet i njegovu osnovu u vidu zakona i pravilnosti i materijalizaciju zamišljenog u višim sferama postojanja. Keter i Malkut se nalaze na krajnim rubovima Drveta Života i međusobno si odgovaraju i djeluju jedan na drugi tako što obadva teže doseći onog drugog. Zapravo, božanska mudrost nastoji sići na zemlju dok zemlja nastoji doseći božansku mudrost. Nijedan od ova dva sephirota ne može biti bez onog drugog što se posebno vidi i iz njihovih naziva prevedenih na suvremeni jezik. Keter znači Kruna, a Malkut znači

Kraljevstvo što samo naglašava njihovu usku povezanost jer kruna bez kraljevstva je bezvrijedna, a kraljevstvo ne može biti kraljevstvo ako nema krunu koju će određena osoba nositi na svojoj glavi. Odnosom Ketera i Malkuta se veoma često objašnjava zakon međudjelovanja koji je veoma važan za izvršenje mnogih Obreda.

U novije doba Hermesov zakon se posebno među neohermetičarima nalazi pod imenom Zakon psihičke analogije. Opet kao i svugdje ovaj zakon govori o odnosu duhovnog i materijalnog svijeta.

Ponekad se još ovaj zakon nađe pod imenom Kleopatrino pitanje jer s rečenicom kojom Kleopatra započinje svoje magijsko djelo pita se o odnosu svjetova. Ta rečenica u nešto slobodnijem prijevodu nalazi se na početku ovog teksta.

Kako bih naglasio da se ovaj zakon stvarno nalazi svugdje i da ga ljudi često ponavljaju kao papagaji bez znanja njegove filozofske i magijske strane skrećem pažnju na jednu od kršćanskih molitvi u kojoj vjernik u jednom trenutku izgovara: "...kako na nebu tako na zemlji...". To što se zakon pronalazi i u kršćanskim molitvama nije čudno jer kako bi kršćanstvo postalo nešto više od primitivne sekte trebalo je razviti teologiju koju je preuzelo od svojih učitelja, pogana, koji su razumjeli ovaj Zakon.

Pošto ovaj Zakon ima mnogo naziva savjetuje se da se nauči osnova Zakona kako bi ga se prepoznalo pod bilo kojim on nazivom bio.

Ne zaboravimo da Hermesov zakon ne djeluje samo okomito nego i vodoravno tj. on će se provoditi i unutar oba svijeta, duhovnom i materijalnom, neovisno.

Ako se pitate koji je od svjetova bio prije, tj. da li je prije

bio materijalni svijet ili duhovni evo odgovora.

U stvaranju je bila prvo stvorena duhovna razina kao ideja bogova za stvaranje svijeta i tek nakon nje se je materijalizirao niži, ljudski svijet. Ali nije prvo bilo ono duhovno već ono prirodno. Zapravo, prvo se formirao duhovni svijet ali su ljudi prvo brinuli o materijalnim potrebama pa onda o onim duhovnim. Stoga odgovor se krije u načinu gledanja na svijet jer bez zadovoljavanja prirodnih potreba čovjek nije mogao ni misliti o zadovoljavanju duhovnih ali i bez duhovne ideje o zadovoljavanju potreba čovjek nije mogao pronaći nešto za zadovoljenje tih potreba.

Glavna pouka ovog Zakona je da se sve što se događa, događa polako i prisilne promjene na brzinu su neostvarive zbog nemogućnosti prilagodbe duhove i materijalne razine. Stoga se i kaže kako se žuri polako jer bez duhovne ili misaone podloge nema uspjeha

No, kakve veze ima ovaj Zakon i duhovne discipline s budućim informatičarima?

Mi studiramo poslovne i informacijske sustave. Uči nas se da prepoznamo procese unutar sustava, dijelove sustava i da razumijemo kako cijeli sustav funkcionira. Dok radimo informacijski sustav nekog poslovnog sustava zanemarujemo određene, manje važne dijelove, kao što su imena zaposlenih. Mičemo, nakon imena, i druge karakteristike koje ne izražavaju procese te stvaramo određenu sliku prema kojoj taj sustav radi. Apstrakcijom nastojimo olakšati razumijevanje. Zaposlenik na jednome mjestu ima jednu svrhu, jedan cilj i jedan zadatak. On radi točno ono što se od njega očekuje. Tu bih se osvrnuo na Platona koji je isto to učinio s mnogo većim sustavom – državom.

Platonova "Država" se smatra djelom koje u punini predstavlja njegov svjetonazor i svu filozofiju. Premda je Platon jedan od najvećih mislilaca Zapada, njemu se može mnogo toga zamjeriti. Filozofija, premda napredna, bila je ograničena kulturno – političkim okruženjem u kojem je filozof živio. Platon u nastojanju da pronađe savršeno društveno uređenje nije uspio. Njegova vizija savršene države propada zbog toga što je on ljudima u izgradnji države oduzeo ljudskost i učinio ih je više nalik strojevima nego ljudima (što se najbolje vidi u tome što svi ljudi imaju samo jednu funkciju koju će obavljati i neće se ničime drugim baviti, a u slučaju da se i pojavi osoba koja može raditi više od jedne funkcije, tu osobu treba hvaliti i diviti joj se, ali ju prvom prilikom protjerati iz države). U izgradnji države vodio se je Idejama koje su osnova njegove filozofije. Podsjetimo se: Platon je zastupao mišljenje da je sve na ovome svijetu samo sjena i degradacija osnovnih ideja ili principa koje su savršene, nedjeljive i osnovne. Tako bismo sve iz naše okoline mogli svesti pod neku Ideju koja je korijen te stvari. Npr. kuća (bilo kojeg oblika ili veličine) je protekla iz Ideje sigurnosti. Sigurnost, kao Ideja, je prva razina, druga je razina zamišljanje te sigurnosti te slijedi ostvarenje te sigurnosti (naša kuća) i četvrta razina je slika kuće koju smo napravili. U prekomjernom pojednostavljenju složenih struktura (kao što je učinjeno s državom) dolazi do

gubljenja bitnih dijelova.

Da li se bitni dijelovi gube u našim informacijskim sustavima? Ne. Svi procesi, ako smo uspješno dizajnirali informacijski sustav, su tu i procesi obavljaju svoju zadaću. No, problem se javlja kada počnemo uzimati informacijske sustave kao nešto konačno. Možemo sve, od hijerarhijske strukture do procesa, izraziti na ovaj način, ali ipak sustav je preopćenit i ne uzima u obzir jednu važnu činjenicu – naš individualizam. Svi smo mi pojedinci sa svojim osebnim karakterom koji ponekad jednostavno je takav da ga se ne da formalizirati.

Kako pretvaramo realni (materijalni) sustav u onaj duhovni (informacijska apstrakcija) tako moramo paziti da si oni odgovaraju i da budu u ravnoteži – to je ključ uspjeha i ono što sam htio izreći ovim člankom. Ravnoteža misli i sposobnost pretvaranja apstraktnog u ono realno i apstraktiranja realnog sustava mora biti uravnotežen postupak. I prije 3000 godina se je znalo da treba u tome biti pažljiv te da uspjeh leži prvenstveno u moći šire perspektive, moći da vidimo šumu umjesto drva, civilizaciju umjesto grada

i sustav umjesto pojedinca te pri tome ne gubiti važnost pojedinačnog. Razumjeti i vidjeti svijet u zrcu pijeska.

ABRAXAS

Povijest - učiteljica života

Povijest se odvija u repetativnim ciklusima. Ljudi su se oduvijek organizirali u carstva ili države, velika su carstva oduvijek rasla i dominirala manjima državama, ostvarivala svoj vrhunac i nakon toga propadala iznutra. Pogledajmo danas SAD i zapadnjački stil života. Sasvim je jasno da su SAD veliko carstvo koje je dostiglo svoj vrhunac i sada trune iznutra. Dovoljno je samo pogledati stanovnike. Puno bogatih ili dobro stojećih, pretelih, precijenjenih Amerikanaca živi krajnje glupo, trčeći od trgovine do trgovine u šoping groznicama, ispodprosječnog su obrazovanja, nerazumno troše resurse, novac i vrijeme provodeći ogromnu količinu vremena uz televiziju ili internet. Svi ti mediji ispiru im mozak sa vijestima o nasilju (i kod nas se sve više piše o nasilju, sve manje je dobrih vijesti) koje stvaraju iluziju straha, s nereálnim srceparajućim sapunicama, sa raznim dekadentnim reality show-ovima, sa svjesnim i podsvjesnim marketingom i to sve u ime vlade, politike, kooperacijskih divova ili drugih samoodržavajućih mehanizama moći. Postoje naftni lobiji, vojni lobiji, politički lobiji i razni drugi u utrci za novcem, vlašću, i drugim iluzijama samozadovoljavanja. U cijelom tom cirkusu, prosječan Amerikanac je obična marioneta. Dana mu je iluzija slobode, mogućnosti izbora, iluzija nacionalnog ponosa kojeg vlast u ključnom trenutku pretvori u bijes spram nekoga ili nečega i onda prosječan Amerikanac gine za svoju državu. Ili barem on tako misli. U svojoj panici SAD zapravo trune iznutra, izjedaju ga razne slabosti običnog naroda, izjedaju ga teorije zavjere, izjedaju ga razne sekte, grupacije, siromaštvo...

Ista situacija zatekla je zapadno rimsko carstvo. U trenutku kada su incest i pretilost postali nacionalna zabava (u nekim današnjim državama pretilost je proglašena modernom bolešću), u trenutku kada se drastično povećao broj krajnje siromašnih (broj beskućnika u SAD-u strahovito raste) i krajnje

bogatih, nacija je oslabila i tokom godina popustila pritisku malih barbarskih napada na carstvo (11. rujan... čista analogija sa upadima barbarskih plemena i rimsko carstvo).

Dakle povijest se ponavlja bez da nas je nečemu naučila. Promijenila se brzina obrtaja. Rimsko carstvo je dominiralo kroz par stoljeća, a današnje zapadno carstvo na čelu sa SAD-om dominira tek desetljećima. Promijenio se i opseg utjecaja. Pad rimskog carstva nije utjecao na pleme Maya u Americi, a današnji ratovi utječu na cijeli svijet. Dakle, postaje nam malo tijesno. Promjene su sve brže i sve veće.

Povijest religija - svi zagovaraju moral i ljubav, jedino je problem što se kolju međusobno!

Udaljimo se od politike i sagledajmo religije kroz povijest. Od samih početaka ljudi vjeruju u nekakva božanstva. Uvijek temelji religije sežu u vrijeme kada je religija bila najpotrebnija. Kada su se ljudi bojali gromova, onda su tu pojavu prepisali božanstvima. Nisu religije nastajale samo iz straha. U trenucima kada uvjeti u civilizaciji dosegnu određenu razinu na kojoj se ljudi imaju vremena i mogućnosti posvetiti velikim pitanjima kao što je svrha postojanja i ispravan način življenja, u takvim okolnostima nastaju razne religije i filozofije. Tako se princ Sidharta upustio u istraživanje o životu koje ga je dovelo do prosvjetljenja i od onda je poznat kao Buddha. Tako je Sokrat djelovao u Ateni. Tako je Car Marko Aurelije imao prilike napraviti veliki doprinos stoičkoj filozofiji.

Malo je drugačija priča kršćanstva. Na području rimske okupacije sukobljavali su se interesi Židova, Rima i običnog puka. U takvoj situaciji pojavljuje se još jedan prosvjetljen čovjek, Isus. Koristi vokabular prikladan za ondašnjeg čovjeka, njegove su riječi metaforične ali jake, i time je izgradio kult ličnosti i dao nadu i perspektivu tadašnjem stanovništvu.

Pravilnosti u povijesti su sljedeće: U određenim se situacijama stvaraju religije oko formirane ideje raznih božanstava ili oko ličnosti prosvjetljenih osoba. One su međusobno distancirane kulturom, vremenskim razdobljem i prostorom. Normalna posljedica te distanciranosti je različitost u terminologiji i metaforama. Kada su se sreli kršćanin i budist, nisu se razumjeli jer je jedan pričao o Jastvu, Jedinstvu i Budhi, a drugi o Duhu svetome, Bogu i Isusu.

Što je danas različito? Pa za početak ne postoji distanciranost u vremenu. Sve je manja i distanciranost u kulturi. Distanciranost u prostoru je nevažna ako se sjetimo da postoje stvari kao što su internet i/ili Boeing 747. Komunikacija je sve lakša jer je educiranost sve veća. Zašto onda ljudi ne shvate da kada kršćanin kaže Bog da je to isto kao kada budist kaže Jedinstvo svega!? Neću niti spominjati Alaha jer bi nekom bombašu samoubojici mogao dati razlog da raznese FOI, primjerice! Uglavnom, sve je napredovalo i svijet je spreman za ujednačavanje terminologija, međusobno priznavanje, suradnju i jedinstvo! Jedino imamo problema sa otvorenošću uma!

Povijest znanosti - „Znanost bez religije šepa, a religija je bez znanosti slijepa“

Što naša „učiteljica života“ kaže za znanost? Kada izostavimo Einsteinove citate i krenemo u povijesnu analizu, čeka nas malo različita slika od prošlih. Naime čini se da se znanost razvijala neovisno o politici i religiji. Ali to je možda bila istina za vrijeme Grčke i Rima, ali čak i tada napredak znanosti bio uvjetovan ciklusima rata i mira i raznim životnim uvjetima, pa opet možemo pronaći vezu sa politikom. Kasnije Crkva preuzima ulogu nosioca znanosti i obrazovanja i tada je znanost bila pomalo i ograničena zbog onog malog povijesnog detalja koji kaže da je crkva spaljivala ljude zbog određenih uspjeha u znanosti. Sada znamo da je to bio mehanizam održavanja pozicije moći koji je crkvi tih dana pripadao.

Sa druge strane znamo da su križari bili veliki prosvjetari za povlaštene. Na skandinavskim područjima pronađeni su spisi iz križarskih škola kojima su matematički opisani međusobni položaji crkava i u čije je račune uključena zaobljenost planete zemlje. Zanimljiv podatak ako znamo da je crkva 1992. priznala da je zemlja ipak okrugla (točnije, tada je crkva priznala da je pogriješila kada je osudila Galilea koji je zagovarao Kopernikovu teoriju)!

S vremenom je obrazovanje postalo zadatak države i od onda znanost bilježi velike napretke. Nakon industrijske revolucije dolazi do znanstvenog galopa koji opet bilježi još drastičnije ubrzanje u ratnim razdobljima. Opet uočavamo povezanost sa politikom i ciklusima rata i mira. To nas dovodi do 2 svjetskog rata kada ulazimo u nuklearno doba i kada razvoj znanosti na neki način i prestaje. Sve što se razvija od onda je tehnologija i/ili teorija. Danas se priča o energiji vakuuma, a sa druge strane se i dalje grijemo na nuklearnoj ili termo energiji. Ali zato imamo lasere za depilaciju čitavog tijela i frizere za genetski pojačane pudlice!! Nešto ne štima. Znanost galopira i ne usporava a mi ne znamo za nikakvo veliko otkriće od atomske bombe. Postoje dva moguća objašnjenja:

Prva teorija je teorija zavjere. Ta teorija kaže da napredak u znanosti zapravo postoji ali da ga vlasti sakrivaju od nas. Postoje teorije o tome kako postoje auti koji idu na vodu, načini da se

energija slobodno širi (i ostale teze koje je još Tesla postavio), pa čak i da smo ovladali nekim izvanzemaljskim tehnologijama i sl.

Druga teorija je malo dublja. Ta teorija kaže da je čovječanstvo usmjerilo svoje napore u određene znanstvene pravce koje možemo nazvati introvertiranima sa stajališta čovječanstva.

Drugim riječima - marljivo smo se uhvatili posla oko izgradnje komunikacijske mreže, obrazovanja, velikih kooperacijskih divova koji stvaraju turbulentno tržište, gradimo jednu svjetsku kulturu, radimo na tehnologijama koje nam olakšavaju život i bavimo se raznim aspektima globalizacije.

Više vjerujem drugoj teoriji iako sam siguran da i u prvoj ima nešto istine. U svakom slučaju možemo reći da se i u povijesti znanosti uočavaju pravilnosti. Prva i najočitija pravilnost je ubrzanje razvoja. Dok je cijela vječnost prošla od izuma kotača do Pitagore i njegovih zakona, danas nas tek pokoja godina (ili dan) dijeli od otkrića do otkrića.

Druga pravilnost leži u činjenici da i znanost ima svoja carstva koja se grade i nakon toga ih ruše nova otkrića i nove paradigme. Temelji znanosti svakog povijesnog razdoblja započeli su kao alternativne teorije. Povijest nas uči da je znanost uvijek u zabludi, alternativa ju uvijek mijenja, a alternativa je i mora biti i sama znanstvena. O tome je već dosta napisao Igor u svojim prethodnim člancima.

Još jedna pravilnost može ubosti u oko pažljivog promatrača. Zamjene paradigmi u znanosti su sve češće i češće, a svaka zamjena ujedinjuje sve više znanstvenih područja. Znanost je sve bliža svojoj utopiji: Jedna teorija koja objašnjava sve! Jedan skup jednadžbi, jedna sveobuhvatna domena, matematički čista, bez konstanti koje se „naštimavaju“!

Dualni svijet

„Postoji samo jedno dobro, a to je znanje, i jedno zlo, a to je neznanje.“ Platon

Svako zlo koje je čovjek napravio, može percipirati i kao dobro. Ako uzmemo krajnosti, primjerice genocid, možemo reći da su oni ljudi koji su ga počinili, smatrali da čine dobro za svoju naciju i u tom trenutku oni su sami sebi „dobri“. Iza takvog „zla“ ne stoji nikakav Sotona, ne stoji nikakvo sjeme ili oličenje zla, već stoji obično neznanje. Niti jedan čovjek ne bi počinio zlo nekom drugom čovjeku kada bi mogao situaciju sagledati sa perspektive ovog drugog i kada bi mogao osjetiti njegove emocije. Kasnije, kada je zlo počinjeno, onda slijedi osveta,

slijede razne negativne emocije koje su izazvane već počinjenim djelima. Tada stvari postaju kompliciranije i onda je najteža i najplemenitija stvar koja se može napraviti – oprostiti. A da se oprostiti potrebno je znanje da onaj koji je počinio zlo počinio ga je iz neznanja. I jednog dana kada to shvati kazniti će ga njegova savjest. Po meni, zato je Isus rekao: „oprosti im, ne znaju što čine“. Zato je Isus oprostio Judi, i ne samo da mu je oprostio, već ga je i žalio jer je znao da će Judi biti teže nego njemu, toliko teško da će se ubiti.

Kada smo kod dualnog svijeta i samoubojstva, osvrnuo bi se na koncept raja i pakla. I taj koncept ne bi baš uzimao zdravo za gotovo, već izrazito metaforički. Ako je svo zlo proizašlo iz neznanja onda trenutak spoznaje i razumjevanja svog vlastitog zla je najgora kazna koja povlači za sobom prirodno pokajanje. Crkva kaže da ako se pokajemo za svoja zla ne idemo u pakao. Smeta me ponekad tako kruta terminologija Crkve. Konkretno me smeta stroga podjela na raj i pakao, na zlo i dobro, na Boga i Sotonu. Ako znaš, nećeš počinuti zlo. Ako ne znaš, ne možeš se pokajati za svoja djela. Zamislimo sada jednog samoubojicu. Mentalno, psihičko i duhovno stanje takvog čovjeka je pravo rasulo i kaos. Ako uzmemo za aksiom pretpostavku da koncept ljudske

duše i/ili mentalnih procesa kao takav prelazi u neko više beztjelesno stanje nakon smrti (drugim riječima: ako vjerujemo u vječni život nakon tjelesne smrti, što mi oduvijek ima logike, pogotovo od kada sam naučio da ništa u ovom svijetu ne nestaje, već da samo mijenja oblik), onda se mentalni kaos samoubojice prenosi u zagrobni život. Ja bi rekao da je pakao u ljudskoj glavi samoubojice ili općenito osobe koja shvati da je činila zlo i ne može sama sebi oprostiti. Osvrnuo bi se na jedan popularan film, „Ja ću budan sanjati“ sa Robin Williamsom u glavnoj ulozi, koji upravo ekranizira i dočarava takav pakao.

Još jedan zaključak filozofa i nobelovca Hermann Hessea iz knjige „Demian“, upotrijebio bi kao dokaz protiv krute podijele svijeta na dobro i zlo. Hermann kaže nešto kao: Ako je Bog sve, ako je on ukupnost postojanja i ako je svemoguć, onda je zlo dio njega i onda bi takvog Boga trebali nazvati drugim imenom, s obzirom na to da se naziv „Bog“ koristi samo za onaj „dobar“ dio sveukupnosti. Ime Boga je Abraxas.

“The bird fights its way out of the egg. The egg is the world. Who would be born first must destroy a world. The bird flies to God. That God’s name is Abraxas” - Hermann Hesse, Demian

Ideja stoji, iako je Abraxas kao pojam korišten mnogo ranije još kod Grka i to nije tema ovog članka.

You can send a postcard from Hell. There is a small town located in the Cayman Islands called “Hell.” They even have a post office.

Zašto toliko objašnjavam da je podjela na dobro i zlo nelogična? Zato što mislim da je ona ključni razlog svog „zla“ na svijetu. Kada ljudi ne bi gledali na druge ljude ili skupine ljudi kao na „zlo“ ne bi im činili zlo. Istinska moć je u razumjevanju i opraštanju.

Osobno se bojim da će sljedeći rat svjetskih razmjera biti rat zapada i Islama. Kada spominjem Islam, mislim na fenomen fanatičnog vjerovanja da je određena skupina ljudi (Islamisti) dobra i da mora voditi rat protiv druge „zle“ skupine ljudi („nevjernika“). Kada spominjem Islam mislim na žene i majke

koje su sretno što se njihov sin raznio u komadiće i poginuo u borbi protiv „nevjernika“. Jesu li te žene zle? Jesu li te majke zle? Nisu. One samo žive u neznanju. A sa druge strane, može li zapadni svijet dozvoliti terorističke samoubilačke napade bez da se brani svim sredstvima? Vjerojatno ne može. To je pat pozicija za koju nemam rješenje, kao što i većina ljudi nema nekih konkretnih prijedloga. Što e odnosi budu više zaoštravali to će zapad sve više gledati na Islam kao na zlo, i onda je rat zagaraniran. Povijest se ponavlja, samo je malo brža u svojim obrtajima i posljedice su malo veće!

Kakva Svijest, kakva evolucija?!?

Kada vidim kako ljudi nanose zlo, a da to ne znaju, kada vidim da ljudi ne mogu oprostiti i ne mogu se poistovjetiti sa drugima, kada vidim lokal patriotizam ispred čovječnosti i cikluse povijesti koji se ponavljaju, a uz to samo malo ubrzavaju, kada vidim netolerantne religije i slijepe fanatične sljedbenike, kada vidim ljudsku glupost i zatupljenost...onda pomislim kako je Bog odavno otišao i kako je Svijest tek pokoja mala oaza u pustinji neznanja. Jedino me tješi činjenica da se Svijet ubrzava, jer ubrzavaju se ciklusi povijesti, rata i mira, ubrzava se komunikacija i znanost, zamlja nam postaje mala i naše glave postaju pakao. Pomislim samo da neka promijena mora uslijediti uskoro, pa makar ona značila kraj ljudske ere i ta promjena me tješi, ma kakva bila. Onda se čovjek uhvati za ono što vjeruje, što god to bilo i kako god to pretakao u riječi, i ako je to ispravno, onda strah nestane. Izađem onda vani i prošetam prirodom uživajući u svakoj zruci sunca i svakom dašku vjetra, u svakom svom koraku i udisaju, zagrlim si kćerku i poljubim curu i odlučim iskoristiti svaku sekundu svog života koji se uvijek odvija Sada, na takav način da si uvijek mogu priuštiti osmijeh na licu i u srcu!

EOČ

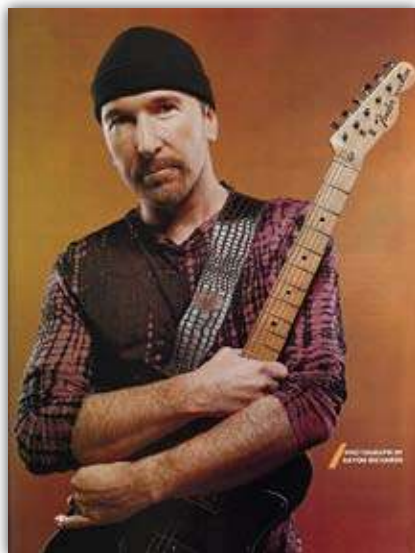
Darko Ilić Šikelj

U2inafew

Naslovnica s najnovijeg izdanja kompilacije najboljih skladbi – U218 Singles (kraj 2006)

Ovi dečki, vjerovali ili ne, na samim počecima (sa svojih 16, 17 godina) nisu niti znali što će svirati niti kako će se zvati. A priču o U2-u je započeo ni manje ni više nego Larry Mullen Jr. (bubnjar) svojim oglasom da traži članove benda u srednjoj školi za svoj bend. Prvi se javio dvije godine stariji Paul Hewson (Bono, vokal) i rekao da zna pjevat i svirat gitaru – right... Na oglas se javio kao jedini basist Adam Clayton i zajedno se s Dave Evansom (The Edge, gitarist) pojavio na prvom okupljanju kod Larryja doma. Na ovom je sastanku bio prisutan i Ivan McCormick koji nije ostao u bendu. Na početku su bili „The Feedback“, potom promijenili u „The Hype“ da bi na kraju sastavljali listu mogućih „zvučnih“ imena i na kraju liste je bio U2 kojeg su na kraju odabrali. Svirku su počeli po Dublinskim pubovima nakon školskih nastupa s izvedbama pjesme „Bye Bye Baby“ Bay City Rollera ili medleyja Beach Boysa, uglavnom,

svašta su svirali i brzo se proslavili, pobjedom na natjecanju od 500 funti gdje su dobili dobru vezu s Paulom McGuinnessom, budućim managerom koji ih vodi kroz se ove godine i prati njihov uspjeh. Prva ploča je imala 3 pjesme i zvala se „U23“, a sadržavala je „Out of Control“, „Boy/Girl“ te „Stories for Boys“. Osamdesete su bile njihove godine, stalno su bili na vrhu top ljestvica i praktički niste mogli ući u kafić gdje nije u nekom trenutku svirala koja pjesma jutuovaca.

Za one koji misle da je zbog tekstova pjesama ova grupa kršćanski rock bend fulali su i moram ih razočarati, ali niti oni koji misle da je riječ samo o „marketingu“ nisu u pravu. Bono, koji je napisao većinu pjesama, u svoje pjesme unosi, jasno, osjećaje ali ne samo svoje osjećaje već i osjećaje onih koji su pretrpjeli neku nepravdu, osjećaje ljudi koji nemaju nikakva prava, ljudi koji žive na rubu ljudskog dostojanstva. Ponekad u žesćim pjesmama pokazuje prkos i ponosni otpor protiv nekih ideologija i svih onih koji žive na grbači potlačenih. Ne, oni nisu „spasitelji dana“, ali kao rock zvijezde definitivno mogu dići glas i potaknuti moćnike da daju koju kunu bolesnima i siromašnima. Dokaz su tome brojni govori koje frontmen Bono upućuje na svojim koncertima ili na velikim humanitarnim

akcijama/koncertima u Africi i ostatku svijeta. Nemojmo zaboraviti da je čovjek došao „proslaviti“ novu godinu u Sarajevo i održao tamo koncert dok je buktao rat...

Svaki album ima više tema koje se prožimaju kroz pjesme i razne ugođaje koje pjesme stvaraju. Ljubavne misli, prosvjedne misli, duhovne i religiozne misli, humanitarne misli i misli o svijetu konzumerizma čiji su dio i oni sami postali (album Pop) pokazuju svestranost i univerzalnost benda. Stil se mijenjao (neminovno) kroz tolike godine ali je zadržao karakterističan sound koji, kaže Edge, omogućava onaj strastveni osjećaj kada zatrza visoki E.

Što dokazuju (stari) dečki iz U2? Pa, recimo samo činjenicu da su osvojili mnoge nagrade i vladali svim mogućim ljestvicama (ako ne računamo turbofolk supertrash ljestvice) i to kao rock band, a opet, nisu imali kao glavnu temu, onu vodeću u svijetu rock superzvijezda, odnosno sex, drugs and rock'n'roll! Jep. I nije bilo glorificiranja vruga ili štatijaznam... Ljudi su pokazali da rock ne mora nužno sadržavati te elemente. Mislim, koji je rocker (ne računavši Boba Dylana) bio kul s papom?? Mislim, Bono iz rock grupe U2 daje papi svoje crne velike fly cvike, a zauzvrat dobiva krunicu! To se ne događa svaki dan. A i bolje, nešto bi bilo jako sumnjivo onda u katoličkim redovima da se ovakvi susreti događaju s dvije tolike „daleke“ strane.

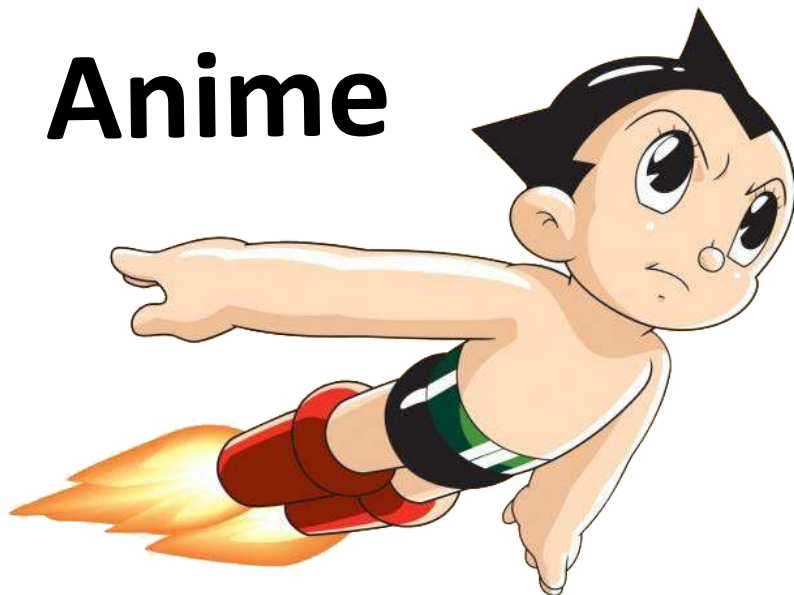

Glava boli... Previše nastupa, moram prestat više, nisam ja ko oni klinici iz Green Daya.

Uglavnom, ne moraš biti vjernik, ne moraš biti nevjernik, ne moraš biti ništa što nisi, budi samo toliko čovjek da činiš svijet i drugima (a ne samo sebi) boljim za život. To je glavna misao koja mi pada na pamet kada čujem „One“, ili „Beautiful day“ ili pak sa zadnjeg studijskog albuma pjesme „Love and peace or else“, „Sometimes you can't make it on your own“ i „Yahweh“. Definitivne preporuke za slušanje (od svih U2ovih izdanja): „The Best of 1980-1990“, „The Best of 1990-2000“, „How to dismantle an atomic bomb“ i „The Joshua Tree“. Hoćete još informacija? U2FAQs.com ima dosta toga, a i dovoljno upisati U2 Google. Puno, puno stranica za sve fan appetite.

Anime

Anima je stil crtane animacije porjeklom iz Japana, iako je definira riječ crtano ne smijemo je mješati sa standardnim američkim crtanim za djecu. Većina anima nastaje po mangama (japanski stripovi). Doslovan prijevod japanske riječi manga znači pokretna slika, a autor tog pojma je japanski slikar Hokusai. Najčešće se baš po mangama, onim uspješnim, rade anime. Mange izazivaju ovisnost, jednostavno kada počneš čitati ne možeš stati. Jedini je problem što moraš čekati tjedan dana da izađe novi nastavak.

Ima jako puno i manga i anima. Izdvojiti ću samo par nekih za koje ja smatram da su dobre.

Među najnovijima je ujedno i jedna od najboljih anima **Death Note**. Počinje tako da jednog dana jedan pametni no mrzovoljni student pronađe bilježnicu s naslovom Death Note i čitajući uputu o korištenju saznaje da može ubiti svakog koga upiše imenom i prezimenom i to u roku od 40 sekundi. Naslovni lik Light nakon prvih ubojstava ima klasnične simptome kajanja ali se vrlo brzo uživi u ulozu igranja boga i odluči očistiti svijet od kriminalaca.

Nakon velikog broja neobjašnjivih smrti u priču se uključuje i legendarni detektiv L. Tako počinje njihovo nadmudrivanje. Za razliku od većine standardnih anima ova anima ide vjerno po mangama kojih ima 12 volumena. Sam anime donosi još mračniju atmosferu nego manga pravilnim izborom boja i glazbe. Ugođaj film noira sa kišom natopljenim neonskim ulicama izmjenjuje se sa James Bondovski konspirativnim likovima koji se javljaju preko laptopa sa digitaliziranim glasom. Sve to pokazuje da je Death Note pravi izbor za ljubitelje krimića i detektivskih filmova. **Naruto** – Jedan od najpopularnijih serijala ikada. Glavni lik je Naruto Uzumaki - hiperaktivni mladi ninja koji samo želi priznanje od drugih i postati Hokage tj. najjači ninja u mjestu.

Godchild - Naoružan nevjerojatnim darom za rješavanje zločina, usamljeni i pomalo izgubljeni mladi aristokrat Earl Cain Hargreaves istražuje misteriozne okolnosti smrti svoga oca. Uz pomoć Riffa, svog vjernog pomoćnika, Cain pronalazi snage za život, a aristokratsko okruženje predstavlja idealnu podlogu za vrtlog zavjera, izdaja, spletki, pa čak i smrti...

Princeza Mononoke – iliti na japanskom Mononoke Hime

Jeste li znali?

Onaj mali gore je Astroboy lik iz prvog Anime crtića, barem tako Wikičudo kaže (op.ur.)

je animirani film fantastike i 1997.g. kojeg je režirao Hajao Miyazaki. Radnja se odigrava u srednjovjekovnom Japanu kada se princ umirućeg plemena našao usred konflikta između šumskih bogova i stanovnika jednog grada koji krče šumu. "Princeza Mononoke" je postala najkomercijalniji film u Japanu. "Princeza Mononoke" je postala prvi film studija Ghibli koji je zbog nasilja bio zabranjen gledateljima mlađim od 12 godina. "Princezu Mononoke" ne mogu vam dočarati riječima. Morate ju pogledati osobno i nećete požaliti".

FLCL - Animirana humoristična SF serija od samo 6 epizoda. Dječak Naota je pomalo depresivan otkada je njegov brat otišao u SAD. Jednog dana, dok je bio u društvu djevojčice Mamimi, je na Vespi stigla vanzemaljska žena Haruko koja ga je udarila bez ikakvog razloga gitarom po glavi.

Naota je zadobio ogromnu kvrgu koja će se kasnije ispostaviti kao neka vrsta portala kroz prostor koji omogućuje da se objekti iz dalekog svemira mogu izvući iz njegove glave. Haruko se pak zaposlila kod njegove kuće kao sobarica. Te večeri Naotina kvrga je narasla i iz nje je izašao ogromni robot koji se upleo u bitku sa mehaničkom rukom. To je sve u planu Haruko koja se bori protiv tajne organizacije Medical Mechanica kako bi spasila svijet, te ju stoga motre pukovnik Amarao i njegov pomoćnik, poručnik Kitsurubami. Iako se roboti i dalje počinju pojavljivati iz njegove glave, Naota se s vremenom sprijatelji s Haruko... **Hellsing** - animirana horor serija čija se radnja oko tajne organizacije koja se bori protiv vampira i drugih čudovišta, kao i u filmu samo s puno boljim

fajtovima i dosta strašniji. Seras Victoria je mlada, plavokosa policajka i članica posebne jedinice D11, koja jedne noći u jednoj akciji biva svjedokom napada vampira na njenu patrolu. Kao jedina preživjela, Seras biva u crkvi uzeta kao taokinja od vampira dok se nije pojavio Alucard (naopako čitaj Dracula), dobar vampir, koji radi za ljude. S obzirom na to da bi ju vampir ionako ubio, Alucard upita Seras bi li htjela umrijeti ili živjeti, na što ona odgovori da bi htjela živjeti. Na to je Alucard upućao i uništio vampira kroz prsni koš od Seras. Ona je pala na pod, ali ju je Alucard ugrizao i pretvorio u vampira te uključio u svoju

organizaciju, Hellsing, koju predvodi gospođa Integra Hellsing. S vremenom se otkriva da novi vampiri nisu pravi vampiri, nego tzv. "freaks", zombiji stvoreni umjetno od kompjuterskih čipova.

InuYasha – fantastična manga i anime od 167 epizoda nije dosadna niti jednu minutu. Radnja počinje u modernom Tokiju gdje djevojka Kagome upadne u bunar i propadne kroz vremenski portal i stigne u Japan u srednji vijek. Tamo se pod čudnim okolnostima sprijatelji s poludemonom Inuyashom koji traži dragulj „četiri duše“ koji ima moć da ga pretvori u pravoga demona. Taj isti dragulj traži i Naraku (zločesti tip), te tako počinje zaplet cijele serije.

Read or Die – humoristična akcijska fantastična serija, snimljena po mangi. Ima samo 3 epizode ali se upravo snima 26 novih nastavaka po mangama.

Radnja govori o curi Yomiko koja je opsjednuta knjigama na koji troši sav svoj novac, no ona je ustvari agentica tajne organizacije koji konstantno spašavaju svijet od ljudi sa razvijenim drugačijim sposobnostima nešto kao Smallville i frikovi koje je promjenio Kryptonite. Ona također ima sposobnost da kontrolira papir odnosno molekule papira, te da ih oblikuje po želji.

Samurai Champloo – akcijsko povijesna pustolovna serija ima 26 epizoda. Radnja se odvija u 19 st. tzv. edo era.

Mugen je iznimno vješti mačevaoc kojeg još nitko nije pobijedio, ali koji je istodobno i nezaposlen pa često luta zemljom gladan i u potrazi za kakvimposlom. U jednom restoranu primjeti par grubijana samuraja koji napastuju goste te ponudi konobarici Fuu

da ih se riješi ako mu zauzvrat ona da par kolača od riže, na što ona na kraju pristane. Mugen pobijedi samuraje, ali slučajno zamijeni i Jina, također nezaposlenog mačevaoca, za jednog od njihovih članova pa s njim započne borbu. Ipak, obojica bivaju uhićeni i osuđeni na smrt. Upravo kada trebaju biti smaknuti, Fuu uz pomoć vatrometa skrene pozornost ljudi te pomogne osloboditi Jina i Mugena. Oni joj obećaju pomoći ostvariti njen san – pronaći „samuraja koji miriši na suncokrete“.

Noir – akcijska avantura sa puno misterije ima 26 epizoda. Noir je mitologijska priča o dvije dijeve koje su vladale smrti.

Mirelle je profesionalni ubojica koja se odrekla svoje povijesti. Kirika je djevojka koja je izgubila pamćenje ali jedino što zna da je ubojica "Noir" poznat kao jedan od najstrašnijih ubojica na svijetu. Udružile su se da pokušaju vratiti Kirikina sjećanja. Mirelle je saznala da je Nooirin identitet lažan, a to joj je i Noir potvrdi objašnjavajući

da se probudila u bolnici bez sjećanja sa studentskom iskaznicom i pištoljem. Zbog nepoznatog razloga Kiriku progoni organizacija. Doznaju da se ta grupa zove Soldats, ali ime je samo vrh ledenog brijega. Na samome početku serija je malo usporena, ali uzima puni zamah kada se pojavljuje Chloe koja tvrdi da je ona prava Noir.

Noir je djelo

Tsukimura Ryouei, koji je radio skupa sa Hayashi Hiroki na El hazardu. serija podsjeća na Nikitu i Profesionalca, najveće pitanje serije je u tome što ne znamo da li će Mirelle ubiti Noir ili zne, zato jer zna njen pravi identitet.

GANTZ - Sigurno nitko nakon smrti ne očekuje da će se naći u čudnoj sobi sa nepoznatim ljudima i ogromnom kuglom. Još manje očekuje da će mu se ta kugla obratiti i poslati ga u lov na vanzemaljce. Brz i dinamičan, GANTZ je vrtlog nasilja. Likovi dolaze i odlaze, misije su sve neobičnije te si ne možete pomoći nego tražiti još, još...

Anime koje se ne smiju propustiti gledati: Kenshin, Naruto, Akira, Angel Sanctuary, Battle Angel, Berserk, Bleach, Death Note, DNAngel, Ergo Proxy, Escaflowne, Final Fantasy, Full Metal Alchemist, Full Metal Panic, Ghost in the shell, GTO, Trinity Blood, Trigun, Wolf's Rain, Inuyasha, Tenjou Tenge, Scryed...

u don't know HIP-HOP

Hip-hop kao pokret/kultura i rap kao njegova subkultura bacanja rime preko glazbene podloge je smatran "crnom glazbom" jer je još davnih 1970ih u Južnom Bronxu (South Bronx), zloglasnom (većinom crnačkom) predgrađu New Yorka, DJ Kool Herc "stvorio" je hip-hop tj. napravio je break-beat iz kojeg su kasnije niknuli prvi instrumentali na koje su pioniri rap glazbe bacali svoje prve rime. Kako je vrijeme prolazilo hip-hop se sve više komercijalizirao i na kraju postao brand s milijarderskim prihodima. Kurve, droga, bling-bling i oružje su nažalost postali zaštitni znakovi današnjeg hip-hopa. Kasnih 1980ih pojavio se gangsta rap koji je zaslužan za ovakav trend i komercijalizaciju današnjeg hip-hop vremena.

Krenulo je od pozitivne i pozivanja na ples sa funky zvukovima i rimama, pa je sve otišlo u sasvim drugom smjeru. Na sreću, komercijala nije sve što postoji pa ćemo to preskočiti i krenut s pravim stvarima. Naravno velika je razlika između mainstreama (komercijalu) i undergrounda. Idemo malo u underground...

Jedan od predstavnika trenutne underground (američke) hip-hop scene je El-P. Dakle, El-P. Možda ste čuli za njega, vjerojatno niste, ali bi trebali.

Evo što on na svom siteu ukratko kaže o sebi:

I was born in Manhattan. dad left us and we moved to brooklyn. school didnt work. music did. co flow dropped... co flow stopped. rawkus stopped...def jux started. fantastic damage was my first solo album. it was noisy. i'll sleep when you're dead is my next album. on it i will A: talk shit B: talk truth C: dis-

cust people D: all of the above.

Ovoj iskrenoj, ali sažetoj biografiji dodat ću još malo detalja, idemo redom: Underground hip-hop scena blista i trenutno je po svemu (osim po prodaji i popularnosti naravno :) bolja od mainstreama. Jedan od boljih u njoj je upravo El-Producto iliti El-P (pravim imenom Jaime Meline) koji je underground producent, MC i osnivač i CEO Definitive Jux diskografske kuće, te je do nastanka Def Jux-a nastupao ko član grupe Company Flow dok je još bio u Rawkus Records diskografskoj kući s kojom je raskinuo ugovor 2000. godine. I s kojom nije u baš dobrim odnosima što se i vidi kroz njegove tekstove ("signed to Rawkus?/I'd rather be mouth fucked by Nazis unconscious/").

Uglavnom, bitno je da je upravo završio rad na svom dugo očekivanom drugom albumu pod naslovom "I'll Sleep When You're Dead".

Njegov prvi album – "Fantastic Damage", kojeg je također sam producirao, jedan je od prepoznatljivih znakova Definitive Jux diskografije. Kritički vrlo prihvaćen i u underground sceni respektiran, album nije zabilježio nikakvu mega prodaju niti je došao do zlata ili platine, ali to mu niti nije bio cilj.

Naravno nakon svega toga, s pravom se očekivao još jedan klasik iz Def Jux tvornice.

Iako album još službeno nije vani i datum izlaska za Europu je 20. ožujka 2007., na sreću postoji internet i promo verzija albuma do koje se (legalnim ili manje legalnim putem) može doći.

"I'll Sleep When You're Dead" započinje ovako:

"Do you think that if you were falling in space, that you would slow down after a while or go faster and faster? Faster and faster. For a long time you wouldn't feel anything, then you'd burst into fire forever"

Dok nježni ženski glas ovo izgovara u pozadini se polako pojačava glazba i kreće prva stvar na albumu - Tasmanian Pain Coaster.

Posebnost ove stvari je da ju je sam El-P stavio na net prije cca mjesec dana i dao fanovima neki preview novog albuma. Stvar je onda bila nedovršena, još u polu-mixu i produkcijski nesređena, ali je i onda bila bomba. Kompletna verzija je jedna vrsta savršenstva.

Neću opisivat svaku stvar na albumu jer su podjednako dobre, a svaka je na svoj način posebna. Dovoljno je pogledat track listu i gostovanja. Od Mars Volta, preko Aesop Rocka i Cagea, pa sve do Cat Powera, pokazuje da je album ne samo za ljude koji vole hip-hop, nego će se svidjet ekipi koja voli malo žešći zvuk. Kad se sve to iskombinira, dobijemo žestok zvuk uz duboke i inteligentne rime bez kurvi, pištolja i svega sličnog...

Preporuka svima.

1. Tasmanian Pain Coaster featuring The Mars Volta
2. Smithereens (Stop Cryin)
3. Up All Night
4. EMG
5. Drive
6. Dear Sirs
7. Run the Numbers featuring Aesop Rock
8. Habeas Corpses (Draconian Love) featuring Cage
9. The Overly Dramatic Truth
10. Flyentology featuring Trent Reznor
11. No Kings
12. League of Extraordinary Nobodies
13. Poenville Kids No Wins/Reprise (This Must Be Our Time) featuring Cat Power

Boris Šalamon

EOČ

Колумна великог клеветника

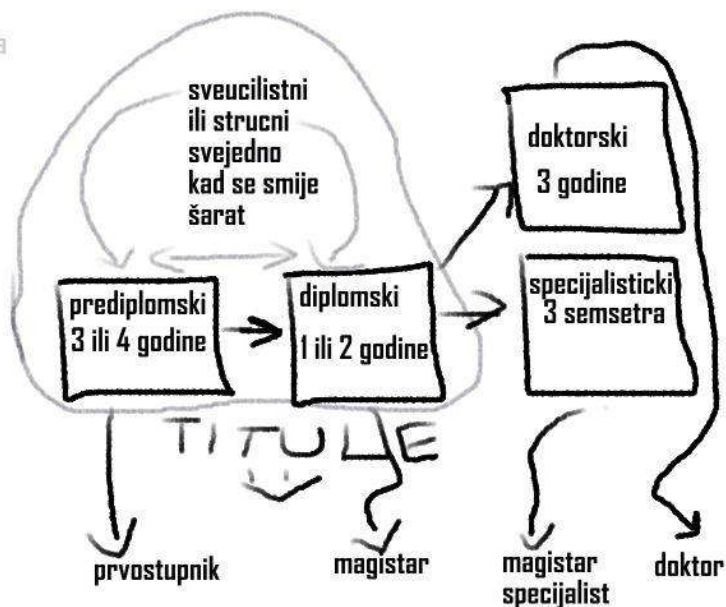

Visoka, viša, najviša

Vjerojatno ste mnogi čuli dosta toga vezano uz bolonjski proces no evo sve to nekako sažeto i kao podloga za prepiranje sa fakultetskim glavešinama. Prvo da malo izdefiniramo kako ide od početka za one koji kreću po bolonjskom procesu. Dakle ljudi koji kreću ispočetka trebali bi pogledati sljedeći dijagram koji je autobjasniv sam po sebi. Pa pogledajmo konstelaciju¹ kvadratića:

E sad to i nije neki problem za ljude koji tek ulaze u sustav, a što je sa onima koji su već u sustavu. O tome treba razgovarat što je bit ovog teksta je da potakne na raspravu o tom problemu. Evo prvi primjer ljudi koji završe PITUP mogu se prebacit na treću godinu bolonje ako polože razliku od osam ispita i dobit će titulu prvostupnik. E sad tu ništa ne bi bilo čudno što je zadnji prijedlog vlade

bolonja

bio da se svima koji će završiti ili su završili dvogodišnju ili trogodišnju višu školu, priznati kao dodiplomski studij i dodijelit titula prvostupnik Naravno postoji i protivljenja tomu koja najviše dolazi od strane dekana veleučilišta. Kojima je glavna zamjerka da kako mogu izjednačit dvogodišnji studij sa trogodišnjim. Ne znam za ostale, ali PITUP ima 12 do 13 kolegija godišnje dok 90% trogodišnjih studija ima oko 8-9 kolegija.

Ono što nam to govori je da su ti dekani koji se danas bune prenapuhali svoje studije nebili više para izmuzli na dodatnoj godini. Da li će ovaj prijedlog proći, ja vjerujem da hoće jer time vlada automatski povećava broj visokoobrazovanih

za 150.000 i time kad *jose manuel barosso – žoze²* posjeti našeg Ivu ovaj mu može pokazat kako smo mi visoko obrazovan narod. Problem je u tome što već postoji plan za prijelaz na bolonju sa PITUPA koji sam objasnio maloprije. E sad se čovjek pita da li čekat da mu se birokratskim putem riješi titula ili da ide recimo pologat razliku koja se sastoji od svima omiljenih matematika, struktura, programiranja i što ti ja znam čega već ne. Da bi se taj problem riješio očekujem da će o ovome fakultetski vladari očitovat. Na raspravi koji se sastojao od vladinih predstavnika i dekana raznih veleučilišta i fakulteta se je govorilo i o jednom kompromisu, a to je da bilo polaganje nekih diferencijalnih ispita prije priznavanja titule u prvostupnika. No uvjet koji se je spominjao je bio da moraju biti besplatni. Što se opet ne podudara sa planom koji je trenutno izvršava na našem fakultetu. Koliko je taj prijedlog moguć moram zaključiti da je teško reći, jer tko će natjerati sve ljude sa višom školom koji su većinom zaposleni ili nisu vidjeli knjige 20 godina da sad idu pologat diferencijalne ispite. Eto molio bih da se fakultetski poglavari izjasne oko toga da ne poslije bilo nismo znali, pa slijede slične isprike kao ova „uhvaćeni smo

u slijedu događaja koji su se prebrzo odvijali da bi bili u stanju pravodobno reagirati³. A što se tiče IS-a samo za usput spomenuti na Ekonomskom fakultetu svi se mogu bezuvjetno upisati 3. i 4. godinu, dok kod nas moraju se prebacit na 2. godinu

bolonje ili PITUP oni koji nemaju uvijete za 3. ili 4.. Eto toliko o ovome ovo je mali uvod u raspravi koja će vjerojatno zbog promjene sadašnjeg stanja morati će doći do izražaja.

EPP
(Evo Političke Propagande)

::EOČ

Mario Paparić

¹Konstelacija, znači raspored zvijezda na nebu ili igrača na nogometnom terenu.

²Predsjednik Europske komisije

³Zadržavam sva prava na ovu ispriku tko god je misli koristiti mora se sam mnom konzultirati glede naknada za autorska prava.

ASISTENT U SUKOBU INTERESA

~u novoj epizodi pustolovno-dokumentarnog serijala - Ku'iš ono buraz brijem da sam kul e!~

Innovation Accelerator - Reading - London, siječanj 2007.

FOI-evska Imagine Cup bagra, nakon Indije uputila se u nešto civiliziraniju zemlju (barem smo se tome nadali).

Nagrada na svjetskom finalu Imagine Cup-a u Indiji bila je dvotjedni boravak u Microsoftovom tehnološko – inovacijskom centru u Readingu na Innovation Accelerator programu. Program Microsofta u suradnji sa British Telecomom, zamišljen kao ubrzavanje komercijalne primjene za šest studentskih projekata koji prema mišljenju stručnog žirija imaju najviše izgleda za tržišni uspjeh. Slijedi mali opis kako nam je bilo.

Na Heathrow-u nas je dočekao taksist i odveo nas direktno pred hotel u Readingu, pitoresni gradić na pola sata vožnje od Londona. Hotel sa četiri zvjezdice, u centru grada, soba prva liga, velika, ima sef, Internet TV, kadu i tušabinu odvojeno, veliki krevet – ma sve super. Idući dan okupili su se svi timovi (Brazil, Kina, Njemačka, Norveška, Italija i mi) i krenusmo prema Microsoft kampusu. Kampus se nalazi u tehnološkom parku – Thames Valley Park (TVP), koji se uvelike razlikuje od hrvatskih tehnoloških parkova, bar onih koje sam ja vidio – a to su varaždinski i zagrebački. Lijepo uređeni kompleks poslovnih zgrada sa jezercem u sredini i prometnim znakovim koji vozačima ukazuju da pazite kako voze jer guske prelaze cestu! TVP se nalazi na istočnoj strani Readinga i dom je za neke od najvećih globalnih igrača, što informatičkih (Microsoft, Oracle, SGI...), što drugih (Xansa, BG Group...). I tako nas je, za nas posebno naručeni bus, doveo pred Microsoftovu

zgradu u TVP-u te smo krenuli na uvodno predavanje i potom u razgledavanje kampusa. Četiri ogromne zgrade, veliki restoran, nekoliko kafića, chill out zone i naravno prostorije za rad. Radna atmosfera

osjeća se na svakom koraku. Prvi dan nismo nešto posebno radili već smo se družili sa drugim timovima, upoznali s prostorijama u kojima ćemo raditi i tako...

Dva tjedna boravka u UK bilisu poprilično predefiniрани i popunjeni sadržajima. Red šljakanja, red edukativnih programa, red zabave i tako cijelo vrijeme. Radili smo puno – po cijele dane. Radili smo na tehničkom usavršavanju projekta te na izradi poslovnog plana. Cijelo vrijeme na raspolaganju su nam bili stručnjaci iz British Telecoma i Microsofta. Bili su tu stručnjaci za tehnički dio, ali i dvojica legendarnih tipova koje smo zvali MBA Guys – tipovi koji imaju MBA titulu i znaju znanje o biznisu te su nam

pomagali u izradi poslovnog plana. Naravno, uvjeti za rad ondje su prva liga. Treba li ti komad hardvera, softvera ili pak pristup na radnu stanicu izvana – uopće nije problem. Jednostavno, dat će ti sve što ti treba, samo da radiš. Od edukativnih programa, imali smo predavanja o novim tehnologijama BT-a i Microsofta, o poslovanju, o traženju investitora, o prezentacijskim vještinama, ma svačega je bilo... I sve redom neki od glavnih faca u svjetskoj IT industriji!

Look Right!

Osim što smo puno radili, puno smo se i zabavljali. Naravno. Uvijek smo mogli otići iz radne sobe u susjednu "Chill out" prostoriju i propucavat se malo na Xboxu 360. Čak je i jedna cijela večer bila zamišljena kao Xbox night. Al obzirom da smo mi pravi geekovi, nismo baš bili nabrijani na to. Jedan dan imali smo organiziran odlazak na karting.

E to je zabava! Indoor karting u velikoj dvorani s velikom stazom (ima čak i most!), a autiči su fakat brzi. Morali smo potpisat da se vozimo na vlastitu odgovornost, dobili smo zaštitna odjela i kacige, a nakon polusatnog monologa o načinu, pravilima vožnje i sigurnosti uslijedila je trosatna prvoklasna zabava uz roštilj. Jedan cijeli dan imali smo rezerviran za razgledavanje Londona. Microsoftovci su nam dali kartu za vlak do Londona i cijelodnevnu vožnju podzemnom željeznicom te dva vaučera za hranu u restoranima. I tako smo cijeli dan proveli obilazeći znamenitosti. Par puta me skoro zgazio auto jer sam prelazeći cestu iz navike gledao prvo lijevo pa desno. A dok pogledaš lijevo, već kreneš i pogazi te auto jer oni voze lijevom stranom. Na pješačkim prijelazima, na podu piše "Look right". Pretpostavljam da je to zbog tupavih turista kao što sam ja.

Jedan dan imali smo izlet u Cambridge. Ondje smo imali organiziranu radionicu o poduzetništvu, a i pokazivali smo projekt tamo nekim ljudima.

Kak da školjku operem? Kak da ruke operem? Ha? Blažena Indija!

Najveća iznenađenja dogodila su se, kako to obično biva, na WC-u. Veoma smo brzo, naime, uvidjeli da u hotelskoj sobi nemamo četku za oprat WC školjku! Jadna sobarica... U većini birceva u Engleskoj – nakon posjeta WC-u naletite na pizdariju u vidu dvije odvojene pipe. Jedna s vrućom i jedna s hladnom vodom. I šta sad, da začepim lavabo (iliti umivaonik) i smješam vodu ili da se šaltam s jedne na drugu?! Nakon dugotrajnog traganja za odgovorom na ovo pitanje, saznasmo da se on krije u engleskom poštivanju tradicije. Nekad su začepili lavabo, napunili ga vodom pa onda prali ruke, tako da nisu imali potrebu za pipom – mješalicom. Ajde dobro...

Eto, sve u svemu bilo nam je lijepo, nismo vidjeli kraljicu, al ko ju šljivi...

EOČ

Marko Velić

NAJGORA i potpuno besmislena anketa provedena na nekim (ludim – pošto su pristali ispuniti ju) studentima!!

1. Najgore mjesto za izlazak!

- a) Rohha (6)
- b) Macuba (4)
- c) Rock Art (12)
- d) Mabis (4)
- e) Galliano (9) (sadašnji Guardian)
- f) Lavra (8)
- g) VS (17)
- h) Mea Culpa (Carpe Diem) (4)
- i) Green Pub (11)
- j) Sax (8)
- k) Blue Moon (3)
- l) Majestic Club (3)
- m) Vlastita soba/stan (23)
- n) Nadopune:
  - Ma sve su dobre (2)
  - Corum (1)
  - Aqua (1)
  - Varaždin (2)
  - Ne znam (1)

2. Najgora hrana u Parku/Raju!

- a) Juha (6)
- b) Bečki odrezak (0)
- c) Zagrebački odrezak (0)
- d) Pariški odrezak (2)
- e) Lignje (15)
- f) Sarma (17)
- g) Pire (14)
- h) Čufte (13)
- i) Đuveđ (8)
- j) Pizza (11)
- k) Sendvič (2)
- l) Kolači (5)
- m) Hrana za vegetarijance (13)
- n) Nadopune:
  - Sve je dobro kada si gladan (2)
  - Sve (2)
  - Puding vanilija (1)
  - Pohani mesni narezak (1)
  - Naravni (1)
  - Juha od brašna (1)

Suši (1) (ne znam kaj si ti to jeo, ali suši sigurno nije bio!)

3. Najgori profesor/ica!

U nedostatku dovoljnog broja ljudi koji su skupili hrabrosti odgovoriti na ovo pitanje, nismo u mogućnosti dati odgovor na ovo pitanje ;-P
(upišite na vlastitu odgovornost :-D)

4. Najgora klupica u Varaždinu!

- a) Ispred faksa (7)
- b) Kod parka (8)
- c) Kod fontane (6)
- d) Kod Grgura (11)
- e) Na Starom gradu (22)
- f) Ispred doma (novi/stari svejedno) (18)
- g) Nadopune:
  - Ne znam (8)
  - Klupa? (1)
  - Sve su dobre (3)
  - Na groblju (1)
  - Soho (1)

5. Najgori cooleri (najbučnija dvorana) na faksu!

- a) D4 (16)
- b) D5 (10)
- c) D12 (26)
- d) D13 (11)
- e) D15 (8)
- f) Nadopune:
  - Sve (2)
  - Nema je (1)
  - Ne slušam zujanja (1)
  - Baš promatram, kao da nemam pametnijeg posla (1)
  - Glupost (1)
  - Ona u vlasništvu STAK-a (1) (na žalost nemamo ju, ali ćemo je odmah proglasiti najgorom, ako bi to značilo da ćemo ju dobiti)
  - D1 (4)
  - D9 (3)
  - Ne znam (2)

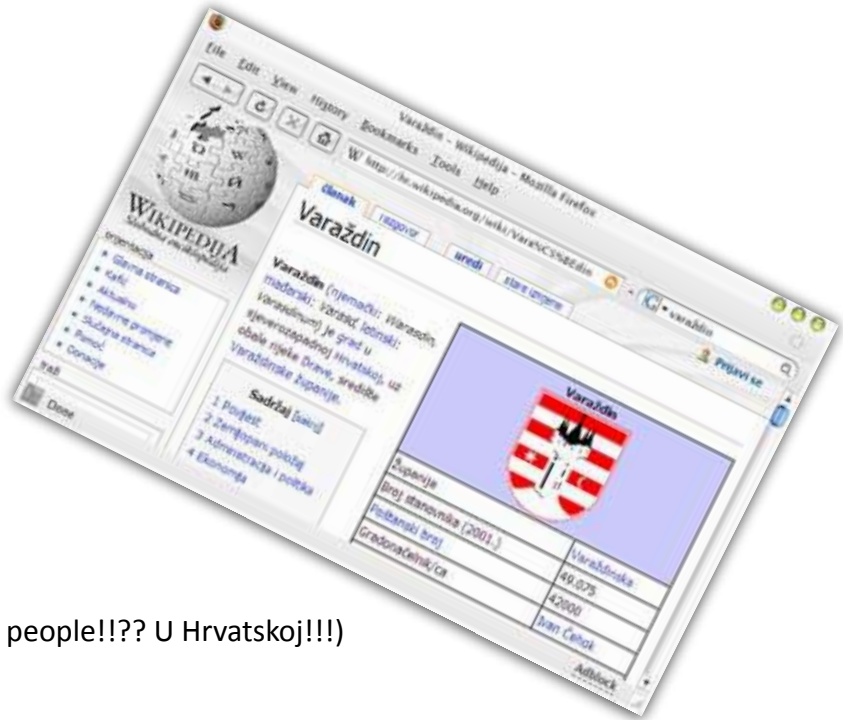
6. Najgori dan u tjednu!

- a) Ponedjeljak (29)
- b) Utorak (8)
- c) Srijeda (22)
- d) Četvrtak (6)
- e) Petak (8)
- f) Subota (0) (čuda li! ~' :- ( )
- g) Nedjelja (9)

7. Najgori grad u Hrvatskoj!

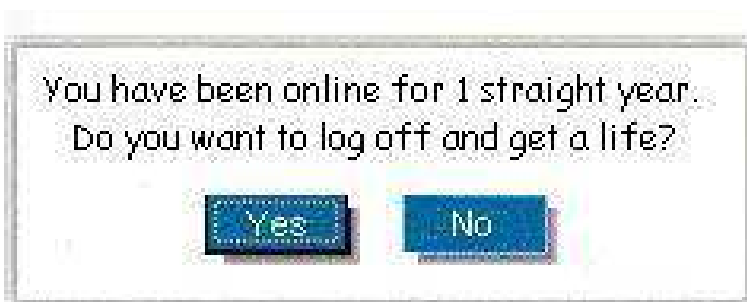
- a) Varaždin (13)
- b) Zagreb (22)
- c) Osijek (3)
- d) Rijeka (8)
- e) Split (14)
- f) Zadar (3)
- g) Čakovec (9)
- h) Varaždin (11)
- i) Nadopune :
  - Čazma (1)
  - Bjelovar (3)
  - Velika Gorica (1)
  - Vir (1)
  - Sisak (1)
  - Pula (1)
  - Ljubljana (1) (hello people!?!? U Hrvatskoj!!!)
  - Varaždin (1)
  - Nema takvog (3)
  - Ne zamaram se glupostima (2)
  - (Varaždin ukupno 24 glasa – We have a winner!!!)

8. Najgore novine, časopis, list!

- a) Jutarnji list (7)
- b) Večernji list (8)
- c) Metro (18)
- d) 24 sata (42)
- e) BUG (4)
- f) PC Chip (7)
- g) VID I (2)
- h) Enter (8)
- i) Mreža (2)
- j) Studentski list (a nije valjda :-P) (5)
- k) Nadopune:
  - Cosmopolitan (1)
  - OK! (2)
  - Sportske rulz (2) (??)
  - Arena (2)
  - Hrv. slovo (1)
  - Informiram se na Netu (1)

9. Najgora prostorija na faksu!

- a) Garderoba (19)
- b) Rupa (8)
- c) Knjižnica (1)
- d) Dvorana broj: 11 (4)
  - 1 (2)
  - 15 (1)
  - 9 (5)
  - 8 (1)
  - 6 (1)
- e) Kabinet broj (0)
- f) Referada (24)
- g) Dekanat (5)
- h) WC (6)
- i) CIP (0)
- j) Skriptarnica (3)
- k) Nadopune:
  - Zgrada (1)
  - Fax (1)
  - Briga me (1)
  - Nisu loše (4)

10. Najgori (moš si misliti!!) broj studentskog lista!

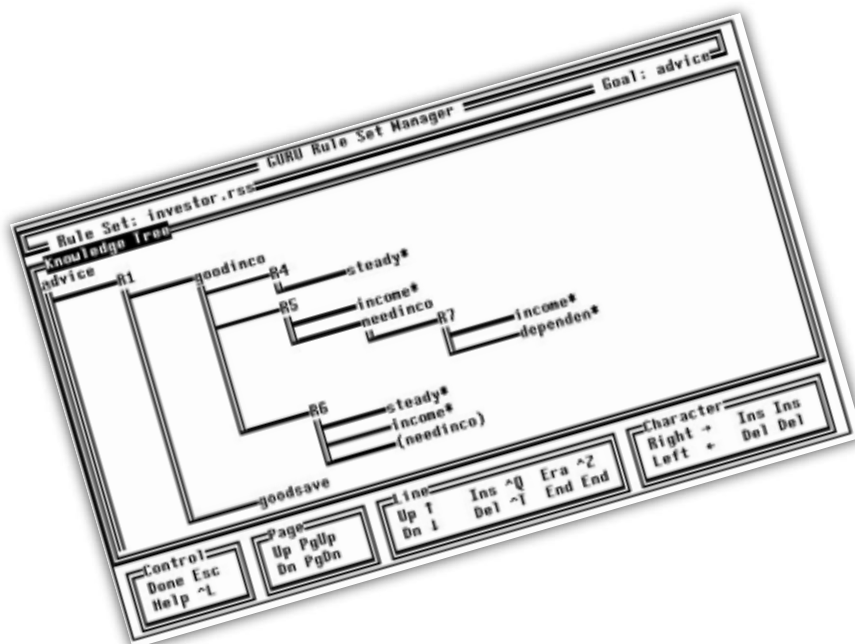
- a) Prvi (24)
- b) Drugi (13)
- c) Treći (8)
- d) Četvrti (6)
- e) Peti (ej, nema ga još!!) (26) (hm, fascinantan rad mozga naših studenata?!)
- f) Ne znam (1)
Niti jedan (1)
Preteško pitanje (1)

11. Najgora stvar za raditi na faksu!

- a) Biti na predavanju (15)
- b) Praviti se da slušaš predavanje (30)
- c) Spavati na predavanju (4)
- d) Učiti (7)
- e) Besciljno lutati faksom (16)
- f) Surfati (3)
- g) Čekati ispit (42)
- h) Stajati ispred faksa (5)
- i) Opijati se (5)
- j) Konzultacije kod Bubaša (čemu?) (1)
Gnjaviti profesore posjetima (1)

12. Najgori software/programski jezik s kojim se radi na faksu!

- a) Guru (88)
- b) Aris (4)
- c) Expertrule (1)
- d) Visual studio (1)
- e) Visual basic (3)
- f) Query Analyzer (MS SQL) (3)
- g) PostgreSQL (2)
- h) MySQL (1)
- i) C/C++ (6)
- j) Nadopune:
Guru (3)

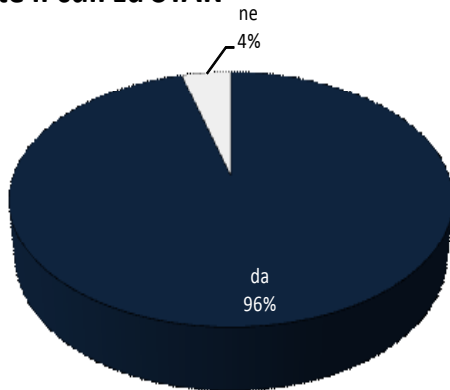
13. Najgora anketa!

- a) Ova (39)
- b) Ona iz prošlog broja (5)
- c) Neka treća (48)
- d) Nadopune:
Bubaševa (2)
Svejedno, ne volim ankete (1)
Ona koja slijedi nakon ove (1)

Veliki STAK ispit znanja! :)

Da, totalno smo pokvareni pa smo vam dali veliki ispit kako bi vidjeli kakvo je vaše znanje o STAK-u, kakve sve zablude imate te naravno najvažnije kakvo je vaše mišljenje o nama (hm, nije loše, ali uvijek može bolje!)

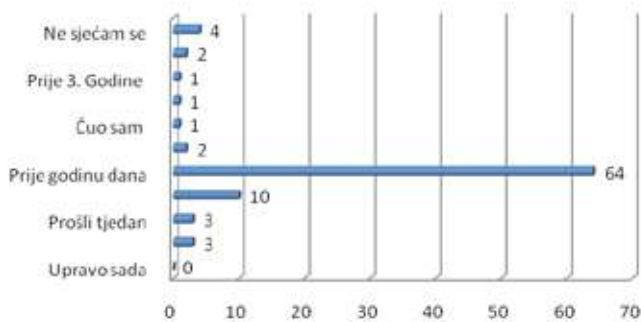
1. Jeste li čuli za STAK

2. Ako ste čuli, gdje i kako ste čuli?

3. Kada ste prvi put čuli za STAK?

4. Što znači STAK?

5. Što mislite o STAK-u?

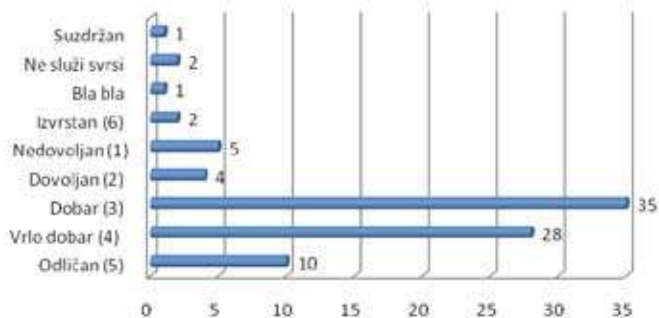
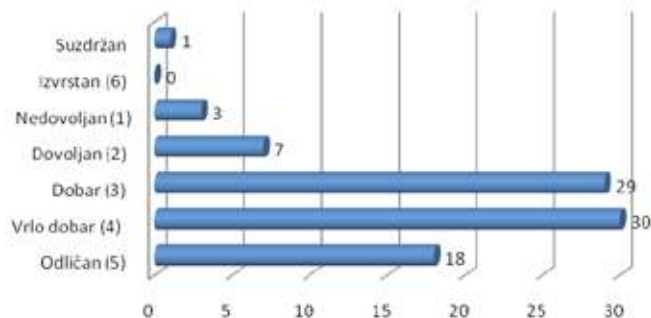
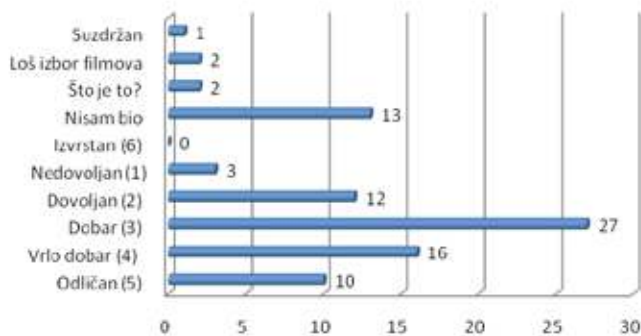
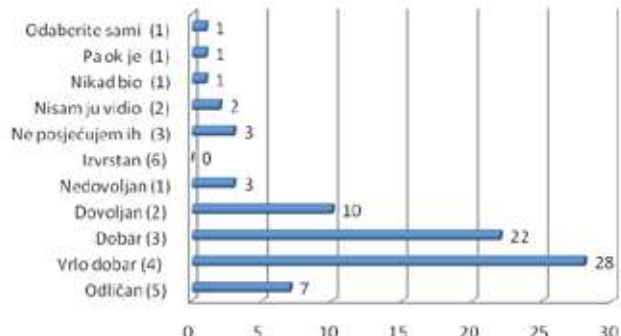
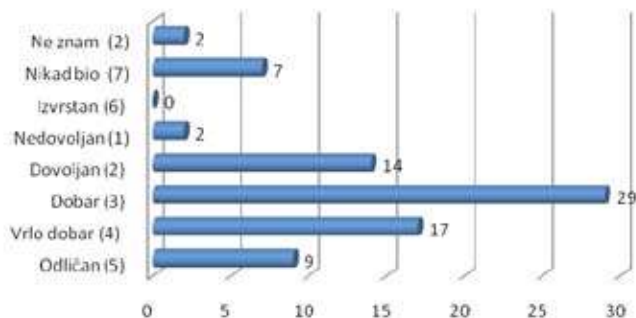
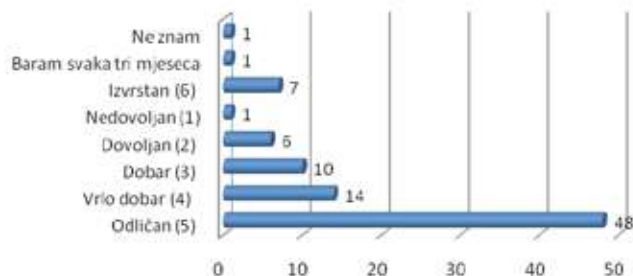
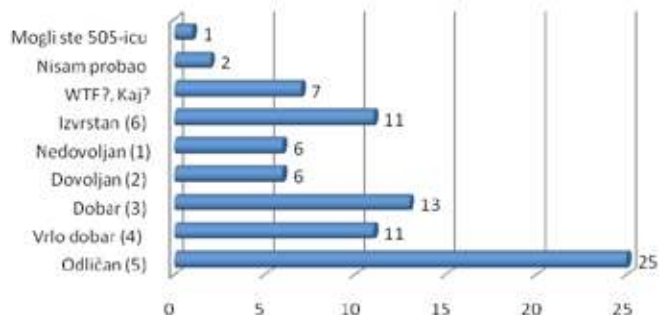
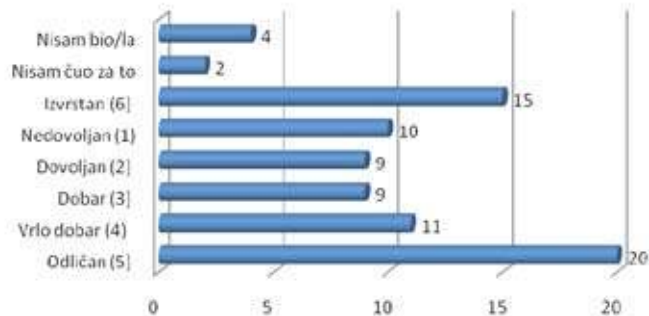

6. Znete li koje su aktivnosti STAK-a?

7. Vaši prijedlozi za aktivnosti STAK-a!

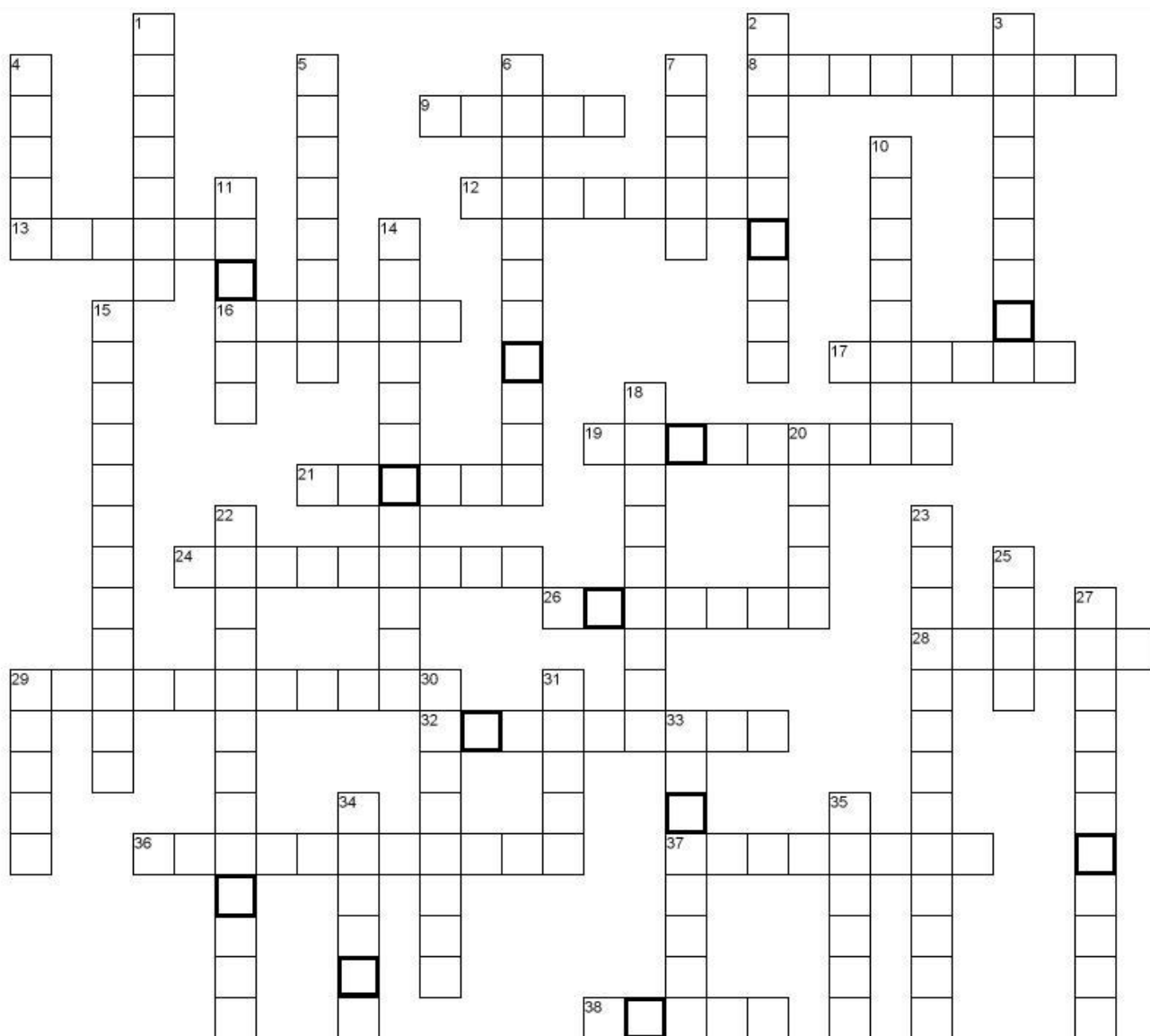
Organiziranje žurki
 Davanje koštane srži i grafičkih kartica
 Više marketinga
 Pobrinite se u suzbijanju glupe Bologne
 Pecanje, davanje krvi, rafting
 Više sadržaja na stak-foi.info
 Objavite negdje tko ste, di vas se može naći, kad se sastajete i di i sl. (jesmo već)
 Sazivajte tribine da vam možemo pomoći u radu u da vidimo čime se bavite
 Sportske možda
 Stečaj
 Tulum
 Ne znam (2)

8. Ocijenite STAK!**9. Ocijenite Studentski list!****10. Ocijenite kino!****11. Ocijenite održavanje stranice STAK-a****12. Ocijenite forum****13. Ocijenite organizaciju dobrovoljnog darivanja krvi!****14. Ocijenite dijeljenje Bronhija!****15. Ocijenite opijanje!****16. Želite još nešto ocijeniti ili napisati, samo izvolite!**

Ne želim (5)
 Ne, hvala (1)
 Bok (1)
 Samo, ankete, ankete i ankete (1)
 A koliko članova ima STAK?
 Kako radite? (1)

Pa super ste, očito nisam dovoljno upućena (1)
 Cure! Stavite ih na naslovnicu, da popularizirate STAK (1)
 Kad ćete raditi nešto stvarno korisno (1)
 Ankete su vam malo dosadne (1)
 Tko vodi to sada? (1)
 Pitanja uopće nisu zanimljiva, ni smiješna (1)

Le Križaljka

ACROSS

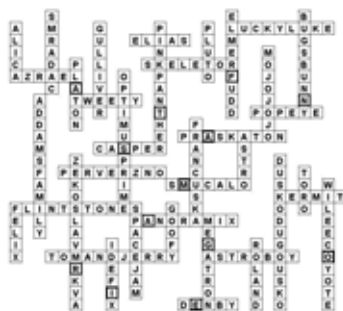
- 8 Kauboj brzi od svoje sjene (Talicni Tom)
 9 Srednje ime Walta Disneya
 12 He-Manov neprijatelj
 13 Macak najvećeg neprijatelja Strumfova
 16 "I tawt I taw a puddy tat! I did! I did!"
 17 ... the sailorman
 19 Njemacki detektiv (Nick Knatterton)
 21 Prijateljski duh
 24 Znacenje rijeci 'Hentai' (tematska podvrsta japanskog Anime-a)
 26 Lasica, glupav, nosi preveliku kacigu
 28 Zeleni zabac, Gonzov prijatelj
 29 "Yabba Dabba Doo!"
 32 Druid, skuplja imelu (brit. Getafix)
 36 Najpoznatiji Hanna-Barberin ctrani film
 37 Prvi popularni Anime
 38 Srednje ime Williama Hanne

Slova u oznacenim kvadraticima citana odozgo prema dolje daju ime prvog animiranog filma. Reziser tog filma iz 1908. je francuz Emile Cohl.

DOWN

- 1 Lasica, pokvaren, skuplja smece
 2 "I'm hunting wabbits"
 3 Englesko ime najpoznatijeg sivog zeca
 4 Prvi Disneyev lik
 5 Gavran, prijatelj Benjamin Blümchena
 6 Veliki rozi macak
 7 Pas Mickey Mousea
 10 Majmunski zlikovac u Powerpuff girls
 11 Najmudriji medvjed u Letecim medvjedicima
 14 Vodja Maksimala u Beast Wars
 15 Morticia, Gomez, Pugsly, Wednesday
 18 Domovina smrdljivog zavodnika Pepe-a
 20 Pas Jetsonovih
 22 Hrvatsko ime najpoznatijeg sivog zeca
 23 Jugoslavensko ime najpoznatijeg sivog zeca
 25 Panchov suputnik
 27 Lik koji je najvise puta pao s litice
 29 Crnobijeli macak
 30 Looney Toons + Micheal Jordan
 31 Pas, prijatelj Mickey Mousea (Siljo)
 33 Vodja Deceptikona u Beast Wars
 34 Mali bijeli pas, slijedi velikog debelog gala (brit. Dogmatix)
 35 Srednje ime Josephy Barbere

Le riješenje:
 (ako uspijete pročitati)

1926. godine, konobar iz Budimpešte je počinio samoubojstvo. Ostavio je oproštajno pismo u obliku križaljke i policija je morala potražiti pomoć javnosti kako bi ju rješila.

Studentski list FOI-a

BROJ 05

Travanj 2007., Varaždin

ORGANIZIRALA I PRIREDILA UDRUGA STUDENATA

S T A K

SPONZORI:

- Studentski zbor FOI-a

THE CREW:

- **glavni i odgovorni urednik:** Darko Ilić-Šikelj
  - **tehnički urednik:** Nikola Krajačić
- **urednici po područjima:** Iva Mihalic i Maja Mikulić (sport, fakultet i novosti, offtopic), Domagoj Pernar (informatika), Branimir Mihalic (filmovi i glazba), Janja Petričušić (znanost i alternativno)
- **DTP ekipa:** Matija Nociar, Vedran Janda, Mate Sršen, Ares Starčić
  - **dizajn naslovne stranice:** Željko Sabol
  - **predsjednik udruge STAK:** Nikola Krajačić

cOpU cEnJaR mAnUeLa

Uvaždin, Franjevački trg 1 (na korzu)

042/300-177

Pa zakaj mi to
prije nisu rekli???

POPUSTI!!!

(za učenike i studente)

Fotokopiranje i laserski ispis

crno/bijelo

0,25 kn

Fotokopiranje color A4

5,00 kn

Spiralni uvez

besplatan za više od 100 listova

Majica sa tiskom

30,00 kn